

WWW.STAT.GOV.RS

T ТЕНДОВИ RENDS

- ТЕМАТСКИ ТЕКСТОВИ
SUBJECT MATTER ISSUES
- АКТИВНОСТИ
ACTIVITIES
- ФИНАЛНА ТРАЖЊА
FINAL DEMAND
- СПОЉНА ТРГОВИНА
EXTERNAL TRADE
- РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ
И НЕЗАПОСЛЕНОСТ
REGISTERED EMPLOYMENT
AND UNEMPLOYMENT
- РАСПОДЕЛА
DISTRIBUTION
- ЦЕНЕ
PRICES
- МОНЕТАРНИ СЕКТОР
MONETARY SECTOR

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

ЈУН 2017 JUNE

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

www.stat.gov.rs

ISSN 1820-1148

ТРЕНДОВИ *TRENDS*

ЈУН
БЕОГРАД

2017

JUNE
BELGRADE

Издавач: Републички завод за статистику,
Београд, Милана Ракића 5
За издавача: проф. др Миладин Ковачевић,
директор

The publisher: Statistical Office of the Republic of Serbia,
Beograd, Milana Rakića 5
For the publisher: Prof. Miladin Kovačević, PhD,
the Director

Редакција:

Проф. др Миладин Ковачевић – руководилац
Катарина Станчић,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Милена Стевовић

Editorial board:

Prof. Miladin Kovačević, PhD – Editorial Chief
Katarina Stančić,
Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Milena Stevović

База података Временских серија: мр Нада Ђерић,

Time Series Data base:

Nada Đerić, MSc.,

ИСТ апликација за Временске серије: Мира Никић,
Гордана Жиких,
Милена Ваић,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Петар Коровић

IST Application for Time Series:

Mira Nikić,
Gordana Žikić,
Milena Vaić,
Nada Đerić MSc.,
Vesna Zlatanović,
Petar Korović

Ажурирање Базе временских серија: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Катарина Станчић,
Петар Коровић

Update a database of time series:

Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Katarina Stančić,
Petar Korović

Графикони и табеле: Весна Златановић

Graphs and tables:

Vesna Zlatanović

Анализа података и графикана: мр Нада Ђерић

Analysis of data and graphs:

Nada Đerić, MSc.

Методологија и објашњења: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

Methodology and explanations:

Nada Đerić MSc.,
Vesna Zlatanović

Уређивање тематских прилога: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

Editing subject matter issues:

Nada Đerić, MSc,
Vesna Zlatanović

Лектура: Богдана Милошевић

Proof-reading:

Bogdana Milošević

Превод: Весна Аралица

Translating:

Vesna Aralica

Интернет технологија: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Ирена Димић

Internet technology:

Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Irena Dimić

Дизајн и израда корица: Милан Шормаз

Design and covers made by:

Milan Šormaz

Тематски прилози и коментари
изражавају мишљења аутора и, према
томе, не представљају званичне ставове
матичне институције.

Subject matter issues and comments express the
opinions and the attitudes of the authors, therefore
they should not be taken as official attitudes of the
home office.

РЕЧ РЕДАКЦИЈЕ

Јунски број *Трендова* доноси заокружене податке серија за *први квартал (брuto домаћи производ у референтним ценама 2010. године, саобраћај, грађевинарство, расположива средства домаћинства и лична потрошња домаћинства)*, затим за *првих пет месеци текуће, 2017. године*, за остале серије које се представљају у публикацији.

Базе временских серија ТРЕНДАГРЕГАТ и ТРЕНДИНДЕКС су обogaћене са две нове серије из области *грађевинарства (Извршени радови у грађевинарству, хиљ. РСД, текуће цене, укупно – месечна серија и Извршени радови у грађевинарству, сталне цене, укупно – месечна серија)*. Обе месечне серије прерачунате су из одговарајућих кварталних серија помоћу *универијантног* математичког типа *дезагрегације*, коришћењем *Boot, Febes* и *Lisman* или *Denton* методе из *ECOTRIM* програма (верзија 1.01).

Детаљније информације о новим серијама, у току године (шифре и називи) могу се наћи у редовном делу мартовских *Трендова* (Базе временских серија Републичког завода за статистику) и ИСТ Бази временских серија. И ове серије су, такође, прерачунате на претходну, 2016. годину, као базну ($\emptyset 2016 = 100$).

Садржај и структура представљених серија нису мењани у односу на мартовски број *Трендова* ове године, када су извршене становите измене у графичком приказу серија за презентацију (промена базне године, подешавање скала у складу са променама нивоа индекса услед промене базе, подешавање спецификација у складу са применом софтвера *JDemetra+*, верзије 2.0.0).

Специјална тема овог броја се односи на **статистичке прогнозе**. Обрађена тема је преузета у оригиналу, из кварталне публикације бившег Савезног завода за статистику **Статистички документи**. Тема се односи на прогнозирање временских серија применом динамичких модела на серију из области статистике цена. Аутор је проф. др **Небојша Марић**, писац највећег броја књига и текстова из области временских серија код нас. Радио је дуги низ година у Савезном заводу за статистику, и био шеф **Службе за анализу временских серија**. Текст је преузет у целисти, а тема је увек актуелна.

Очекујемо да овим подстакнемо и инспиришемо истраживаче и аналитичаре из свих грана статистике да презентују своја истраживања.

June issue of *TRENDS* publication presents data of series for the whole *first quarter (gross domestic product at reference 2010 prices, the series on transportation, construction, available household budget and household consumption)*, then for the *first five months 2017 for the rest of the presented series*.

The time series data bases *TRENDAGREGATE* and *TRENDINDEX* have been enlarged by 2 new time series of *construction (Works done in construction, thousands RSD, current prices, total – monthly series; Hours worked in construction, thousands RSD, constant prices, total – monthly series)*. Обе месечне серије прерачунате су из одговарајућих кварталних серија помоћу *универијантног* математичког типа *дезагрегације*, коришћењем *Boot, Febes* и *Lisman* или *Denton* методе из *ECOTRIM* програма (верзија 1.01).

More detailed information on new series in carent year (codes and names) can be found in the standard subject-matter *Trends* issue and in *IST Time Series Data Bases* in *SORS*. These series, as well as the others, refers to 2016 as the base year, ($\emptyset 2016 = 100$).

The content and structure of the presented series have not been changed since March issue of *TRENDS* 2016 when changes in graphic presentation of series have been made (change of the base year, scale adjustment according to the changes of index level due to the change of the base, specification adjustment according to the use of the software *JDemetra+*, version 2.0.0).

The special *TOPIC* of this issue is *Statistical Forecasts*, presented in its original form and extracted from the quarterly publication of the former Federal Statistical Office *Statistical Documents*. The topic concerns time series forecasting by means dynamic models to the series from price statistics. The author is *Prof. Nebojša Marić, PhD*, who wrote the largest number of books and texts related to time series with us. He worked for a long time in the Federal Statistics Office statistics and was the head of the Service for time series analysis. Presented is the full text, which topic is still and will always be popular.

We do expect to intrigue and inspire researchers and analysts from all statistics fields to contribute and present their research results.

С а д р ж а ј	Страна <i>Page</i>	<i>C o n t e n t s</i>
Статистичке прогнозе	<i>i</i>	<i>The statistical forecasts</i>
Активности	<i>1</i>	<i>Activities</i>
Финална тражња	<i>9</i>	<i>Final demand</i>
Спољна трговина, USD	<i>15</i>	<i>External trade, USD</i>
Регистрована запосленост и незапосленост	<i>23</i>	<i>Registered employment and unemployment</i>
Расподела	<i>27</i>	<i>Distribution</i>
Цене	<i>31</i>	<i>Prices</i>
Монетарни сектор	<i>37</i>	<i>Monetary sector</i>
Методолошка објашњења	<i>41</i>	<i>Methodological explanations</i>

СТАТИСТИЧКЕ ПРОГНОЗЕ THE STATISTICAL FORECASTS

Проф. др Небојша Марић
Савезни завод за статистику¹

Prof. Nebojša Marić, PhD
Federal Statistical Office²

САЖЕТАК

У раду се разматрају неки аспекти предвиђања. Нагласак је на различитим погледима и контроверзи у овој области не само међу просечним статистичарима, већ и међу стручњацима.

Проблем предвиђања показују десет различитих предвиђања једне серије, која су сва добијена напредним статистичким процедурама и моћним софтвером. На крају се даје лични приказ проблема.

¹ Текст је у целости преузет из кварталне публикације бившег Савезног завода за статистику: „Статистички документи“ јун 1987. Београд.

S U M M A R Y

The paper considers some aspects of forecasting. The emphasis is on different views and controversies in this field not only among average statisticians, but among experts as well.

The forecasting problem is demonstrated by ten diverse forecasts of a single series, all obtained by the advanced statistical procedures and powerful software. Finally a personal view of the problem is given.

² The text is entirely taken from the quarterly publication of the former Federal Statistics Office: „Statistical Documents“, June 1987, Belgrade.

1. УВОД

У оквиру рубрике „Временске серије и коњунктурне анализе“ објављиваће се прогнозе важнијих временских серија, као и разматрања теоријских аспеката ове комплексне проблематике. Искуство је показало да се на „прогнозе“ гледа на много различитих начина. То је разумљиво, јер сам термин није никоме стран, те свако има своје тумачење о њему, мада у статистичком смислу прогнозе спадају у домен анализе временских серија, једне специјализоване области, и изучавају се само у оквиру неких последипломских курсева статистике.

Овде ће бити изложено једно виђење проблема прогноза. Прво ће се говорити о разноликости гледишта, на један мало карикирани начин, који се учинио погодним. Затим ће се на примеру серије „Индекси трошкова живота“ показати да се „притиском на дугме“ не могу добити прогнозе са пуним смислом. На крају ће бити пропратни текст којим **Служба за анализу временских серија** излаже своје становиште уз сваку прогнозу коју објављује у **Економској политици** или радним документима Савезног завода за статистику.

2. О РАЗНОЛИКОСТИ ГЛЕДИШТА

О контраверзама у области анализе временских серија, односно о разноликости гледишта, може се дискутовати на разне начине. Један од њих, оригиналан до границе са ступидношћу али ипак сврсисходан, јесте класификација типова ове разноликости према броју прочитаних књига из области временских серија. Ту разликујемо три типа.

2.1. Разноликости међу онима који су прочитали више књига, а ту, наравно, спадају и врхунски експерти за ову област, испољава се на светским скуповима статистичара, и то у најоштријој форми. Један сјајан (и истовремено веома едукативан) пример за то представља састанак Краљевског статистичког друштва у Лондону 17. јануара 1973. године. Изложени позвани реферат професора [Chatfield-a](#) и дискусија тим поводом пружају изванредну слику о сложености [ARIMA](#) моделирања, чак и када се прогнозира једна једина серија, као и различитост погледа међу познатим стручњацима, која се испољила и на том најједноставнијем примеру примене најбоље разрађене методологије.

Реферат *Box*-а и *Jenkins*-а о сезонском прогнозирању: „Проблеми у једној примени“ изложен је поступно, корак по корак, следећи директно књигу аутора методологије (*Box и Jenkins*, 1970). *Chatfield* се позивао на ауторе у стилу:

- ✓ „пошто серија садржи тренд и дванаестомесечну сезоналност – испитали смо аутокорељације (види *Box и Jenkins* 1970, глава 9) ...“;
- ✓ „да би процес био инвертибилан (BJ 1970, страна 70) ...“;
- ✓ „интервал поверења може да се одреди (BJ 1970, стр. 231–242) ...“;
- ✓ „тестирали смо адекватност модела према опису *Box и Jenkins-a* (BJ 1970, одељак 8.2.2) ...“

На крају, *Chatfield* је констатовао да су он и његов сарадник, коаутор реферата, *Prothero* дошли до „прогноза које су изгледале толико лоше да смо проверили компјутерски програм“. Пошто је провера показала да је програм сасвим у реду, *Chatfield* је закључио да процедура *Box-Jenkins* није била адекватна за дату серију, да је та процедура скупа, да је непрецизна јер је идентификација модела неједнозначна, да су *ARIMA* модели тежи за разумевање од традиционалних модела итд.

Реакција на реферат је показала да слушаоци не познају принцип незамерања ауторитетима или особину учтивог прихватања речи са говорнице. Дискутантанти су између осталог истакли следеће:

- ✓ ако *Box-Jenkins (ARIMA)* програми буду широко доступни неквалификованима, биће много бесмислених резултата;
- ✓ да „рад према правилима из књиге“, у смислу рецепата из куvara, овде води до хаоса.

Наравно, било је и ускостручних дискусија у вези са трансформацијом података, критеријумом идентификације модела, одређивањем грешака прогнозе, проблемом диференцирања, укључивањем прогнозирања уназад. Међутим, далеко најупечатљивије биле су сликовите речи професора *Harrison*-а:

„Запитајмо се: Да ли је ово фер тест методологије *Box-Jenkins*? Претпоставимо да сам посетио Амазонску дунглу, срео урођеника; причао му о аутомобилима; дао му књигу о управљању возилом; затим га је поглавица пустио да први пут у животу посети цивилизацију; тамо је урођеник видео ролс-ројс; ушао у њега и слупао га; кога или шта треба кривити?

Мислим да можемо бити сасвим сигурни да не треба кривити ролс-ројс. Или сам крив ја, или поглавица, или урођеник, или смо сва тројица криви. Зашто? Наравно, зато што смо тестирали ролс-ројс ван уобичајеног скупа околности.“

Накнадну критику *Chatfield*-у упутили су и сами аутори спорно примењене методологије, *Box и Jenkins*, чланком у једном статистичком часопису.

Вредно је напоменути да је тешко веровати да се професор *Chatfield* разуме у *ARIMA* моделирање као урођеник у ролс-ројс, ако се узме у обзир да је аутор већег броја радова из области временских серија (књига *Time Series*), као и метода идентификације *ARIMA* модела помоћу инверзних аутокорељација.

Пет година доцније још једном је показано да се историја понавља. Исто статистичко друштво (Краљевско), иста врста састанка са позваним референтом, овога пута *Makridakis*-ом. И он је прошао исто као *Chatfield* - набеђен је да се не разуме у *ARIMA* моделирање и да га је лоше применио. Једна констатација је била „да се стиче утисак да је аутор више код куће са једноставним методама него са *Box-Jenkins*“. Да иронија буде већа, ове речи је изрекао нико други него „урођеник“ *Chatfield*.

Вредно је, такође, напоменути да је *Makridakis* вероватно најплоднији аутор у области временских серија у свету (књиге *Interactive Forecasting, Forecasting, Methods and Applications*), а и да је веома оспораван. Тако је и на овом састанку било и других, поред *Chatfield*-а, који су сумњали у исправност примењене методологије *Box-Jenkins*. Такође, испољила су се опречна мишљења и о другим аспектима прогнозирања: да ли боље резултате дају једноставне, „наивне“ методе или сложене статистичке процедуре, који је критеријум погодан за поређење прогноза, колико је важан метод прогнозирања, а колико вештина и знање аутора прогнозе итд.

Овај тип разноликости гледишта код нас се не среће. Наведени примери експерата који греше, односно у чије се резултате сумња, у потпуној је супротности са нашом праксом. Јер наши људи не знају много: али не греше. На пример, науче да користе готов програм *ARIMA* на рачунару, а за то треба мање од 15 минута за *IQ* ван првог децила, и у њихово *ARIMA* „моделирање“ нико не сумња, чак ни они сами. Спремни су да и друге брзо науче овој вештини, а да су икада чули за осведочене *ARIMA* антиталенте, као што су *Chatfield, Makridakis, Prothero, Hibon, Groff* и други, и њих би на курс узели.

2.2. Разноликост схватања прогноза између људи који су прочитали само једну књигу из области временских серија може да се јави и зато што се не ради о истој књизи. Ова реченица не делује баш мудро ако се отргне из контекста који следи. Овде је важан фактор како обимност области која се не може потпуно обухватити само једном књигом, тако и пристрасност аутора књиге који под насловом „Статистичка анализа временских серија“ или неким другим општим насловом излаже само ону методологију или теорију коју он лично фаворизује. То се најбоље уочава поређењем обухвата познатих књига као што су:

- ✓ *The Statistical Analysis of Time Series, T.W. Anderson*, број страна 704, садржај: 1. Увод, 2. Употреба регресионе анализе, 3. Трендови и изравнања, 4. Циклични трендови, 5. Линеарни стохастички модели са коначним бројем параметара, 6. Серијске корелације, 7. Стационарни стохастички процеси, 8. Узорачка средња вредност, коваријансе и спектрална густина, 9. Оцене спектралне густине, 10. Линеарни трендови са стационарним шумом.
- ✓ *Applied Time Series Analysis For Managerial Forecasting, C.R. Nelson*, број страна 231, садржај: 1. Методи и циљеви прогнозирања, 2. Фундаментални концепти у анализи временских серија, 3. Модели за стационарне временске серије, 4. Модели за нестационарне временске серије, 5. Идентификација и оцењивање *ARIMA* модела, 6. Предвиђање *ARIMA* процеса, 7. Модели за сезонске временске серије, 8. Евалуација прогнозе.
- ✓ *Smoothing. Forecasting and Prediction of Discrete Time Series, R.G. Brown*, број страна 468, садржај: 1. Подаци, 2. Модели, 3. Технике изравнања, 4. Прогнозирање, 5. Мерење и анализа грешке, 6. Истраживање алтернатива, 7. Примене.

Није тешко утврдити да ове три књиге на толиком броју страна немају скоро ничег заједничког. Заједничко им је то да немају баш ништа што је у књизи *Multiple Time Series (E. J. Hannan*, број страна 536), скоро ништа што је у *Spectral Analysis of Economic Time Series (C.W.J. Granger*, број страна 299) или *Forecasting Methods and Applications (S. Makridakis*, број страна 713) или *The Statistical Analysis of Series of Events (D.R. Cox and P.A.W. Lewis*, број страна 285). Вредно је напоменути да су и ове четири задње поменуте књиге тотално различите међу собом, као и да је лако навести још сличних примера из преобимне

литературе. Међутим, већ је осмишљена прва реченица из одељка **2.1**. Јасно је да ко је прочитао само *Nelson*-а мисли да постоји једино процедура *Box-Jenkins*, а ко само *Brown*-а или *Anderson*-а није ни чуо за ту процедуру него се одушевљава *Brown*-овим експоненцијалним изравнањима једноструким, двоструким, вишеструким, или пак *Anderson*-овим тестирањем хипотеза, које такође могу бити мултипле. Неки ће, подучени *Hannan*-ом или *Granger*-ом, гледати серију не из њеног природног, временског домена, него из фреквентног, и интересоваће их више *Furiје*-ова трансформација серије него она сама.

Проблем разноликости схватања због читања само једне књиге је веома распрострањен и не ограничава се на област временских серија.

2.3. Далеко највећи број је оних који није имао ни потребе, ни прилике, да прочита неку књигу из анализе временских серија, јер то није обавезна литература за стицање било које школске спреме, а ни захтев било ког радног места у статистици. Наравно, то не смета да свако има своје схватање о прогнозама, као што сви имамо своје схватање о лету авионом иако нисмо никад проучавали литературу о аеродинамици или атмосферској турбуленцији. Разноликост схватања овде не доводи до оштрих конфронтација као код случаја под **2.1** или „дијалога глувих“ као под **2.2**. Она се испољава у благој форми у погрешним констатацијама или наивностима које су безазлене и могу се занемарити. То су, на пример, следеће констатације:

- ✓ Да ли је ова прогноза оптимистичка?
- ✓ Зашто је ова прогнза подбацила?
- ✓ Треба редовно објављивати прогнозе свих серија које имамо.
- ✓ Пре него што одеш на одмор научи колегиницу да уместо тебе прави прогнозе.
- ✓ У области анализе временских серија већ је све решено.
- ✓ Треба одржати кратак курс из *ARIMA* моделирања.
- ✓ Треба израчунати коефицијенте зависности извоза од увоза.

На крају, треба рећи да дискутована „класификација разноликости“ свакако није озбиљна. Она се само учинила погодном формом да би се истакла комплексност области прогноза и учили неки проблеми.

3. АУТОМАТСКЕ ПРОЦЕДУРЕ

Већи број прогностичких процедура је аутоматизован, тако да је кориснику рачунара омогућено да, следећи крајње једноставно упутство, само неколико пута употреби кажипрст да би добио „прогнозу“ преко терминала. Када би то био једини, или бар најбољи, начин добијања прогнозе, све би било у реду. Међутим, даљим коришћењем терминала брзо се добијају нове прогнозе, различите од претходних, чак и када се користи исти програм, односно исти модел, чак и исти кажипрст. Због тога је потребно или знати довољно мало и тиме бити лишен свих дилема, или довољно пуно (што не звучи добро али је корисно за разумевање проблема), чиме се дилеме сужавају али не и сасвим ишчежавају, као и код сваког рационалног закључивања.

Применом аутоматских процедура добијене су прогнозе серије „индекси трошкова живота“ на основу података у табели 1. Овде не постављамо питање коректности ових података нпр. због утицаја промене пондера, јер је то у овом контексту ирелевантно. Битно је да су за сваку „прогнозу“ из табеле 2 коришћени само подаци из табеле 1. Огромна разлика међу добијеним прогнозама, чак и када је коришћена иста методологија, није, овога пута, плод људског неразумевања моделирања временских серија, као у случају *Chatfield-a* или *Makridakis-a*. Све те прогнозе добијене су савременим аутоматским процедурама – „притиском на дугме“.

Табела 1. Индекси трошкова живота (1986=100)

Год.	оригинални подаци											
	јан.	феб.	мар.	апр.	мај.	јун	јул	авг.	сеп.	окт.	нов.	дец.
1975	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6
1976	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,9	4,0
1977	4,1	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4	4,5
1978	4,6	4,7	4,7	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9	5,0	5,0	5,2	5,2
1979	5,3	5,4	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0	6,0	6,1	6,1	6,3	6,5
1980	6,8	7,0	7,0	7,1	7,3	7,7	7,7	7,7	7,9	8,4	8,6	8,8
1981	9,5	9,8	10,0	10,3	10,7	10,8	10,8	10,8	11,2	11,5	11,8	12,0
1982	12,3	12,5	12,9	13,2	13,9	14,1	14,6	14,6	15,0	15,3	15,7	15,9
1983	16,2	17,0	17,5	18,2	19,0	19,2	19,3	20,1	21,5	22,5	23,7	25,5
1984	26,2	26,4	26,8	27,3	28,2	29,7	30,6	31,4	32,7	34,7	36,1	37,3
1985	41,2	42,8	45,2	47,5	50,0	50,0	51,8	54,4	56,5	63,2	66,0	69,0
1986	74,1	77,4	82,9	88,8	93,7	98,3	98,6	105,7	111,5	120,1	126,8	131,0
1987	139,7	149,8	161,5	170,0								

Табела 2. Индекси трошкова живота (1986=100)

Метод	„прогнозе“ за 1987. годину				
	мај	јун	јул	авг.	сеп.
Holt-Winters метод	141,0	139,9	138,2	139,1	140,3
Holt-Winters метод	150,0	154,5	157,5	163,6	170,9
Holt-Winters метод	152,7	156,4	158,4	163,4	169,4
Експоненцијално изравнање	155,0	159,2	163,4	167,5	171,7
Експоненцијални изравнање	161,3	167,2	173,1	179,1	185,3
Ауторегресиони модел	161,1	152,9	145,3	138,3	131,2
Ауторегресиони модел	166,5	163,5	161,0	159,0	157,4
Ауторегресиони модел	172,8	176,1	180,0	184,2	188,8
Процедура <i>Box-Jenkins</i>	178,3	183,9	186,9	196,1	205,7
Процедура <i>Box-Jenkins</i>	181,4	190,1	197,4	208,8	222,4

Овај једноставан пример показује доста. Пре свега употпуњава претходну дискусију и одговара на нека питања из одељка 2.1 и 2.3. Ако и отвара нова питања, одговор ће вероватно бити пронађен поновним читањем одељка 2.2.

Пример такође показује нешто што се обично не очекује. А то је да констатација да је неко добио прогнозу помоћу компјутера, или *SAS* програма, или процедуром *Box-Jenkins*, или моделом $ARIMA(0,2,2) \times (0,1,1)_{12}$, не значи баш ништа. Далеко је информативније да се каже име и презиме аутора прогнозе, као што се у свету и ради. Код нас се резонује мало другачије. Претпоставимо да је у табели 2 дата само једна, а не десет прогноза, рецимо, она последња. Тешко да би неко сумњао у њу, из једног разлога што је једина, а из другог што је по „процедури *Box-Jenkins*“, без обзира на то шта ко под тим концептом подразумева, као што смо склонили да верујемо мерама у светлосним годинама иако нам такве дистанце не могу бити схватљиве. А да је наведено само то да је ту једину прогнозу урадио нпр. Пера, ту би се родиле сумње разних врста, почев од оне када не верујемо једноставном натпису „свеже фарбано“, па нас нешто вуче да пипнемо и уверимо се, па до оне „ма какав Пера, шта он зна“.

Пример, такође, наговештава да се лако и брзо могу добијати многобројне бесмислице, не само у области временских серија, коришћењем готових програма без довољног познавања одговарајуће теорије. Овај проблем је познат у свету и посвећени су му посебни састанци и дискусије. Ипак није решен, него се и увећава. Готови програми су све више аутоматизовани јер је за

готово сваку опцију уведен *default*, чиме они који уопште не знају шта се може тражити од програма имају један скуп захтева већ уграђен за њих. Тиме практично не постоји незнање које би неког онемогућило да користи било какав сложен програм из, рецимо, *SAS* пакета. Веома је лако да се неко оспособи да добија „аутоматске прогнозе“ помоћу *SAS* програма и преко терминала. За онога ко има само основну школу и није видео рачунар довољно је пола сата. За образованије мање од 15 минута. Међутим, у изгледу је саобраћајна несрећа, како каже *Harrison*, када урођеник седне у ролс-ројс, или, како каже наш народ, када се из опанака ускочи у аутомобил.

4. ПРОГНОЗЕ СЛУЖБЕ ЗА АНАЛИЗУ ВРЕМЕНСКИХ СЕРИЈА

У Служби за анализу временских серија формирају се прогнозе важнијих економских серија. Схвативши можда сувише озбиљно разноликост гледишта у односу на прогнозе, служба уз прогнозе које се публикују увек даје и један пропратни текст којим у најкраћим цртама излаже своје становиште. Оно је субјективно и важи само док је служба у овом саставу. Текст гласи:

Прогнозе временских серија, које се формирају у Служби за анализу временских серија Института за статистику Савезног завода за статистику, базиране су на математичко-статистичким моделима. Другим речима, узима се у обзир само

претходни ток серије, а не и евентуалне промене економских, политичких или других чинилаца, чак и када су оне евидентне. Због тога, прогнозе цена произвођача индустријских производа, рецимо, може да коригује корисник у светлу релевантне одлуке Савезног извршног већа, самоуправног договора произвођача или неког другог значајног момента.

Моделирање временских серија је сложена процедура која обухвата различите класе модела, идентификацију модела у оквиру одређене класе, оцењивање параметара и проверу адекватности модела. Не постоји одређена класа модела која је априори супериорна у односу на остале класе, односно различитим серијама могу да одговарају потпуно различити модели, штавише, прогнозе једне серије одређеном методом, нпр. *ARIMA* моделирањем, које би сачинила два експерта за област анализе временских серија, могу знатно да се разликују. Разлог је у различитом избору базног периода, прелиминарне трансформације, критеријума за проверу адекватности и идентификацију модела, начина оцењивања параметара итд. **Варирање**

прогноза у зависности од аутора указује на то да је, уз сву научну објективност примењеног математичко-статистичког апарата, прогноза јединим делом и субјективна. Она је и одраз схватања аутора прогнозе, нивоа његовог знања, софтвера који му је на располагању, временског рока итд. Због тога је уобичајено да се, уз прогнозу засновану на статистичким моделима, не износе детаљи њеног добијања, јер то није, као некада, примена једне једноставне формуле за екстраполацију, већ је интерпретација аутора прогнозе, као и комплексне статистичке теорије садржане у богатој литератури из ове области, чији је један мали део наведен у списку литературе.

Није потребно посебно наглашавати да прогноза коју време демантује не дисквалификује аутоматски и метод њеног добијања. Један злобник је рекао: „Тако ништавни, сићушни податак, а уби тако дивну теорију“. А филозоф: „Када би будућност било могуће предвидети, нико се више не би интересовао за њу“.

6. ЛИТЕРАТУРА

1. Akaike, H. A new look of the statistical model identification, 1973.
2. Anderson, O.D. Time series analysis: theory and practice, 1985.
3. Anderson, T.W. The statistical analysis of time series, 1971.
4. Box, G.E.P. and G.M. Jenkins, Time series analysis forecasting and control, 1970.
5. Brown, R.G. Smoothing, forecasting and prediction of discrete time series, 1964.
6. Degum, E.B. The X-11-ARIMA seasonal adjustment method, 1983.
7. Granger, S. Spectral analysis of economic time series, 1974.
8. Guisan, S. Information theory with application, 1977.
9. Hannan, E.J. Multiple time series, 1970.
10. Ивановић, Б. Полигонални закон еволуције временске серије, 1971.
11. Karlin, S. Studies in econometrics, time series and multivariate statistics, 1983.
12. Kendall, M., A. Stuart and J.K. Ord, The advanced theory of statistics, 1983.
13. Makridakis, S. and S.C. Wheelwright, Forecasting, 1979.
14. Марић, Н. Анализа временских серија, 1982.
15. Марић, Н. Провера адекватности модела за групе серија, 1984.
16. Nelson, C.R. Applied time series analysis, 1973.
17. Priestly, M.B. Multivariate series, prediction and control, 1983.
18. Rao, C.R. Linear statistical inference and its applications, 1973.
19. Зечевић, Т. Динамичка анализа временских серија, 1973.
20. Zurbenko, L.S. Spectral Analysis of time series, 1986.

Активности

Activities

Серије базних индекса (просек 2016=100)

Base indices series (average 2016=100)

Шифра Code	Назив Title
01105	Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2010. - укупно (квартална серија) <i>Gross domestic product, RSD, relative prices 2010. - total (quarterly series)</i>
01000	Индустријска производња - укупно <i>Industrial production - total</i>
01001	Индустријска производња - енергија <i>Industrial production - energy</i>
01002	Индустријска производња - интермедијарни производи, осим енергије <i>Industrial production - intermediary products, except energy</i>
01003	Индустријска производња - капитални производи <i>Industrial production - capital products</i>
01004	Индустријска производња - трајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - durable products for consumption</i>
01005	Индустријска производња - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - non-durable products for consumption</i>
01300	Индустријска производња - рударство <i>Industrial production - Mining and quarrying</i>
01400	Индустријска производња - прерађивачка индустрија <i>Industrial production - manufacturing</i>
01500	Индустријска производња - снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација <i>Industrial production - Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
01065	Продаја и откуп производа пољопривреде, шумарства и рибарства - укупно <i>Sale and purchase of agricultural, forestry and fishing products - total</i>
01031	Часови рада на градилиштима - пословни субјекти (квартална серија) <i>Hours of work on construction sites - business subject (quarterly series)</i>
01040	Обим услуга у саобраћају - укупно <i>Volume of transport services - total</i>
01047	Обим услуга у путничком саобраћају - укупно <i>Volume of services in passengers' transport - total</i>
01054	Обим услуга у теретном саобраћају - укупно <i>Volume of services in freights' transport - total</i>
01070	Ноћења туриста - укупно <i>Tourist nights - total</i>
01071	Ноћења туриста - домаћи <i>Tourist nights - domestic</i>
01072	Ноћења туриста - страни <i>Tourist nights - foreign</i>

АКТИВНОСТИ

Укупан бруто домаћи производ (изражен у релативним ценама 2010. године) у 2016. години већи је за 2,8% у односу на 2015. годину. У првом кварталу 2017. БДП је мањи од просека 2016. године за 5,5%, а већи за 1,2% од првог квартала 2016. године.

Укупна индустријска производња у 2017. години, у односу на просечну производњу у 2016. години, већа је у марту за 6,4%, у априлу мања за 1%, а у мају је већа за 5,9%. Месечне стопе раста за март, април и мај износе 15,8%, -7% и 7%. Посматрано у односу на март, април и мај претходне године, забележене су стопе од 1,2%, -2,7% и 6,2%, респективно. За првих пет месеци 2017. године, производња је већа за 1,2% у односу на исти период претходне године, а мања за 1,8% у односу на просек 2016. године.

Посматрано према класификацији производа по намени ЕУ, у односу на претходни месец 2017. године, у марту, априлу и мају остварене су стопе раста/пада: у производњи енергије -4,7%, -5,6% и 4,8%; у производњи интермедијарних производа, осим енергије 29,5%, -5,9% и 6,5%; у производњи капиталних производа 26,1%, -17,3% и 4,9%; у производњи трајних производа за широку потрошњу 28,7%, -9,5% и 17,7% и у производњи нетрајних производа за широку потрошњу 21,9%, -5,5% и 9,2%. Годишње стопе за март, април и мај износе: у производњи енергије -18,3%, -12% и -3,5%; у производњи интермедијарних производа, осим енергије 14,2%, 5,7% и 10,9%; у производњи капиталних производа 21,2%, 2,3% и 9%; у производњи трајних производа за широку потрошњу 22,7%, 9,8% и 20,3% и у производњи нетрајних производа за широку потрошњу 4,5%, -3,6% и 9,3%.

Продаја и откуп производа пољопривреде, шумарства и рибарства у првом кварталу 2017. већи су за 12,5% од прошлогодишњег, а за 26,1% мањи од просека 2016. године. Кумулативно, забележен је пад у односу на просек за 30,6%, док повећање у односу на исти период 2016. године износи 6,9%. У марту, априлу и у мају 2017. године забележене су месечне стопе од 44,6%, -37,8% и 14,1%, респективно.

Грађевинска активност, мерена часовима рада на градилиштима пословних субјеката, према поправљеним подацима у 2016. била је већа за 2,2% у односу на 2015. годину. У првом кварталу ове године грађевинска активност бележи смањење за 17,8% од просека 2016, и смањење за 1,8% од првог квартала 2016. године.

Обим укупне саобраћајне активности у првом кварталу 2017. био је мањи за 9,6% од просека 2016, а већи за 16,3% од укупно оствареног обима саобраћајних услуга у првом кварталу претходне године. У првом кварталу ове године, у путничком саобраћају пад обима услуга, у односу на просек 2016. године, износи 14,5%, док пораст у односу на први квартал претходне године износи 18,8%. У теретном саобраћају забележен је квартални раст услуга, у односу на просек 2016. године, за 4,4%, а у односу на први квартал претходне године раст за 11%.

Туристичка активност, мерена укупним бројем ноћења туриста, расте у марту, априлу и мају по месечним стопама од 7,4%, 16,1% и 24,2%. Годишње стопе за март, април и мај износе 7,8%, 15,6% и 12,6%. У односу на просек 2016. године, укупна ноћења опадају у марту за 11,9%, а расту у априлу за 2,3%, односно у мају за 27%. У првих пет месеци 2017, укупни број ноћења је већи за 7,2% у односу на исти период 2016. године. У истом периоду, број ноћења домаћих туриста повећан је за 4,3%, док су ноћења страних туриста повећана за 12,7%.

ACTIVITIES

Total gross domestic product (expressed at 2010 relative prices) in 2016 increased by 2.8% compared to 2015. In the first quarter 2017, GDP was by 5.5% below the average in 2016, and by 1.2% above that in the first quarter of 2016.

Total industrial production increased in March 2017 by 6.4%, decreased by 1% in April, and increased by 5.9% in May, with respect to the average production in 2016. Monthly changing rates in March, April and May amounted to 15.8%, -7% and 7%, respectively. Comparing to March, April and May last year, the rates were 1.2%, -2.7% and 6.2%, respectively. In the first five months in 2017, industrial production increased by 1.2% with respect to the same period of the previous year, while it decreased by 1.8%, with respect to the average in 2016.

Observed by products classification by economic use EU, with respect to the previous month in 2017, the realized rates in March, April and May were: in production of energy -4.7%, -5.6% and 4.8%, in production of intermediate goods, except energy 29.5%, -5.9% and 6.5%, in production of capital goods 26.1%, -17.3% and 4.9%, in production of durable consumer goods 28.7%, -9.5% and 17.7%, and in production of non-durable consumer goods 21.9%, -5.5% and 9.2%. Annual rates in March, April and May amounted to: -18.3%, -12% and -3.5% in production of energy; 14.2%, 5.7% and 10.9% in production of intermediate goods, except energy; 21.2%, 2.3% and 9% in production of capital goods; 22.7%, 9.8% and 20.3% in production of durable consumer goods and in production of non-durable consumer goods 4.5%, -3.6% and 9.3%.

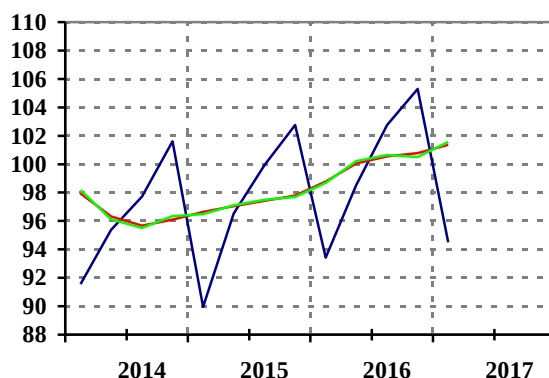
Sale and purchase of agricultural, forestry and fishing products in the first quarter 2017 increased by 12.5% in comparison to the first quarter of the previous year, and was by 26.1% below the average in 2016. Cumulatively, fall was recorded in relation to the average, being 30.6% and growth of 6.9% to the same period 2016. In March, April and May 2017, the following rates were noted: 44.6%, -37.8% and 14.1%, respectively.

The volume of construction activity, expressed by hours of work on construction sites of business entities in 2016, according to corrected data, increased by 2.2% compared to 2015. In the first quarter of 2017, it was by 17.8% below the average in 2016, and by 1.8% below the value attained in the first quarter of 2016.

The volume of transport activities in the first quarter of 2017 was by 9.6% below the average in 2016 and by 16.3% above the total realized transport activities in the first quarter of the previous year. In the first quarter of 2017, a decrease of 14.5% was recorded in passengers' transport with respect to the average in 2016, and an increase of 18.8%, with respect to the first quarter of the previous year. In freight's transport activity a quarterly increase of 4.4% was noted, with respect to the average in 2016, and with respect to the first quarter of the previous year an increase of 11%.

Tourist activity, measured by total number of tourist nights, increased in March and in April and May by 7.4%, 16.1% and by 24.2%, respectively, being monthly rates. Annual rates in March, April and May were 7.8%, 15.6% and 12.6%, respectively. With respect to the average in 2016, total tourist nights fell in March by 11.9% grew by 2.3% in April and by 27% in May. In the first five months of 2017, the total number tourist nights went up by 27% to the same period 2016. In the same period, the number of domestic tourist nights increased by 4.3%, while the number of foreign tourist nights increased by 12.7%.

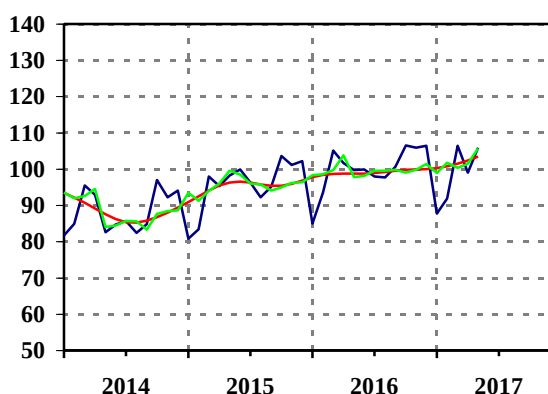
01105 Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2010.
 - укупно (квартална серија)
 Gross domestic product, RSD, relative prices 2010.
 - total (quarterly series)

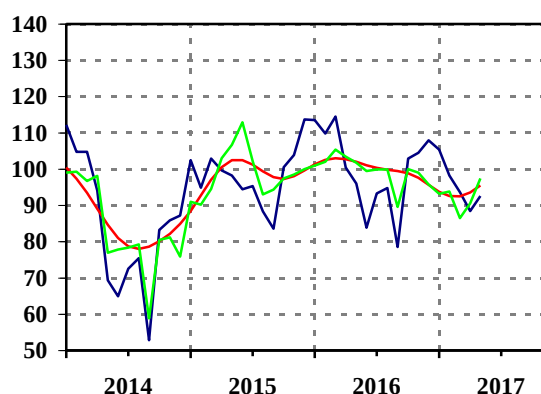
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
01105	2015			90,0			96,5			99,9			102,7
01105	2016			93,4			98,5			102,8			105,3
01105	2017			94,5									

01000 Индустриска производња - укупно
 Industrial production - total

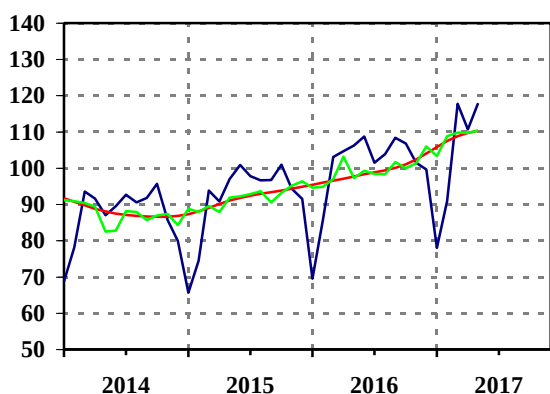
01001 Индустриска производња
 - енергија
 Industrial production
 - energy

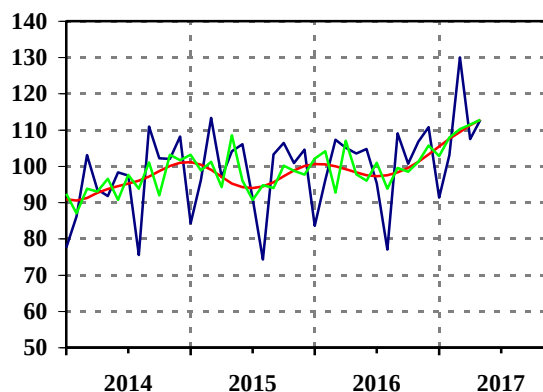
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
01000	2015	80,8	83,4	98,0	95,3	98,2	99,9	96,3	92,2	95,1	103,6	101,1	102,2
01000	2016	85,0	93,5	105,1	101,7	99,7	99,9	98,0	97,7	100,6	106,5	105,9	106,4
01000	2017	87,7	91,9	106,4	99,0	105,9							
01001	2015	102,5	94,9	102,9	99,6	98,2	94,4	95,3	88,3	83,6	100,5	103,9	113,7
01001	2016	113,5	109,8	114,5	100,4	96,0	83,8	93,3	94,8	78,5	102,9	104,5	107,9
01001	2017	105,4	98,2	93,6	88,4	92,6							

01002 Индустриска производња
- интермедијарни производи, осим енергије
Industrial production
- intermediary products, except energy

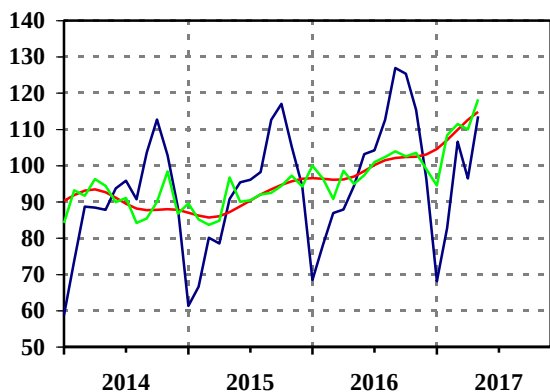
01003 Индустриска производња
- капитални производи
Industrial production
- capital products

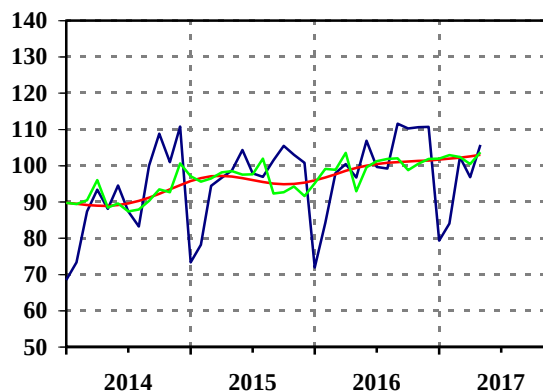
Ø 2016=100

	оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted					
	тренд-циклус компонента / trend-cycle component												
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01002	2015	65,6	74,5	93,8	90,8	97,0	100,9	97,8	96,6	96,7	101,0	94,3	91,5
01002	2016	69,5	85,9	103,1	104,7	106,3	108,7	101,5	103,9	108,4	106,8	101,5	99,6
01002	2017	78,0	90,9	117,7	110,7	117,9							
01003	2015	84,3	96,2	113,3	97,0	104,1	106,1	91,1	74,3	103,3	106,4	100,9	104,6
01003	2016	83,6	96,2	107,3	105,1	103,5	104,8	95,3	77,0	109,1	100,7	106,8	110,8
01003	2017	91,3	103,1	130,0	107,5	112,8							

01004 Индустриска производња
- трајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- durable products for consumption

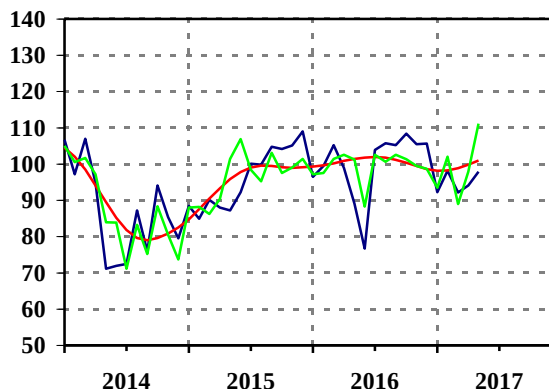
01005 Индустриска производња
- нетрајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- non-durable products for consumption

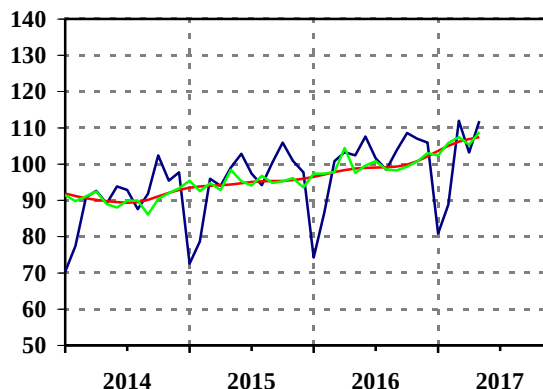
Ø 2016=100

	оригинална серија / <i>original series</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>						
	тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>													
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec	
01004	2015	61,3	66,6	80,1	78,5	90,8	95,4	96,1	98,2	112,6	117,0	105,3	94,3	
01004	2016	68,5	78,2	86,9	87,9	94,4	103,2	104,2	112,6	126,9	125,3	115,4	96,4	
01004	2017	68,1	82,8	106,6	96,5	113,6								
01005	2015	73,3	78,2	94,4	96,6	98,7	104,3	97,9	96,9	101,5	105,5	103,0	100,8	
01005	2016	71,9	84,2	98,0	100,4	96,7	106,9	99,6	99,2	111,6	110,2	110,6	110,7	
01005	2017	79,3	84,0	102,4	96,8	105,7								

01300 **Индустријска производња**
- рударство
Industrial production
- mining and quarrying

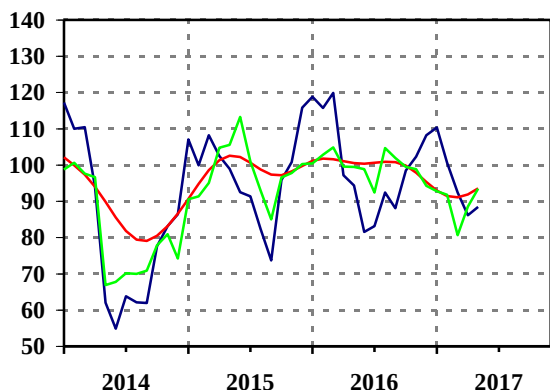
01400 **Индустријска производња**
- прерађивачка индустрија
Industrial production
- manufacturing

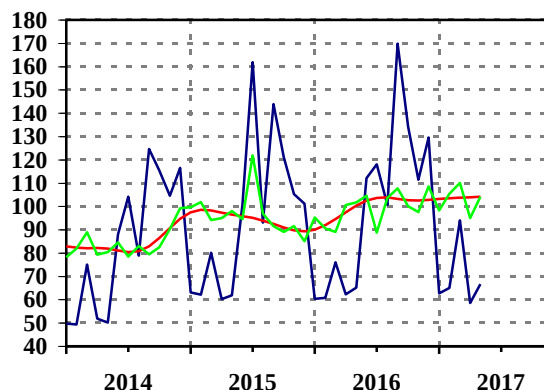
Ø 2016=100

	оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted					
	тренд-циклус компонента / trend-cycle component												
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01300	2015	88,4	84,9	90,1	88,0	87,2	92,2	100,1	99,8	104,8	104,1	105,1	109,0
01300	2016	96,5	99,5	105,2	98,9	89,0	76,7	103,9	105,7	105,2	108,4	105,5	105,6
01300	2017	92,2	98,1	92,1	94,1	97,9							
01400	2015	72,5	78,6	95,9	94,0	99,0	102,8	97,3	94,2	100,4	105,9	100,9	97,7
01400	2016	74,2	86,5	100,8	103,3	102,4	107,6	101,6	98,4	103,7	108,6	107,0	105,9
01400	2017	80,8	88,8	111,9	103,2	111,8							

01500 **Индустријска производња - снабдевање**
ел. енергијом, гасом, паром и климатизација
Industrial production
- electricity, gas, steam and air conditioning supply

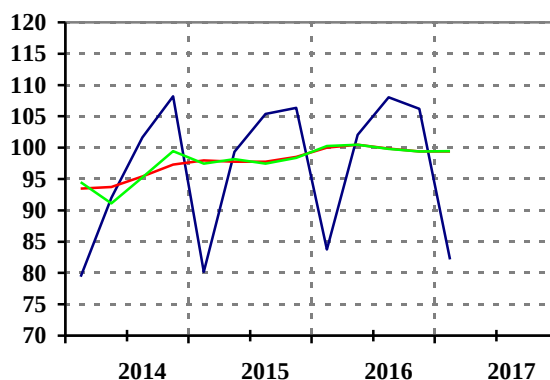
01065 **Продаја и откуп производа пољопривреде,**
шумарства и рибарства - укупно
Sale and purchase of agricultural, forestry and
fishing products - total

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted				
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01500	2015	107,1	99,9	108,2	102,5	98,9	92,5	91,3	82,3	73,7	95,8	100,8	115,8
01500	2016	118,8	115,7	119,9	97,2	94,3	81,5	83,1	92,4	88,1	98,5	102,3	108,2
01500	2017	110,3	100,6	92,4	86,1	88,4							
01065	2015	63,1	62,1	80,1	60,2	61,9	100,7	161,9	93,0	143,8	121,2	105,2	101,1
01065	2016	60,3	60,7	76,0	62,3	65,1	112,1	118,0	100,6	169,9	134,1	111,4	129,6
01065	2017	62,7	65,0	94,0	58,5	66,7							

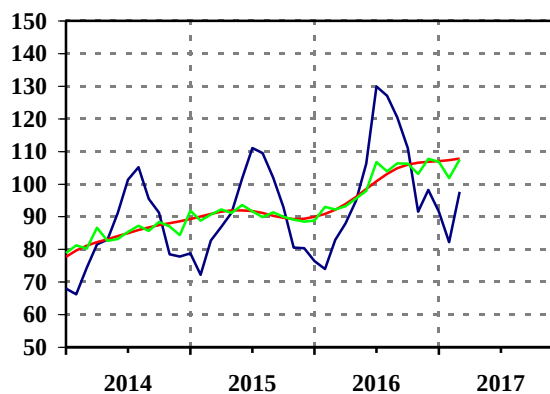
**01031 Часови рада на градилиштима
пословних субјеката (квартална серија)**
Hours of work on construction sites
of business subject (quarterly series)

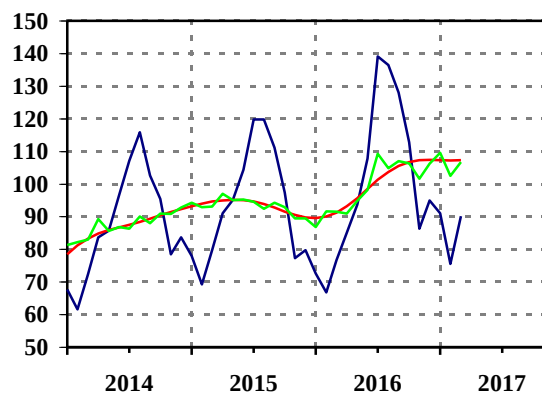
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII											
		Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
01031	2015	I			II			III			IV		
01031	2015			80,2			99,3			105,4			106,4
01031	2016			83,7			102,1			108,0			106,2
01031	2017			82,2									

**01040 Обим услуга у саобраћају
- укупно**
Volume of transport services
- total

**01047 Обим услуга у путничком саобраћају
- укупно**
Volume of services in passengers' transport
- total

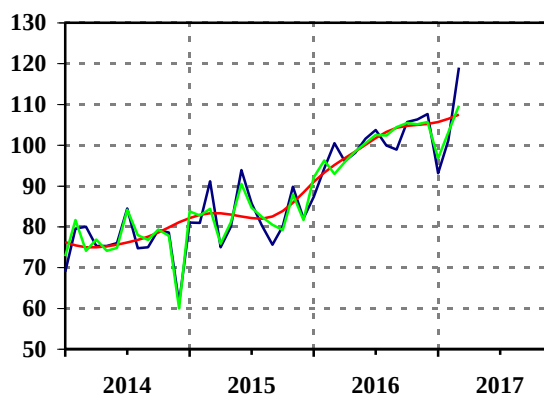

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII											
		Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
01040	2015	78,8	72,2	82,7	86,9	91,2	101,7	111,0	109,5	101,9	92,9	80,5	80,3
01040	2016	76,4	73,9	82,9	87,9	94,8	106,2	129,9	127,0	120,4	110,9	91,5	98,2
01040	2017	91,5	82,2	97,6									
01047	2015	78,0	69,2	79,7	91,0	95,1	104,4	119,8	119,8	111,1	97,4	77,3	79,7
01047	2016	72,6	66,8	76,7	85,0	93,7	107,8	139,1	136,5	128,0	112,8	86,3	94,9
01047	2017	91,0	75,5	90,1									

Напомена: Индекси услуга у саобраћају - укупно, су без поштанских активности и телекомуникација.
Footnote: Indices for transport services - total, do not include postal activities and telecommunication.

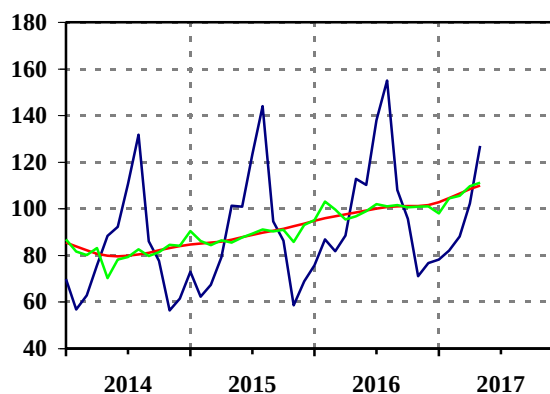
01054 Обим услуга у теретном саобраћају
- укупно
Volume of services in freights' transport
- total

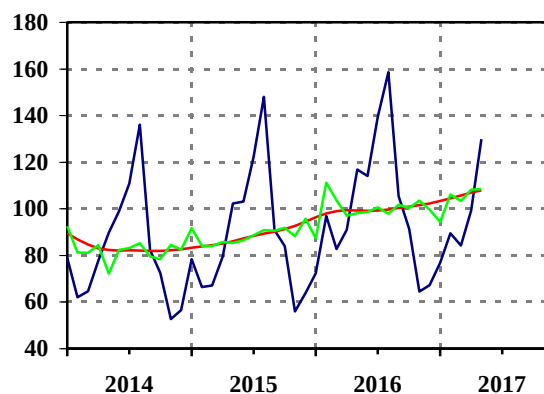
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01054	2015	81,0	80,9	91,1	75,0	80,0	93,9	85,7	80,3	75,6	80,1	89,8	82,0
01054	2016	87,3	94,3	100,5	96,1	98,1	101,6	103,7	99,9	98,9	105,7	106,3	107,6
01054	2017	93,1	101,2	119,0									

01070 Ноћења туриста
- укупно
Tourist nights
- total

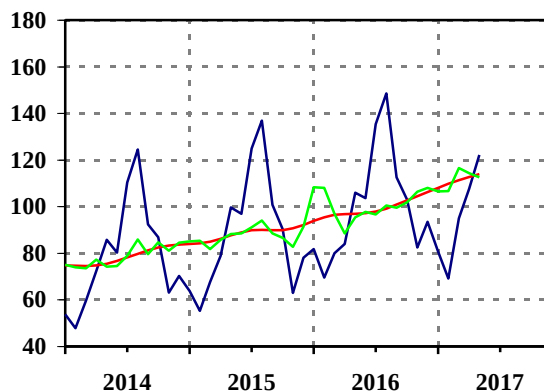
01071 Ноћења туриста
- домаћи
Tourist nights
- domestic

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01070	2015	73,0	62,3	67,3	79,2	101,3	100,8	123,4	144,0	94,5	86,3	58,5	68,9
01070	2016	75,7	86,9	81,7	88,5	112,8	110,2	137,9	155,0	108,0	95,6	71,0	76,7
01070	2017	78,2	82,1	88,1	102,3	127,0							
01071	2015	78,3	66,4	67,1	79,4	102,3	103,1	122,5	148,0	90,9	84,0	56,0	63,7
01071	2016	72,3	96,9	82,7	91,0	116,8	114,0	139,3	158,6	105,4	91,4	64,4	67,2
01071	2017	76,8	89,4	84,2	99,2	129,8							

01072 Ноћења туриста
- страни
Tourist nights
- foreign

Ø 2016=100

		оригинална серија / <i>original series</i>						десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>					
		тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>											
Серија	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01072	2015	63,8	55,2	67,6	78,9	99,6	96,9	124,9	136,9	100,7	90,3	62,9	78,0
01072	2016	81,8	69,6	80,0	84,0	105,9	103,6	135,4	148,6	112,5	102,9	82,5	93,4
01072	2017	80,6	69,1	95,0	107,6	122,2							

Финална тражња

Final demand

Серије базних индекса (просек 2016=100)

Base indices series (average 2016=100)

Шифра Code	Назив Title
02000	Залихе готових производа у индустријској производњи - укупно <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - total</i>
02001	Залихе готових производа у индустријској производњи - енергија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - energy</i>
02002	Залихе готових производа у индустријској производњи - интермедијарни производи, осим енергије <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - intermediary goods, except energy</i>
02003	Залихе готових производа у индустријској производњи - капитални производи <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - capital goods</i>
02004	Залихе готових производа у индустријској производњи - трајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - durable goods for consumption</i>
02005	Залихе готових производа у индустријској производњи - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - non-durable goods for consumption</i>
02300	Залихе готових производа у индустријској производњи - рударство <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - mining and quarrying</i>
02400	Залихе готових производа у индустријској производњи - прерађивачка индустрија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - manufacturing</i>
04020	Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у текућим ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at current prices - total</i>
01050	Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у сталним ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at constant prices - total</i>
04030	Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at current prices - total</i>
01060	Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at constant prices - total</i>
09010	Распоређени јавни приходи и примања - укупно <i>Distributed public revenues and income - total</i>
09011	Распоређени јавни приходи и примања буџетима и другим корисницима - укупно <i>Distributed public revenues and income to budgets and other users - total</i>
10010	Приходи од доприноса за социјално осигурање - укупно <i>Revenues from social security contributions - total</i>

ФИНАЛНА ТРАЖЊА

Укупне залихе готових индустријских производа у марту и априлу опадају по месечној стопи од 0,4% и 1,4%, док у мају расту по стопи од 1,3%. У односу на исте месеце 2016. године, стопе раста за март, април и мај износе 11,3%, 13,5% и 14,5%, респективно. Укупне залихе индустријских производа у првих пет месеци 2017. године веће су за 11,9% у односу на исти период 2016. године, док су од просека претходне године веће за 11,3%.

У периоду јануар–мај 2017. године, у односу на исти период 2016. године, повећане су залихе интермедијарних производа, осим енергије за 15,2%, залихе капиталних производа за 7,1%, залихе трајних производа за широку потрошњу за 15,3% и залихе нетрајних производа за широку потрошњу за 14,2%, док су смањене залихе енергије за 18,5%.

Промет у трговини на мало, у текућим ценама, у марту ове године већи је за 18%, а у сталним ценама за 17,9%, у односу на промет остварен у фебруару. У априлу, у односу на март, промет је у текућим ценама већи за 1,8%, а у сталним за 0,8%. У мају промет бележи месечно номинално повећање за 1,9% а реално за 2,5%. У периоду јануар–мај 2017. године текући промет у трговини на мало већи је за 8,4%, а у сталним ценама већи је за 3,2%, у односу на исти период 2016. године. У поређењу са просеком 2016. године, промет у трговини на мало је за првих пет месеци пао номинално за 0,3%, док је реално пао за 4,4%.

Према коначним подацима, обим укупних угоститељских услуга (промета) у првом кварталу 2017. године (према процени промета угоститељских услуга и без промета предузетника) номинално је већи за 1,6% (реално за 0,8%) од просека 2016, а номинално већи за 11,7% (реално за 10,7%) од укупно остварених услуга у првом кварталу 2016. године. У периоду јануар–мај 2017. године текући промет у угоститељским услугама већи је за 9,9%, а у сталним ценама за 8,1%, у односу на исти период 2016. године.

Укупно распоређени јавни приходи и примања за финансирање јавне потрошње у првих пет месеци 2017. номинално су већи за 4,6% (реално за 1,4%) у односу на исти период 2016. године. У истом периоду (јануар–мај 2017) распоређени приходи и примања буџетима и другим корисницима већи и су номинално за 3,7% (реално мањи за 0,5%) у односу на исти период претходне године. Кумулативно посматрано, повећани су приходи од доприноса за социјално осигурање (номинално за 7,7%, а реално за 4,4%).

Квартално посматрано на годишњем нивоу, забележен је пад прихода и примања буџета у првом кварталу ове године (номинално за 5,4% и реално за 8%) и пад укупно наплаћених јавних прихода (номинално за 2,7% и реално за 5,4%) у односу на приходе фондова социјалног осигурања који су забележили раст номинално за 7,6% и реално за 4,5%.

FINAL DEMAND

Total stocks of manufactured industrial products decreased in March and April by 0.4% and 1.4%, while increased by 1.3% in May. With respect to the same months of the previous year, those rates amounted to 11.3% in March, 13.5% in April and 14.5% in May. In the first five months of 2017, total stocks of industrial products saw a growth of 11.9%, comparing to the same period 2016. With respect to the average in 2016, the total stocks went up by 11.3%.

In the period January–May 2017, compared to the same period of the previous year, increase was recorded in stocks of intermediate goods, except energy, 15.2%, stocks of capital goods, 7.1%, stocks of durable consumer goods, 15.3% and stocks non-durable consumer goods, 14.2%, but the stocks of energy saw a decrease of 18.5%.

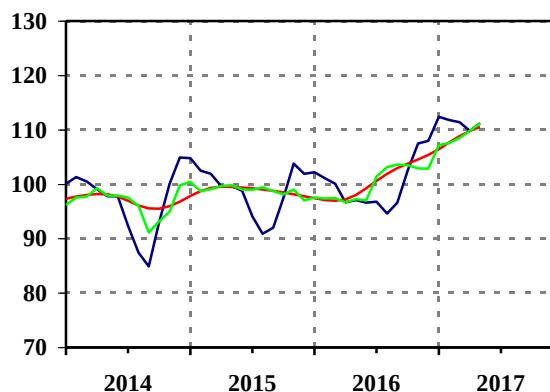
The turnover of goods in retail trade, in March this year increased by 18% (current prices), and by 17.9% (constant prices) according to turnover of goods in February. In April, with respect to March, it increased by 1.8% (current prices), and by 0.8% (constant prices). In May, the turnover of goods went up by 1.9% nominally, and by 2.5% in real terms. In the period January–May 2017, the turnover of goods in retail trade in enterprise increased by 8.4% (current prices) and by 3.2% (constant prices), comparing to the same period of the previous year. Compared to the average in 2016, retail trade turnover in the first five months fell by 0.3% nominally, and by 4.4% in real terms.

According to the final data, the volume of total restaurant services (turnover) in the first quarter of 2017 (according to the turnover of catering services estimate, but without the turnover of entrepreneurs) increased nominally by 1.6% (by 0.8% in real terms), when compared to the average in 2016, and when compared to the total realized services in the first quarter 2016, it increased by 11.7% nominally (in real terms, by 10.7%). In the period January–May 2017, the volume of total restaurant services grew by 9.9% (current prices) and by 8.1% (constant prices), comparing to the same period in 2016.

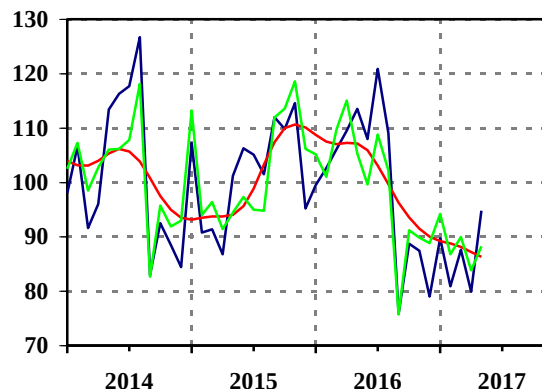
Collection of gross public revenues for financing public consumption increased nominally by 4.6% and in real terms by 1.4% in the first five months in 2017, comparing to the first five months in 2016. In the same period (January–May 2017), budget and other users' revenues increased nominally by 3.7% and by 0.5% in real terms. Cumulatively, social security organizations revenues recorded 7.7% nominal growth, and 4.4% growth in real terms.

Quarterly observed, in the first quarter 2017 budget incomes and revenues recorded growth (by 5.4% in nominal terms and by 8% in real terms). Growth was also noted in collection of gross public revenues (nominally by 2.7%, by 5.4% in real terms) contrary to social security organizations which increased (nominally by 7.6%, and by 4.5% in real terms).

02000 Залихе готових производа у инд. производњи
- укупно
Stocks of manufactured goods in ind. production
- total

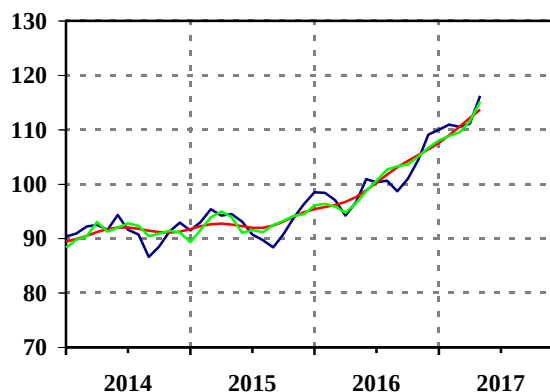
02001 Залихе готових производа у инд. производњи
- енергија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- energy

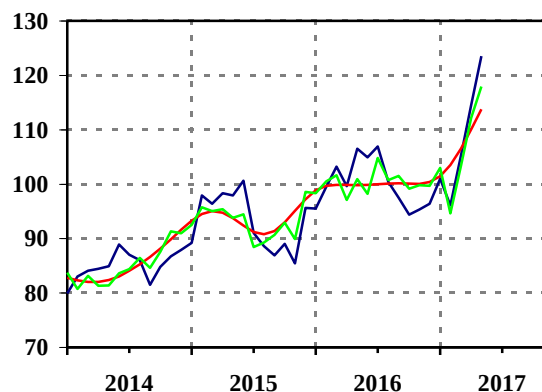
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted				
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02000	2015	104,8	102,5	101,9	99,6	99,7	98,8	94,1	90,9	92,0	97,5	103,8	101,9
02000	2016	102,2	101,1	100,1	96,7	97,1	96,6	96,8	94,6	96,6	102,6	107,5	108,0
02000	2017	112,4	111,8	111,4	109,8	111,2							
02001	2015	107,2	90,8	91,4	86,8	101,2	106,3	105,1	101,5	112,0	109,8	114,6	95,2
02001	2016	99,5	102,6	106,1	109,5	113,5	108,0	120,9	109,1	75,8	88,7	87,4	79,0
02001	2017	89,7	80,9	87,6	79,9	94,8							

02002 Залихе готових производа у инд. производњи
- интермедијарни производи, осим енергије
Stocks of manufactured goods in ind. production
- intermediary products, except energy

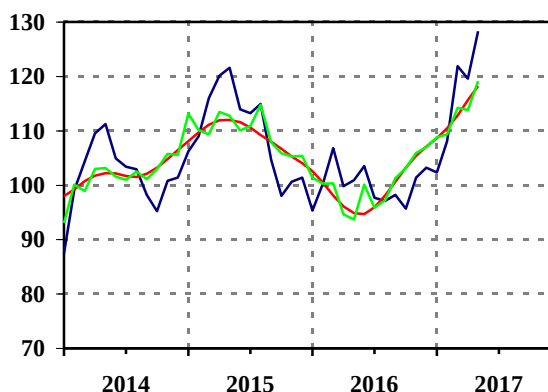
02003 Залихе готових производа у инд. производњи
- капитални производи
Stocks of manufactured goods in ind. production
- capital products

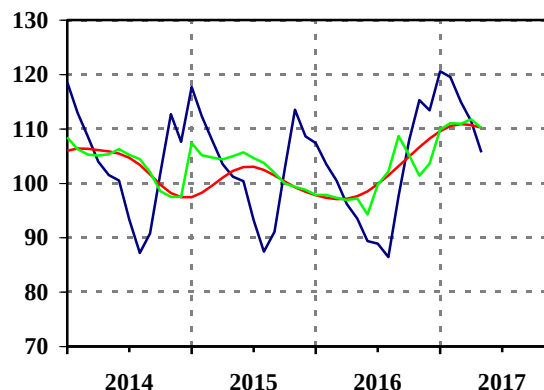
Ø 2016=100

	оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted					
	тренд-циклус компонента / trend-cycle component												
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02002	2015	91,5	93,0	95,4	94,2	94,5	93,1	90,7	89,7	88,4	90,8	93,8	96,4
02002	2016	98,5	98,4	97,0	94,2	96,7	100,9	100,3	100,6	98,7	101,0	104,4	109,1
02002	2017	110,0	110,9	110,5	111,1	116,2							
02003	2015	89,2	97,9	96,4	98,3	97,9	100,6	91,0	88,6	86,9	89,0	85,4	95,6
02003	2016	95,5	99,5	103,2	99,6	106,5	104,9	106,9	100,4	97,5	94,4	95,3	96,4
02003	2017	101,0	96,1	105,2	114,5	123,5							

02004 Залихе готових производа у инд. производњи
- трајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- durable products for consumption

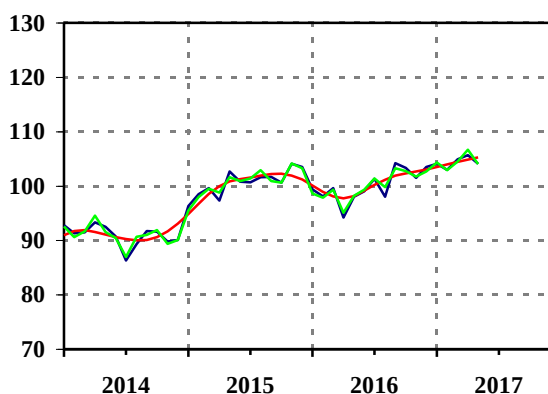
02005 Залихе готових производа у инд. производњи
- нетрајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- non-durable products for consumption

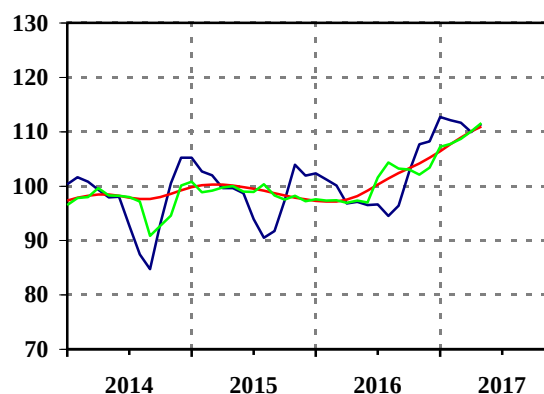
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02004	2015	106,2	109,0	116,0	120,1	121,6	113,9	113,2	114,9	104,6	98,0	100,6	101,4
02004	2016	95,3	100,3	106,8	99,8	100,9	103,5	97,7	97,1	98,2	95,7	101,4	103,2
02004	2017	102,3	108,1	121,9	119,6	128,3							
02005	2015	117,7	112,3	107,9	103,5	101,2	100,4	93,2	87,4	91,1	102,6	113,5	108,6
02005	2016	107,4	103,5	100,5	96,2	93,5	89,4	88,9	86,4	97,7	107,9	115,3	113,4
02005	2017	120,6	119,5	114,9	111,4	105,7							

02300 Залихе готових производа у инд. производњи
- рударство
Stocks of manufactured goods in ind. production
- mining and quarrying

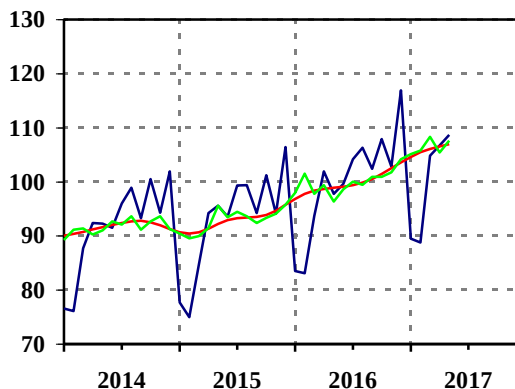
02400 Залихе готових производа у инд. производњи
- прерађивачка индустрија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- manufacturing

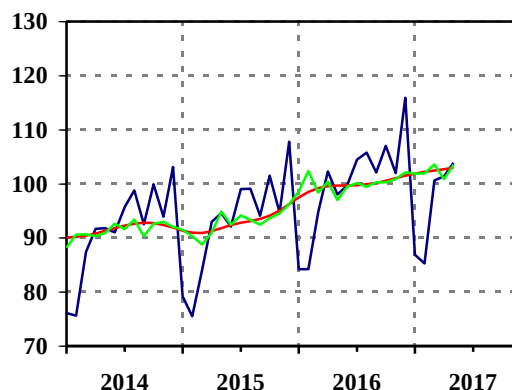
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02300	2015	96,3	98,5	99,6	97,3	102,7	100,8	100,7	101,6	101,7	100,6	104,1	103,5
02300	2016	99,4	98,1	99,6	94,2	98,0	99,0	101,3	98,0	104,2	103,3	101,5	103,5
02300	2017	104,1	103,0	104,9	105,7	104,1							
02400	2015	105,2	102,7	102,0	99,6	99,6	98,7	93,9	90,5	91,7	97,4	103,9	101,9
02400	2016	102,3	101,2	100,1	96,8	97,1	96,5	96,6	94,5	96,4	102,6	107,7	108,2
02400	2017	112,7	112,1	111,6	109,9	111,4							

04020 Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у текућим ценама - укупно
Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at current prices - total

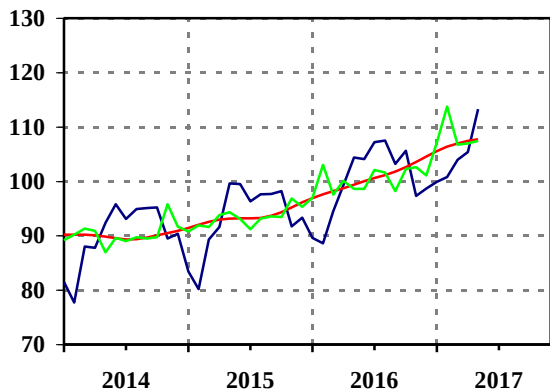
01050 Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у сталним ценама - укупно
Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at constant prices - total

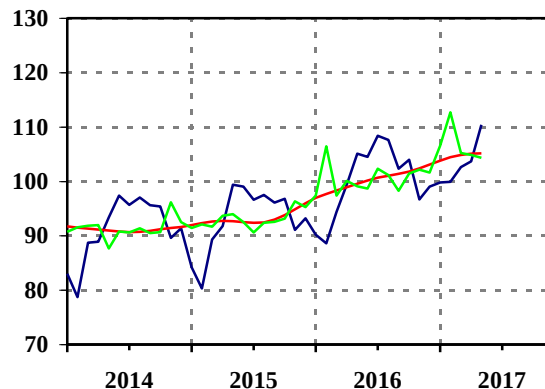
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04020	2015	77,7	75,0	84,7	94,2	95,6	93,6	99,3	99,4	94,2	101,2	94,1	106,4
04020	2016	83,5	83,1	93,7	101,9	97,8	99,6	104,2	106,3	102,4	107,9	102,8	116,9
04020	2017	89,5	88,8	104,8	106,7	108,7							
01050	2015	79,2	75,5	84,1	93,0	94,6	92,1	99,0	99,1	94,1	101,5	94,7	107,8
01050	2016	84,2	84,2	94,8	102,3	98,0	99,7	104,5	105,8	102,1	107,0	102,0	115,9
01050	2017	86,9	85,3	100,6	101,4	103,9							

04030 Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно
Turnover in catering trades, at current prices - total

01060 Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно
Turnover in catering trades, at constant prices - total

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04030	2015	83,4	80,2	89,3	91,6	99,6	99,5	96,3	97,6	97,7	98,2	91,7	93,3
04030	2016	89,6	88,6	94,5	99,3	104,4	104,1	107,2	107,5	103,2	105,6	97,3	98,7
04030	2017	99,9	100,8	104,0	105,4	113,3							
01060	2015	84,2	80,3	89,3	91,8	99,4	99,0	96,6	97,5	96,1	96,8	91,1	93,2
01060	2016	90,2	88,6	94,4	99,4	105,1	104,5	108,4	107,6	102,3	104,0	96,7	99,0
01060	2017	99,8	99,9	102,6	103,7	110,4							

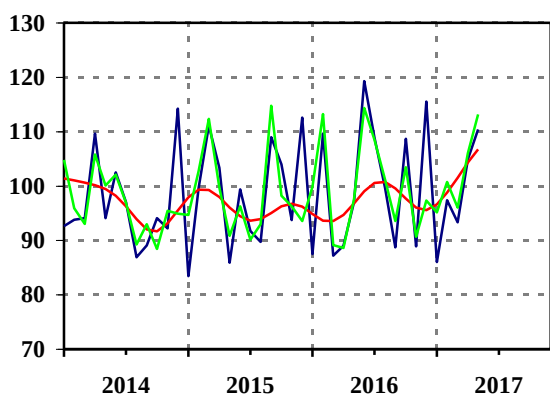
Напомена: Процена надлежне службе за април и мај за серије 04030 и 01060.

Footnote: Competent department estimate for April and May for series 04030 and 01060.

Распоређени јавни приходи и примања

09010 - укупно

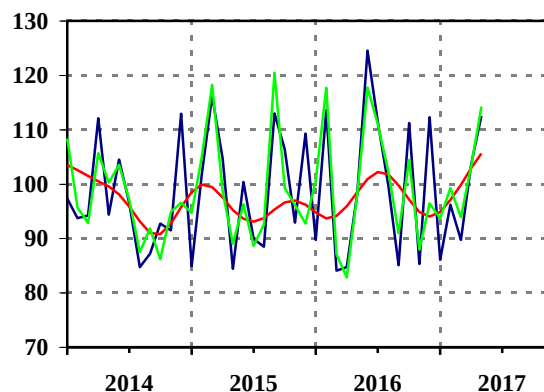
Distributed public revenues and income
- total

Распоређени јавни приходи и примања

09011 буџетима и другим корисницима - укупно

Distributed public revenues and income
to budgets and other users - total

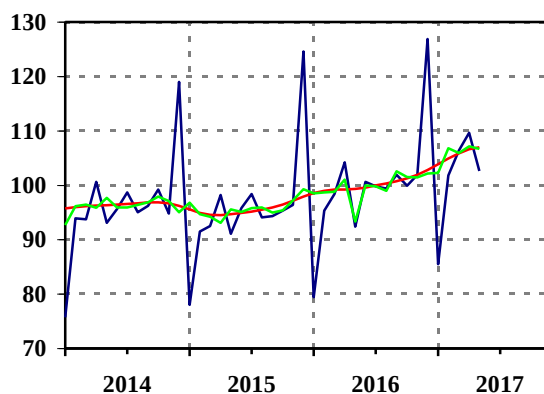
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted				
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09010	2015	83,4	99,6	111,1	103,3	85,9	99,4	91,7	89,7	109,0	104,0	93,7	112,6
09010	2016	87,5	109,6	87,2	89,0	97,0	119,3	108,9	99,6	88,7	108,7	88,9	115,5
09010	2017	86,0	97,4	93,3	104,9	110,4							
09011	2015	84,9	101,9	116,2	104,7	84,4	100,4	89,9	88,5	113,0	106,4	92,9	109,3
09011	2016	89,7	113,6	84,1	84,7	98,3	124,5	111,5	99,7	85,1	111,2	85,3	112,3
09011	2017	86,1	96,2	89,7	103,6	112,5							

Приходи од доприноса за социјално осигурање

10010 - укупно

Revenues from social security contributions
- total

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted				
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
10010	2015	78,0	91,5	92,5	98,2	91,1	95,8	98,4	94,1	94,3	95,3	96,4	124,6
10010	2016	79,4	95,3	98,4	104,2	92,4	100,6	99,8	99,4	101,9	99,9	101,9	126,9
10010	2017	85,5	101,8	106,4	109,6	102,6							

Спољна трговина

External trade

Серије базних индекса (просек 2016=100)

Base indices series (average 2016=100)

Шифра Code	Назив Title
05030	Извоз робе - укупно (USD) Exports of goods - total (USD)
05033	Извоз робе - средства рада (USD) Exports of goods - capital goods (USD)
05034	Извоз робе - материјал за репродукцију (USD) Exports of goods - intermediates (USD)
05035	Извоз робе - роба за личну потрошњу (USD) Exports of goods - consumer goods (USD)
05019	Извоз робе - неklasификовано по BEC намени (USD) Exports of goods - unclassified by BEC destination (USD)
05001	Извоз - енергија (USD) Exports - energy (USD)
05002	Извоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) Exports - intermediary products, except energy (USD)
05003	Извоз - капитални производи (USD) Exports - capital products (USD)
05004	Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) Exports - durable products for consumption (USD)
05005	Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) Exports - non-durable products for consumption (USD)
05006	Извоз робе - неklasификовано по намени EU (USD) Exports of goods - unclassified by EU destination (USD)
05040	Увоз робе - укупно (USD) Imports of goods - total (USD)
05043	Увоз робе - средства рада (USD) Imports of goods - capital goods (USD)
05044	Увоз робе - материјал за репродукцију (USD) Imports of goods - intermediates (USD)
05045	Увоз робе - роба за личну потрошњу (USD) Imports of goods - consumer goods (USD)
05029	Увоз робе - неklasификовано по BEC намени (USD) Imports of goods - unclassified by BEC destination (USD)
05007	Увоз - енергија (USD) Imports - energy (USD)
05008	Увоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) Imports - intermediary products, except energy (USD)
05009	Увоз - капитални производи (USD) Imports - capital products (USD)
05010	Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) Imports - durable products for consumption (USD)
05011	Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) Imports - non-durable products for consumption (USD)
05012	Увоз - неklasификовано по намени EU (USD) Imports - unclassified by EU destination (USD)
05050	Трговински салдо (увоз - извоз, USD) Commercial balance (imports - exports, USD)

СПОЉНА ТРГОВИНА

Укупан извоз робе у првих пет месеци 2017. године износио је 6,548 милијарди USD, и био је већи за 9% у односу на исти период претходне године, односно већи за 5,6% од просечног извоза 2016. године. У истом периоду реализован је **укупан увоз робе** у износу од 8,471 милијарде USD, што је за 10% више у односу на исти период претходне године, и више за 5,6% од просечног увоза 2016. године. **Укупан спољнотрговински дефицит робе** у првих пет месеци 2017. године износио је 1,923 милијарде USD и већи је за 13,5% од дефицита у првих пет месеци претходне године, а за 5,6% од просечног трговинског дефицита 2016. године. Дефицит спољне трговине у периоду јануар–мај 2017. године мањи је за 29,4% (тј. за 4,624 милијарде USD или 0,29 пута) од **укупног извоза** у првих пет месеци ове године.

Месечне стопе **извоза** за март, април и мај износе 25,5%, -12,6% и 9,7%. На годишњем нивоу, у марту, априлу и мају, извозна активност је остварила међугодишњи раст од 16,6%, 1,4% и од 15,4%. У односу на просек 2016. године, месечне стопе пада извоза за март, април и мај износе 23,3%, -12,6% и 9,7%, респективно. Месечне стопе **увоза** за март, април и мај износе 26,3%, -17,9% и 18,3%, затим међугодишње 16,2%, 0,5% и 15,8%, а у односу на просек 2016. године 24,4%, 2,1% и 20,8%, респективно.

Трговински дефицит, 2017.
- USD, у хиљ. -

	I квартал	Март	Април	Мај
Кумулативни дефицит	-1146740	-1146740	-1449306	-1923299
Квартални и месечни дефицит	-1146740	-467326	-302566	-473993
Извоз:				
Квартал/месец	3746618	1528840	1335981	1465155
Увоз:				
Квартал/месец	4893358	1996166	1638547	1939148
Извоз – кумулативи	3746618	3746618	5082599	6547754
Увоз – кумулативи	4893358	4893358	6531905	8471053

У првом кварталу 2017. извоз је већи за 9,6%, а увоз за 11,3% од извоза, односно увоза из првог квартала 2016. године.

Кумулативно посматрано, према економској намени производа (BEC), у структури извоза/увоза, у периоду јануар–мај 2017, у односу на исти период 2016. године, бележе стопе: **производи за репродукцију** 19,5%, 15,7%, **производи за широку потрошњу** -4,5%, 5% и **средства за рад** 7%, 5,5%. У структури извоза/увоза, по намени производа ЕУ, у првих пет месеци, међугодишње стопе извоза/увоза износе: **енергија** -13,1%, 42%; **интермедијарни производи, осим енергије** 19%, 13,7%; **капитални производи** 0,6%, -2%, затим **трајни производи за широку потрошњу** 12,8%, 9,2%; **нетрајни производи за широку потрошњу** 1,2%, 12,1%, док је извоз **производа неklasификованих по намени ЕУ** повећан за 21,7% а увоз за 3,1%.

EXTERNAL TRADE

Total exports of goods in the first five months in 2017 amounted to 6.548 billion USD, what represents a 9% increase comparing to the same period last year, and 5.6% increase with respect to the average exports in 2016. In the same period, the **total imports of goods** attained the value of 8.471 billion USD, what is a 10% increase, comparing to the same period last year, and 5.6% increase with respect to the average imports in 2016. **Total external trade deficit of goods in the first five months** in 2017 amounted to 1.923 billion USD, what represents a 13.5% increase in comparison with the deficit recorded in the same period previous year, and 5.6% increase with respect to the average external trade deficit of goods in 2016. The external trade deficit in the period January-May 2017 decreased by 29.4% in relation to the total exports in the same period this year (i.e. by 4.624 billion USD or is by 0.29 times lesser).

In March, April and May the monthly change rates of **export** amounted to 25.5%, -12.6% and 9.7%, respectively. At annual level, in March, April and May exports activity saw a year-over-year growth of 16.6%, 1.4% and 15.4%, respectively. With respect to the average in 2016, monthly rates of exports falling in March, April and May were 23.3%, -12.6% and 9.7%, respectively. In March, April and May **imports** recorded monthly rates: 26.3%, -17.9% and 18.3%; then the year-over-year rates were: 16.2%, 0.5% and 15.8% and with respect to the average in 2016 they were 24.4%, 2.1% and 20.8%, respectively.

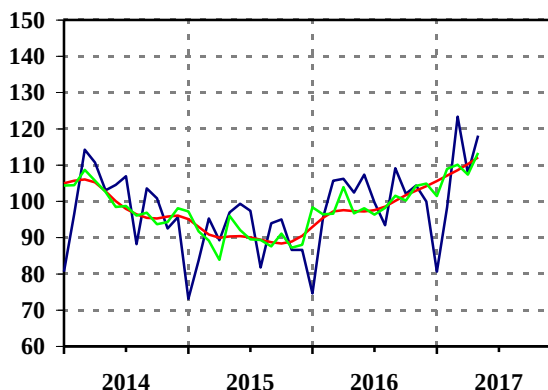
Trade deficit in 2017
- USD, thousands -

	I Quarter	March	April	May
Cumulative deficit	-1146740	-1146740	-1449306	-1923299
Quarterly and monthly deficit	-1146740	-467326	-302566	-473993
Exports:				
Quarter/month	3746618	1528840	1335981	1465155
Imports:				
Quarter/month	4893358	1996166	1638547	1939148
Exports–Cumulative	3746618	3746618	5082599	6547754
Imports–Cumulative	4893358	4893358	6531905	8471053

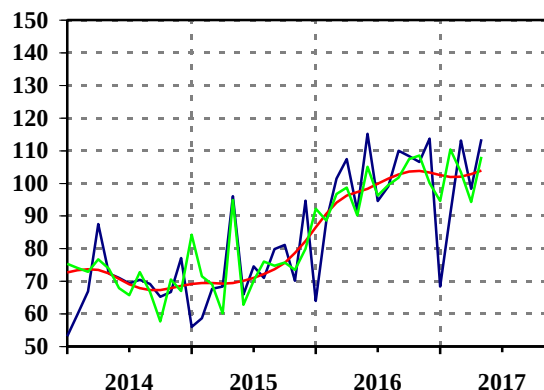
In the first quarter in 2017, the exports increased by 9.6% and imports by 11.3%, with respect to the first quarter in 2016.

Cumulatively, according to economic use (BEC) of products, in the period January-May 2017, with respect to the same period 2016, in the structure of exports/imports the following rates were recorded in the **intermediate goods** (19.5%, 15.7%), **consumer goods** (-4.5%, 5%) and in **capital goods** (7%, 5.5%). Cumulatively, also, according to **EU classification**, the annual rates in the **export/imports** products were as follow:s in the first five months: **energy** (-13.1%, 42%), **intermediate goods-except energy** (19%, 13.7%), **capital goods** (0.6%, -2%), **durable consumer goods** (12.8%, 9.2%), **non-durable consumer goods** (1.2%, 12.1%) and exports of **products unclassified by EU destination** increased by 21.7%, while imports increased by 3.1%.

05030 Извоз робе
- укупно (USD)
Exports of goods
- total (USD)

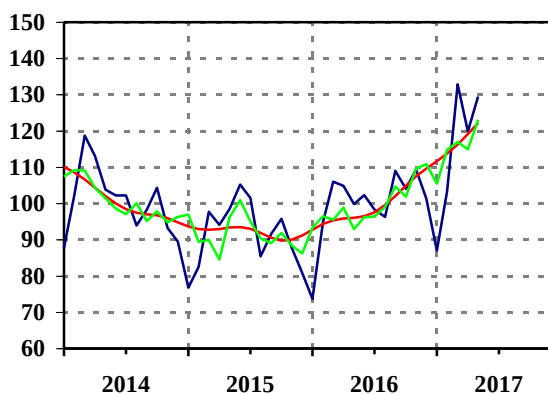
05033 Извоз робе
- средства рада (USD)
Exports of goods
- capital goods (USD)

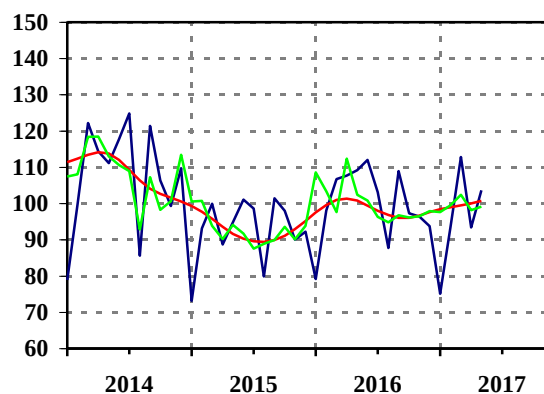
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05030	2015	73,1	83,7	95,2	89,2	96,9	99,3	97,4	81,7	93,9	95,0	86,6	86,6
05030	2016	74,6	95,4	105,7	106,2	102,4	107,3	99,7	93,4	109,1	102,0	104,3	99,9
05030	2017	80,6	98,3	123,3	107,7	118,1							
05033	2015	56,0	58,6	67,7	68,4	96,0	65,9	74,5	71,0	79,8	81,1	70,1	94,7
05033	2016	63,9	88,4	101,4	107,4	91,5	115,2	94,6	99,1	110,0	108,3	106,5	113,7
05033	2017	68,4	90,7	113,1	98,3	113,5							

05034 Извоз робе
- материјал за репродукцију (USD)
Exports of goods
- intermediates (USD)

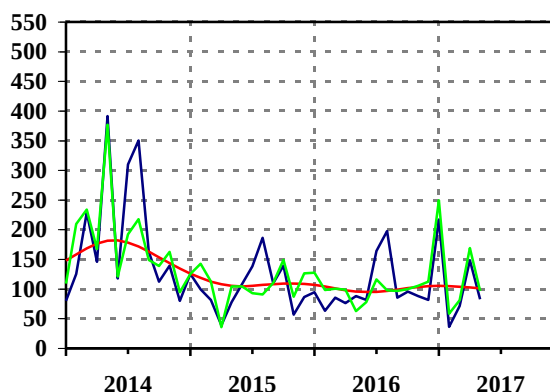
05035 Извоз робе
- роба за личну потрошњу (USD)
Exports of goods
- consumer goods (USD)

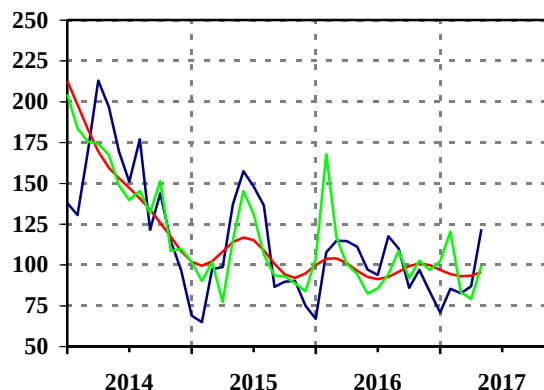
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05034	2015	76,8	82,5	97,7	94,1	98,5	105,2	101,5	85,4	91,6	95,8	87,8	80,8
05034	2016	73,7	94,9	106,0	104,9	99,8	102,3	98,3	96,3	109,0	104,1	109,4	101,3
05034	2017	87,0	103,4	132,9	119,9	129,5							
05035	2015	73,2	93,1	99,9	88,7	94,8	101,1	98,6	79,9	101,4	98,0	90,0	92,2
05035	2016	79,2	98,1	106,7	107,7	109,2	112,0	103,1	87,7	108,9	97,3	96,4	93,7
05035	2017	75,1	93,3	112,8	93,4	103,6							

05019 Извоз робе
- неклаификовано по ВЕС намени (USD)
Exports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)

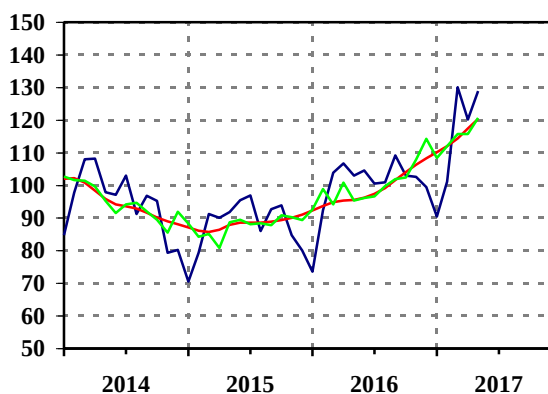
05001 Извоз
- енергија (USD)
Exports
- energy (USD)

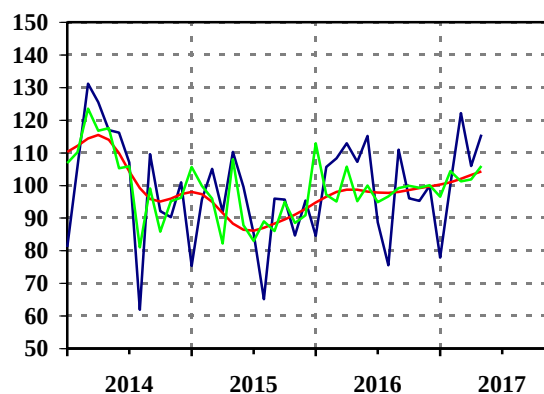
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05019	2015	125,3	99,5	81,4	38,8	77,5	108,5	138,2	186,0	109,8	139,5	56,8	86,5
05019	2016	94,3	63,3	85,3	76,2	87,8	81,4	164,0	197,6	85,3	95,6	87,8	81,4
05019	2017	217,0	36,2	71,0	148,5	82,7							
05001	2015	68,9	65,0	97,3	98,7	137,2	157,3	148,0	136,3	86,6	89,6	90,3	75,0
05001	2016	66,9	107,8	114,7	114,6	111,1	97,2	93,7	117,5	110,0	85,9	97,0	83,8
05001	2017	70,8	85,3	82,5	86,9	121,9							

05002 Извоз - интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Exports - intermediary products,
except energy (USD)

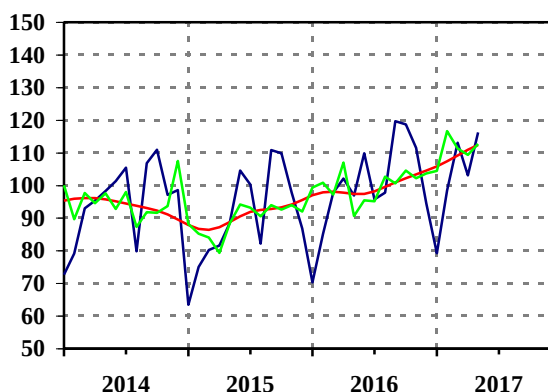
05003 Извоз
- капитални производи (USD)
Exports
- capital products (USD)

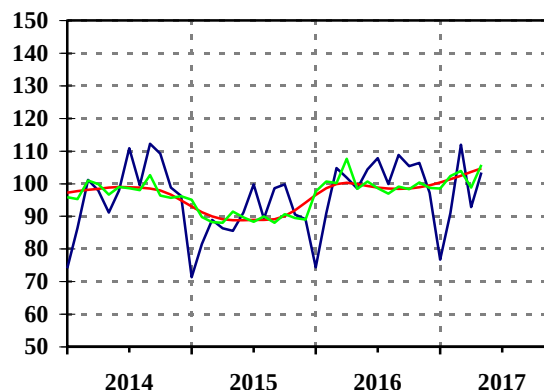
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05002	2015	70,5	79,3	91,2	90,0	91,8	95,4	96,9	86,0	92,7	93,9	84,7	80,0
05002	2016	73,6	92,4	103,9	106,7	103,0	104,6	100,5	100,9	109,2	103,0	102,6	99,5
05002	2017	90,4	101,1	130,1	120,2	128,9							
05003	2015	75,3	95,6	105,1	91,8	110,3	99,6	85,2	65,1	95,9	95,6	84,6	95,3
05003	2016	84,5	105,6	108,3	112,9	107,2	115,2	88,7	75,5	110,9	96,0	95,2	99,9
05003	2017	77,9	100,2	122,1	105,9	115,6							

**05004 Извоз - трајни производи
за широку потрошњу (USD)**
Exports - durable products
for consumption (USD)

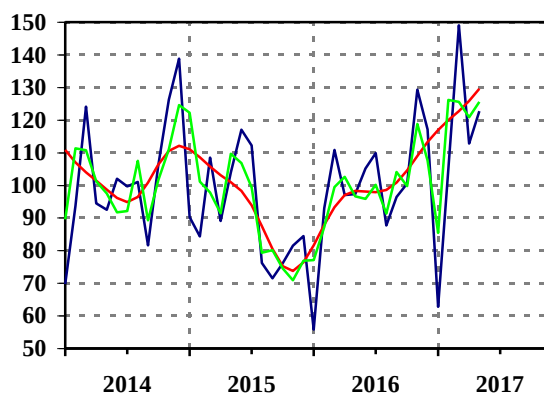
**05005 Извоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)**
Exports - non-durable products
for consumption (USD)

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05004	2015	63,4	75,0	80,2	81,6	88,4	104,6	100,2	82,2	110,8	109,9	97,8	86,8
05004	2016	70,3	85,1	97,8	102,1	96,9	109,9	95,7	97,8	119,7	118,7	111,5	94,5
05004	2017	79,2	98,5	113,1	103,1	116,2							
05005	2015	71,3	81,5	88,9	86,3	85,5	91,1	99,8	89,3	98,6	99,8	90,5	89,1
05005	2016	74,3	90,9	104,8	101,8	98,5	104,4	107,8	99,9	108,8	105,3	106,3	97,2
05005	2017	76,7	90,9	111,9	92,8	103,4							

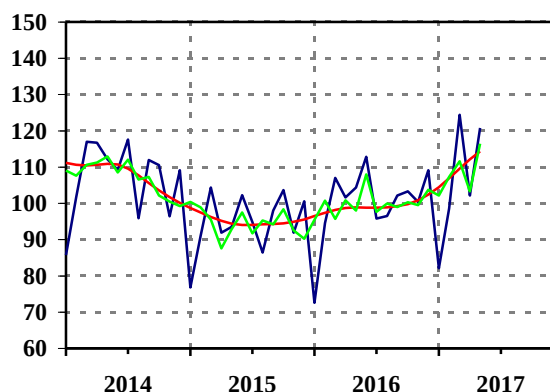
**05006 Извоз робе
- неклаификовано по намени EU (USD)**
Exports of goods
- unclassified by EU destination (USD)

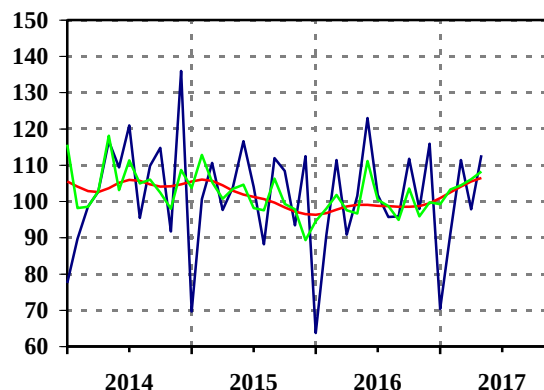
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05006	2015	90,2	84,3	108,5	89,1	104,0	117,0	112,2	76,2	71,5	76,1	81,5	84,4
05006	2016	55,8	93,0	110,8	97,0	97,3	105,2	109,9	87,7	96,4	100,5	129,3	117,1
05006	2017	62,8	105,0	149,0	112,8	122,7							

05040 Увоз робе
- укупно (USD)
Imports of goods
- total (USD)

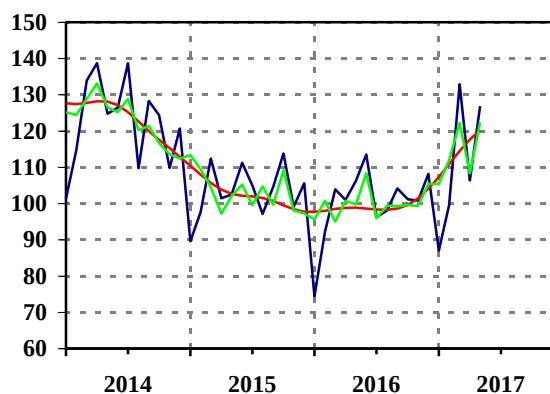
05043 Увоз робе
- средства рада (USD)
Imports of goods
- capital goods (USD)

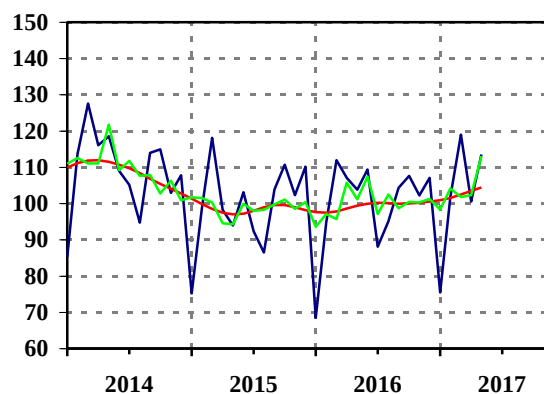
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05040	2015	76,8	91,0	104,3	91,9	93,5	102,2	94,8	86,4	98,0	103,6	91,9	100,5
05040	2016	72,5	94,5	107,0	101,6	104,3	112,8	95,8	96,5	102,1	103,3	100,4	109,1
05040	2017	82,1	98,5	124,4	102,1	120,8							
05043	2015	69,6	100,6	110,6	97,6	103,9	116,6	104,0	88,2	111,9	108,4	93,4	112,5
05043	2016	63,7	90,6	111,4	90,8	101,5	123,0	101,8	95,7	95,9	111,8	97,9	115,9
05043	2017	70,3	91,2	111,4	97,8	112,7							

05044 Увоз робе
- материјал за репродукцију (USD)
Imports of goods
- intermediates (USD)

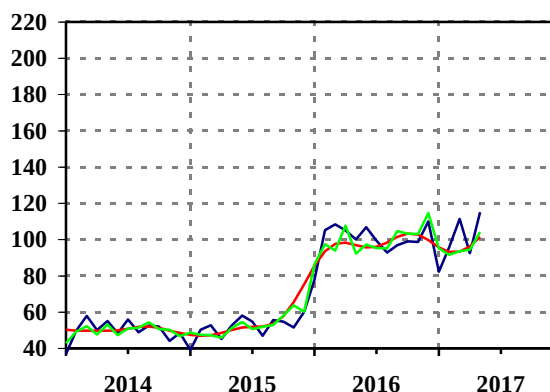
05045 Увоз робе
- роба за личну потрошњу (USD)
Imports of goods
- consumer goods (USD)

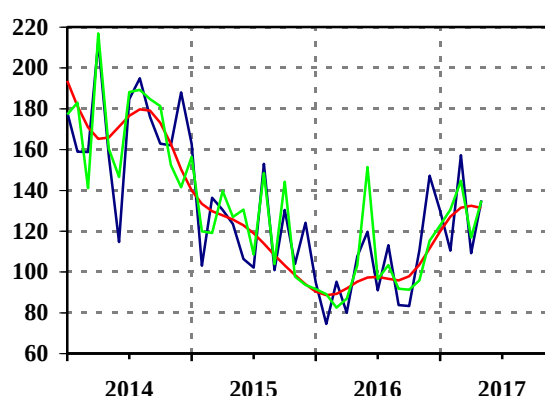
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05044	2015	89,6	97,6	112,4	101,4	102,5	111,2	105,0	97,1	104,6	113,8	99,1	105,6
05044	2016	74,4	92,2	103,9	101,0	106,3	113,5	96,2	98,1	104,2	101,2	100,8	108,1
05044	2017	87,0	99,6	132,9	106,4	126,9							
05045	2015	75,2	98,7	118,1	98,2	93,9	103,1	92,3	86,5	103,9	110,7	102,3	110,2
05045	2016	68,5	94,9	111,9	107,1	103,8	109,4	88,1	95,1	104,3	107,6	102,2	107,1
05045	2017	75,5	101,9	119,0	100,5	113,5							

05029 Увоз робе
- неклаификовано по ВЕС намени (USD)
Imports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)

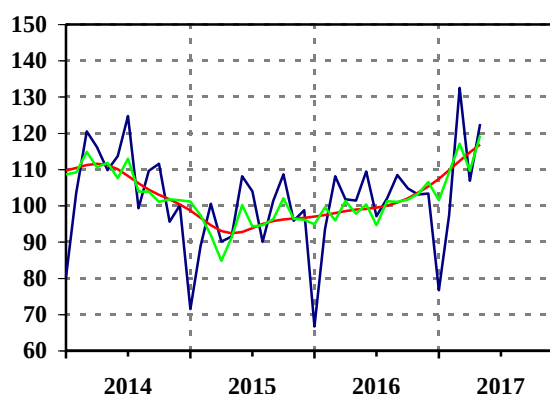
05007 Увоз
- енергија (USD)
Imports
- energy (USD)

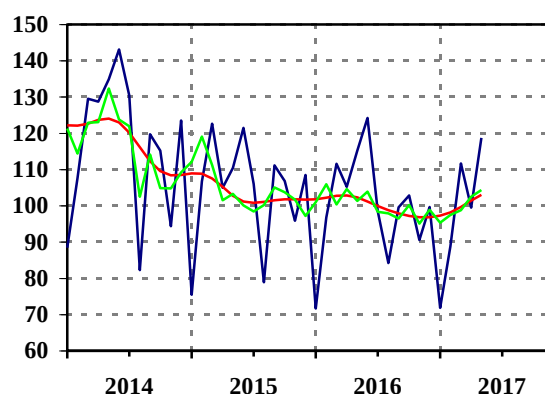
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series								десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component													
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec		
05029	2015	39,1	50,2	52,7	45,2	52,5	58,0	54,7	46,9	55,5	54,7	51,5	60,2		
05029	2016	77,8	105,2	108,4	105,0	100,0	106,8	99,4	92,8	96,9	99,0	98,7	110,0		
05029	2017	82,3	95,7	111,3	92,4	115,0									
05007	2015	162,7	103,1	136,3	130,3	123,5	106,3	102,1	152,9	100,8	130,3	103,8	124,1		
05007	2016	94,9	74,5	95,1	80,0	107,5	119,7	91,0	113,0	83,7	83,3	110,5	147,1		
05007	2017	129,8	110,4	157,2	109,1	135,1									

05008 Увоз - интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Imports - intermediary products,
except energy (USD)

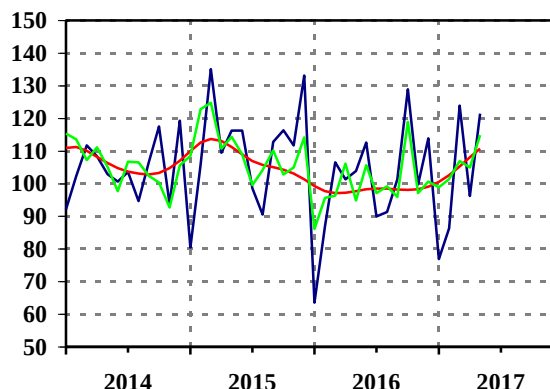
05009 Увоз
- капитални производи (USD)
Imports
- capital products (USD)

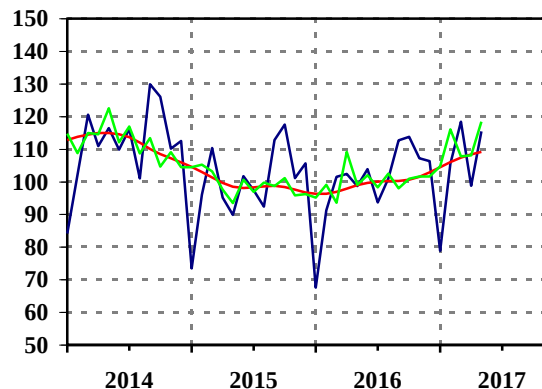
Ø 2016=100

Q 2016–100													
	оригинална серија / <i>original series</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>					
	тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>												
Серија <i>Series</i>	Год. <i>Year</i>	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>
05008	2015	71,5	89,0	100,5	90,1	91,5	108,1	104,0	90,0	101,3	108,7	95,9	98,8
05008	2016	66,7	93,6	108,1	101,8	101,4	109,5	97,1	102,0	108,5	104,8	103,1	103,4
05008	2017	76,7	97,4	132,5	106,9	122,5							
05009	2015	75,5	106,7	122,6	105,0	110,4	121,5	106,0	78,9	111,1	106,8	95,9	108,5
05009	2016	71,7	96,7	111,6	105,2	115,2	124,2	98,5	84,2	99,6	102,8	90,6	99,7
05009	2017	71.8	88.8	111.7	99.5	118.7							

05010 Увоз - трајни производи
за широку потрошњу (USD)
Imports - durable products
for consumption (USD)

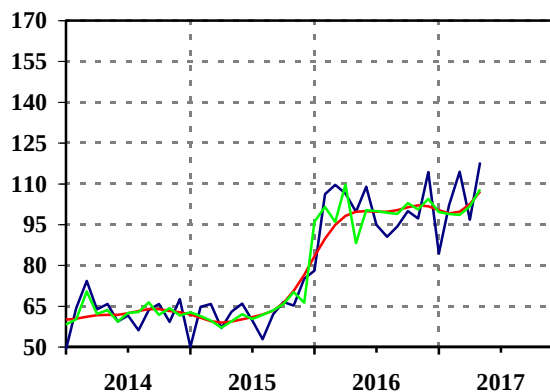
05011 Увоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)
Imports - non-durable products
for consumption (USD)

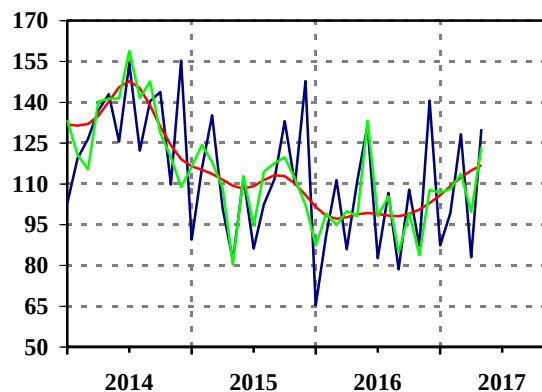
Ø 2016=100

Q 2016–100														
	оригинална серија / <i>original series</i> тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>						
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec	
05010	2015	80,4	105,8	135,1	109,5	116,2	116,2	98,6	90,5	112,8	116,3	111,7	133,1	
05010	2016	63,5	87,0	106,5	101,3	103,9	112,6	89,9	91,3	101,3	128,9	99,8	113,9	
05010	2017	76,9	86,3	123,9	96,2	121,4								
05011	2015	73,5	96,0	110,4	95,1	89,8	101,7	97,4	92,4	112,8	117,5	101,1	105,6	
05011	2016	67,6	91,2	101,5	102,4	98,7	103,9	93,7	101,0	112,7	113,8	107,2	106,3	
05011	2017	78,9	105,5	118,4	98,8	115,5								

05012 Увоз
- неklasификовано по намени EU (USD)
Imports
- Unclassified by EU destination (USD)

05050 Трговински салдо (увоз - извоз) (USD)
Commercial balance (imports - exports) (USD)

Ø 2016=100

		оригинална серија / <i>original series</i>								десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>					
		тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>													
Серија <i>Series</i>	Год. <i>Year</i>	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>		
05012	2015	50,0	64,7	65,8	56,9	63,0	65,9	59,6	52,8	62,0	66,5	65,2	75,1		
05012	2016	78,0	106,2	109,6	106,4	99,7	108,9	94,9	90,5	94,3	99,9	97,2	114,3		
05012	2017	84,4	102,2	114,4	96,7	117,8									
05050	2015	89,5	115,6	135,1	100,9	81,8	112,3	86,1	102,4	111,7	133,0	109,7	147,7		
05050	2016	65,3	91,5	111,4	85,9	111,1	131,4	82,6	106,7	78,5	107,8	87,2	140,6		
05050	2017	87,3	99,2	128,2	83,0	130,1									

Регистрована запосленост и незапосленост*Registered employment and unemployment***Серије базних индекса (просек 2016=100)***Base indices series (average 2016=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
07000	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - укупно <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - total</i>
07010	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) - укупно <i>Employees at legal entities (companies, enterprises, cooperatives, institutions and other organizations) - total</i>
07310	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - Прерађивачка индустрија <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Manufacturing</i>
07510	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - Грађевинарство <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Construction</i>
07020	Лица која траже запослење <i>Persons seeking work</i>
07021	Незапослена лица <i>Unemployed</i>
07023	Запошљавање - евиденција Националне службе за запошљавање <i>Employment - evidence of National Employment Service</i>

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ И НЕЗАПОСЛЕНОСТ

За првих пет месеци 2017. године, **укупна запосленост** је већа од просечне запослености у 2016. години за 1,6%, док је већа за 2,8% од укупне запослености у пет месеци претходне године. У првом кварталу 2017. укупна запосленост је већа од просечне запослености у 2016. години за 0,8%, док је већа за 2,6% у поређењу са првим кварталом 2016. године.

Запосленост приватних предузетника и запослених код њих показује знатно побољшање (кумулативни раст, у првих пет месеци, на годишњем нивоу износи 6,3%, а у односу на просек претходне године раст од 3,7%). Такође, бележи раст од 2,5% у првом кварталу 2017, у односу на просек 2016, док у односу на исти квартал 2016. године бележи такође раст од 6%.

Запосленост у предузећима, установама и организацијама у првом кварталу 2017. године је за 0,5% изнад просечне запослености у 2016. години и већа је за 2% у поређењу са истим периодом претходне године. Кад је реч о запослености у предузећима, установама и организацијама, у првих пет месеци 2017. године забележена је стопа раста запослености правних лица за 1,2% у односу на просек 2016. године, док је запосленост у односу на запосленост правних лица за пет месеци претходне године већа за 2%.

Кумулативно посматрано, у првих пет месеци 2017. године, **запосленост у прерађивачкој индустрији** већа је за 6,3%, **запосленост у рударству** мања је за 0,3%, **запосленост у грађевинарству** већ је за 1%, док је **запосленост у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** мања за 7,4% у односу на првих пет месеци 2016. године.

Број регистрованих лица која траже запослење, односно **укупна незапосленост** у првом кварталу 2017, мањи је за 3,1% од просечне незапослености у 2016. години, а за 6,5% мањи од незапослености у првом кварталу 2016. године. У првих пет месеци ове године, у односу на исти период 2016, укупна регистрована незапосленост је мања за 6,8%, док је од просека из претходне године мања за 4,1%.

Број незапослених лица која активно траже запослење, односно **број регистрованих лица која траже запослење** у 2017. квартално пада за 2,9%, а кумулативно опада за 4,2%, у односу на просек 2016. године. Активна незапосленост у првом кварталу ове године пада за 7,2%, док у првих пет месеци ове године пада за 7,6% у односу на исти период 2016. године.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање, **укупно запошљавање** (обухвата запошљавање са евиденције и запошљавање из радног односа) у првом кварталу 2017. било је мање за 2,1% од запошљавања у првом кварталу 2016. године. У периоду јануар-мај 2017. укупно запошљавање је мање од просечног запошљавања у 2016. за 0,7%, али је за 0,9% изнад укупног запошљавања у првих пет месеци претходне године.

Запошљавање са евиденције брже расте од запошљавања из радног односа. За првих пет месеци запошљавање са евиденције је за 4,1% веће од оног у истом периоду 2016. године, док је од просека 2016. веће за 2,9%. За првих пет месеци **запошљавање из радног односа** је на нивоу оног у истом периоду 2016. године, док је од просека 2016. мање за 1,6%. Квартално посматрано, на годишњем нивоу запошљавање са евиденције је брже расло (6,8%) од запошљавања из радног односа (-4%), што није био случај ранијих година.

REGISTERED EMPLOYMENT AND UNEMPLOYED

In the first five months in 2017, **the total employment** was by 1.6% above the average employment in 2016, while it was by 2.8% above the total employment in the first five months of the previous year. In the first quarter in 2017, it was by 0.8% above the level of average employment in 2016, while it was by 2.6% above that attained in the first quarter of 2016.

The employment of private entrepreneurs and their employees shows a significant improvement (cumulatively, in the first five months, the growth amounted to 6.3% on annual level, and in relation to the average reached in the previous year to 2.5%). It also grew in the first quarter 2017 by 2.5%, comparing to the average in 2016, and it went up by 6% compared to the same quarter of the previous year.

Total employment in enterprises, institutions and organizations in the first quarter of 2017 was by 0.5% above the average in 2016, and by 2% above that in the same period of the previous year. As for the employment in enterprises, institutions and organizations in the first five months of 2017 the rates increased by 1.2%, while employment in legal entities increased by 2% comparing to the first five months of the previous year.

Cumulatively observed, in the first five months in 2017, **the employment in manufacturing** increased by 6.3%, **the employment in mining and quarrying** decreased by 0.3%, **the employment in construction** increased by 1% but **the employment in electricity, gas, steam and air conditioning supply** decreased by 7.4% comparing to first five months of 2016.

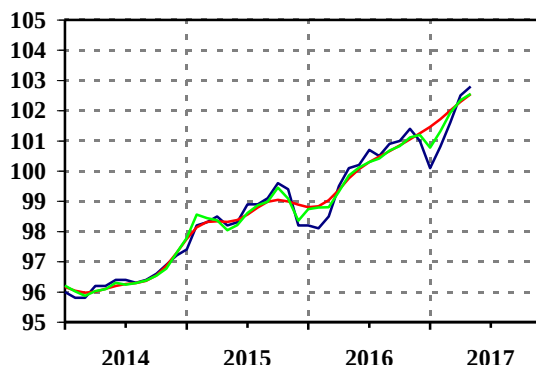
The total number of registered persons seeking work, i.e. the total unemployment in the first quarter of 2017, decreased by 3.1% in comparison with the average unemployment in 2016, and by 6.5% comparing to the first quarter of 2016. The number of registered unemployment fell by 6.8% in the first five months of 2017, comparing to same period in 2016, and compared to the average in 2016 it went down by 4.1%.

The number of unemployed persons actively seeking employment (**the number of registered persons seeking employment**) in 2017, quarterly observed, decreased by 2.9%, and cumulatively by 4.2%, with respect to the average in 2016. Active unemployment recorded a fall of 7.2%, in the first quarter, and in the first five months of 2017, it recorded a fall of 7.6% with respect to the same period in 2016.

According to National Employment Service records, **total employment service** (including both, registered unemployed and employed) in the first quarter 2017, decreased by 2.1% compared to the first quarter 2016. In the period January-May 2017 total employment went down decreased by 0.7% in relation to the average employment in 2016, but was by 0.9% above the total employment in the first five months of the previous year.

Employment of registered unemployed persons shows faster increase in relation to **employment of already employed**. For the first five months **the employment of registered unemployed persons** was by 4.1% above the level recorded in the same period 2016, and compared to the average in 2016, it increased by 2.9%. For **the first five months, the employment of already employed persons** was at the same level as in the same period 2016, but compared to the average in 2016 it decreased by 1.6%. **Quarterly observed**, on annual level, employment of registered unemployed persons shows faster increase (6.8%) in relation to employment of already employed persons (-4%), which was not the case in previous years.

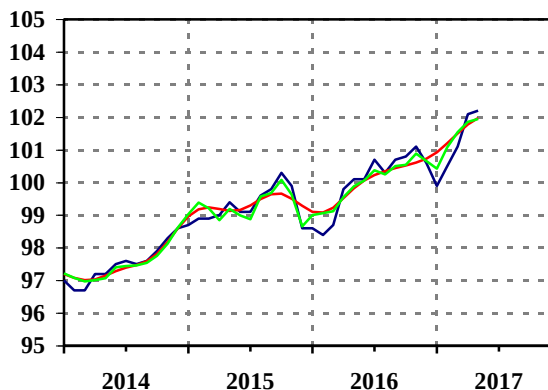
07000 Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности – укупно
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - total

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07000	2015	97,4	98,2	98,3	98,5	98,2	98,3	98,9	98,9	99,1	99,6	99,4	98,2
07000	2016	98,2	98,1	98,5	99,5	100,1	100,2	100,7	100,5	100,9	101,0	101,4	101,0
07000	2017	100,1	100,8	101,6	102,5	102,8							

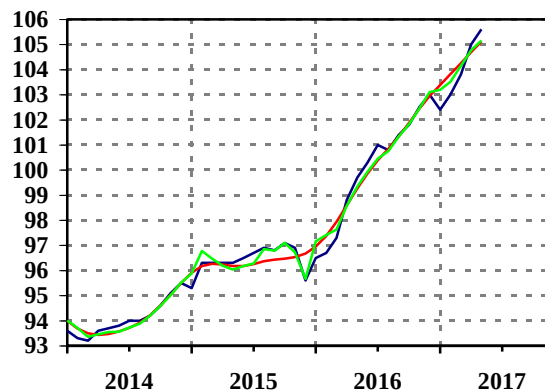
07010 Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) – укупно
Employees at legal entities (companies, enterprises, cooperatives, institutions and other organizations) - total

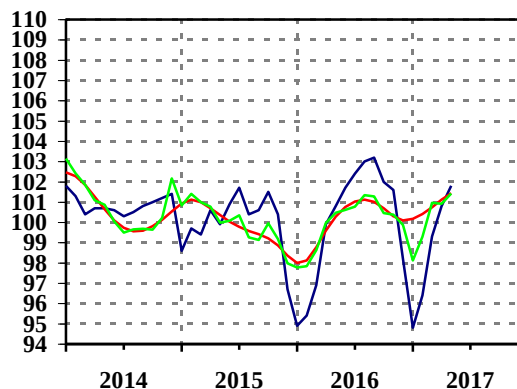
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07010	2015	98,7	98,9	98,9	99,0	99,4	99,1	99,1	99,6	99,8	100,3	99,9	98,6
07010	2016	98,6	98,4	98,7	99,8	100,1	100,1	100,7	100,3	100,7	100,8	101,1	100,6
07010	2017	99,9	100,5	101,1	102,1	102,2							
07310	2015	95,3	96,3	96,3	96,3	96,3	96,5	96,7	96,9	96,8	97,1	96,9	95,6
07310	2016	96,5	96,7	97,3	98,8	99,7	100,3	101,0	100,8	101,4	101,8	102,5	103,0
07310	2017	102,4	103,0	103,8	105,0	105,6							

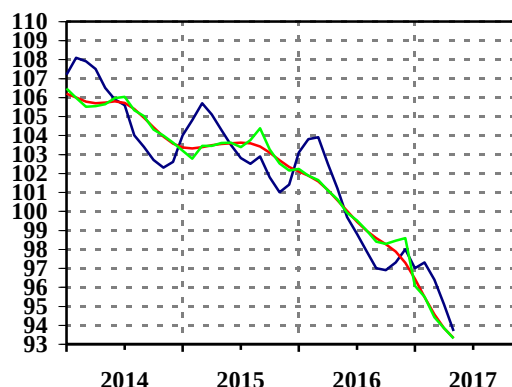
07310 Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самост. обављ. делат. – Прерађив. инд.
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Manufacturing

07510 Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делат. – Грађевинарство
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Construction

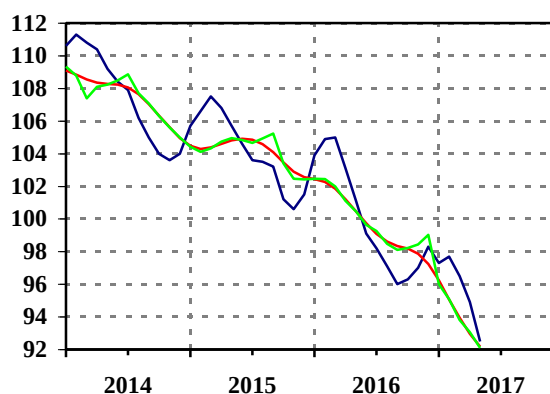
07020 Лица која траже запослење
Persons seeking work

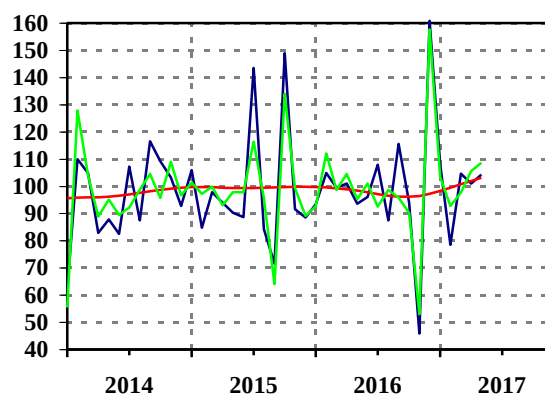
Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07510	2015	98,6	99,7	99,4	100,6	99,9	100,9	101,7	100,4	100,6	101,5	100,4	96,7
07510	2016	94,9	95,4	96,9	99,9	100,8	101,7	102,4	103,0	103,2	102,0	101,6	98,2
07510	2017	94,8	96,4	99,3	100,8	101,8							
07020	2015	104,0	104,8	105,7	105,1	104,3	103,5	102,8	102,5	102,9	101,8	101,0	101,4
07020	2016	103,1	103,8	103,9	102,5	101,2	99,7	98,8	97,9	97,0	96,9	97,3	98,0
07020	2017	97,0	97,3	96,4	95,1	93,7							

07021 Незапослена лица
Unemployed

07023 Запошљавање
- евиденција Националне службе за запошљавање
Employment
- evidence of National Employment Service

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	Ø 2016=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07021	2015	105,7	106,6	107,5	106,8	105,7	104,6	103,6	103,5	103,2	101,2	100,6	101,5
07021	2016	103,9	104,9	105,0	103,1	101,1	99,1	98,2	97,1	96,0	96,3	97,0	98,3
07021	2017	97,3	97,7	96,5	94,9	92,5							
07023	2015	105,9	84,7	97,8	93,9	90,3	88,6	143,5	84,2	71,6	148,9	91,6	88,5
07023	2016	93,3	104,9	99,5	101,0	93,6	96,0	108,0	87,4	115,6	93,9	45,9	160,8
07023	2017	108,2	78,5	104,7	101,0	104,3							

Расподела
Distribution

Серије базних индекса (просек 2016=100)

Base indices series (average 2016=100)

Шифра Code	Назив Title
07030	Просечне нето зараде - укупно <i>The average net salaries and wages - total</i>
07040	Реални индекси просечних нето зарада - укупно <i>Real indices of average net salaries and wages - total</i>
07050	Просечне бруто зараде - укупно <i>The average gross salaries and wages - total</i>
07060	Реални индекси просечних бруто зарада - укупно <i>Real indices average gross salary and wages - total</i>
07080	Расположива средства домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Available budget household - total, all households (quarterly series)</i>
07090	Лична потрошња домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Individual consumption household - total, all households (quarterly series)</i>
09022	Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to republics</i>
09023	Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to communes and towns</i>

РАСПОДЕЛА

Просечна бруто зарада по запосленом у марту је износила 65695 динара (**без пореза и доприноса – нето зарада** је износила 47814 динара), што је укупно *номинално* повећање за 1,3% и *реално* за 1,1% (нето зарада повећана је *номинално* и *реално* за 1,8%, односно за 1,6%) у односу на претходни месец. У априлу је просечна исплаћена бруто зарада (68246 динара) већа од зараде у марту за 3,9%, нето зарада (49635 динара) за 3,8% у номиналном износу. Реално повећање бруто зарада, на месечном нивоу, износи 3,1%, а нето зарада за 3%.

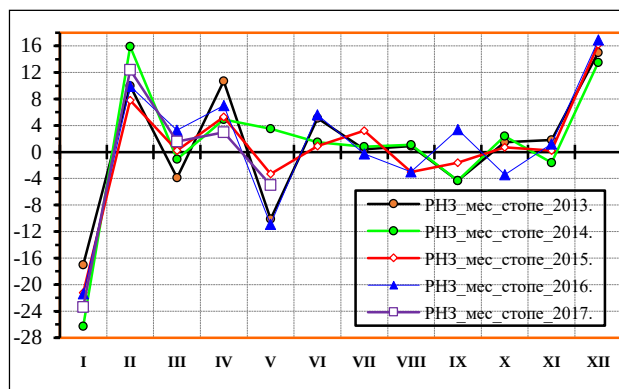
Просечна бруто зарада исплаћена у мају износи 64860 динара, и у односу на просечну бруто зараду исплаћену у априлу 2017. године, номинално је мања за 5%, и реално за 4,5%. Просечна нето зарада исплаћена у мају (47136 динара), у односу на просечну нето зараду исплаћену у априлу 2017. године, номинално је мања за 5%, и реално мања за 4,5% (видети *графикон*).

Годишње стопе раста: за бруто номиналне зараде у марту, априлу и мају износе 4,2%, 1,2% и 7,2%, а *реалне* 0,6%, -2,7% и 3,6%, респективно. За номиналне нето зараде, *годишње стопе* раста износе 4,2%, 0,8%, 7,2%, а *реалне* 0,6%, -3,1% и 3,6%, респективно.

Просечно исплаћена номинална бруто зарада у периоду јануар–мај 2017. године већа је за 1,1% (*просечна номинална нето зарада*, такође, за 1,1%) од просека 2016. године, и већа за 4,1% (номинална нето зарада, за 4%) од зараде из истог периода прошле године.

Номиналне просечне нето зараде у марту, априлу и мају, у односу на децембар 2016. године, опадају по стопама од 10,6%, 7,1% и 11,8%. Реалне, такође, опадају, и то по стопама од 12,7%, 10% и 14,1%, респективно.

Графикон. Реалне месечне нето зараде, 2013, 2014, 2015, 2016. и 2017.

Кумулативно посматрано, за првих пет месеци 2017, у односу на првих пет месеци 2016. године, **приходи буџета распоређени буџету Републике Србије** номинално су већи за 5,8% (реално за 2,5%), и брже су расли од **прихода буџета распоређених општинама и градовима**, који су номинално већи за 3,1% (реално мањи за 0,1%) у посматраном периоду.

DISTRIBUTION

The average gross salaries and wages per employees, in March amounted to RSD 65695 (net salaries and wages were RSD 47814), which represents an increase of 1.3% in nominal terms and an increase of 1.1% in real terms (net salaries and wages disbursed increased by 1.8% in nominal terms and by 1.6% in real terms), compared to the previous month. In April, compared to March, the average gross salaries and wages (68246 RSD) increased by 3.9%, and net salaries and wages (49635 RSD) by 3.8% in nominal terms. In real terms, gross wages and salaries increased by 3.1% and net wages and salaries by 3%, monthly.

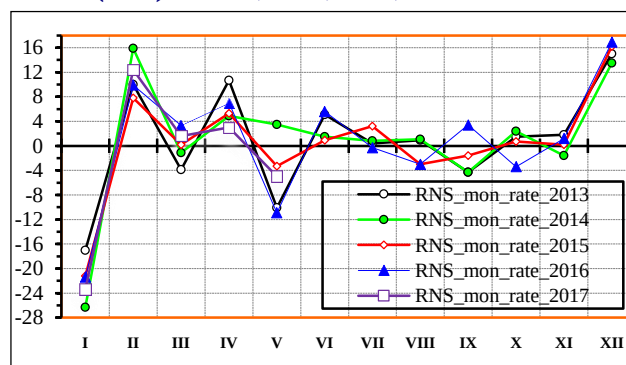
The average gross salaries and wages disbursed in May 2017 amounted to 64860 RSD. Comparing to the average gross salaries and wages paid in April 2017 this was a 5% decrease in nominal terms and 4.5% decrease in real terms. The average net salaries and wages paid in May 2017 was 47136 RSD, and compared to the average net salaries and wages paid in April 2017, this was a 5% decrease in nominal terms and 4.5% decrease in real terms (see Chart).

Annual changing rates for gross salaries and wages in March, April and May nominally amounted to 4.2%, 1.2% and 7.2% and the real changing rates were 0.6%, -2.7% and 3.6%, respectively. For net salaries and wages, the annual nominal changing rates were 4.2%, 0.8%, 7.2%, and in real terms they were 0.6%, -3.1% and 3.6%, respectively.

The average gross salaries and wages, in the period January-May in 2017 increased nominally by 1.1% (the average net salaries and wages by 1.1%) comparing to the average in 2016, and increased by 4.1% (nominal net salaries and wages by 4%), comparing to the same period last year.

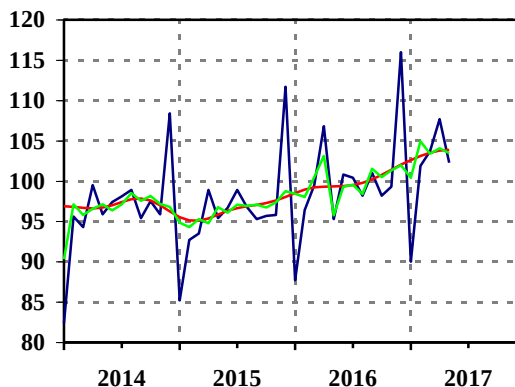
Nominal average net wages in March, April and May, compared to December 2016, decreased by: 10.6%, 7.1% and 11.8%. In real terms, they also decreased by 12.7%, 10% and 14.1%, respectively.

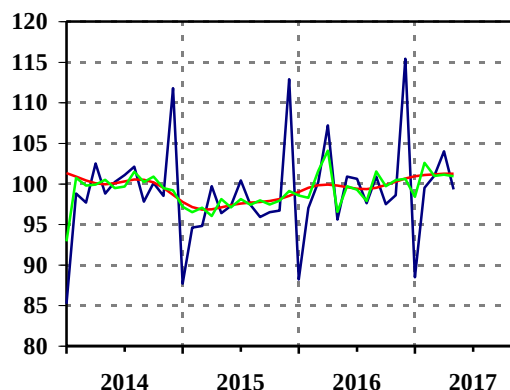
Chart. Monthly real net salaries and wages (RNS) in 2013, 2014, 2015, 2016 and 2017

Cumulatively, in the first five months of 2017, when compared to the first five months of 2016, the budget revenues distributed to Republic budgets recorded a increase of 5.8% in nominal terms (by 2.5% in real terms) and fell faster than budget revenues distributed to municipalities and towns, which nominally increased by 3.1%, and decreased by 0.1% in real terms, in the reference period.

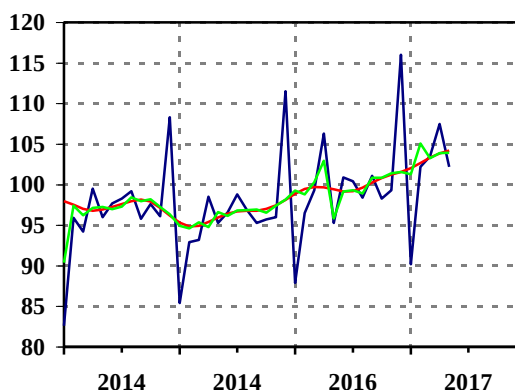
07030 Просечне нето зараде
- укупно

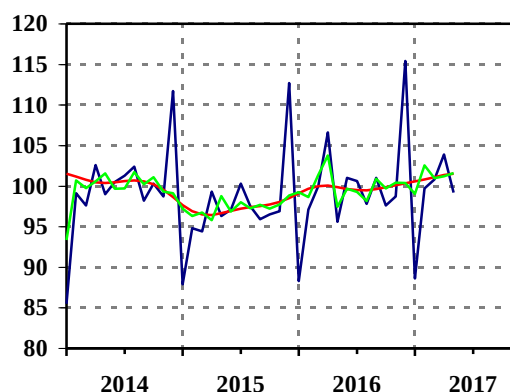
The average net salaries and wages - total

07040 Реални индекси просечних нето зарада
- укупно

Real indices of average net salaries and wages - total

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07030	2015	85,2	92,7	93,5	98,9	95,4	96,7	98,9	96,8	95,3	95,7	95,8	111,7
07030	2016	87,7	96,4	99,5	106,8	95,3	100,8	100,4	98,2	101,0	98,2	99,3	116,0
07030	2017	90,0	101,9	103,7	107,7	102,3							
07040	2015	87,7	94,6	94,8	99,7	96,4	97,3	100,4	97,4	95,9	96,5	96,7	112,9
07040	2016	88,2	97,0	100,2	107,2	95,6	100,9	100,6	97,6	100,9	97,5	98,6	115,4
07040	2017	88,5	99,5	101,0	104,0	99,3							

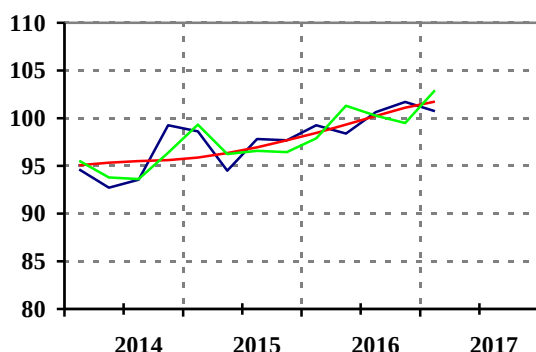
07050 Просечне бруто зараде
- укупно

The average gross salaries and wages - total

07060 Реални индекси просечних бруто зарада
- укупно

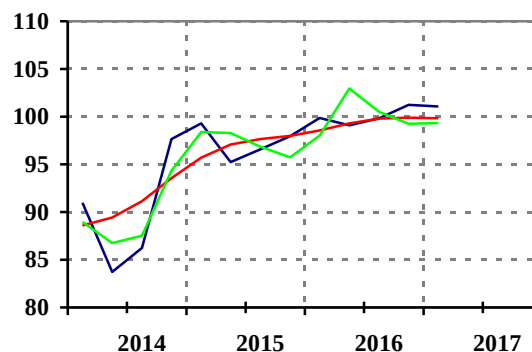
Real indices average gross salary and wages - total

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series						десезонирана серија / seasonally adjusted					
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07050	2015	85,4	92,9	93,2	98,5	95,3	96,6	98,8	96,9	95,3	95,7	96,0	111,5
07050	2016	87,9	96,5	99,3	106,3	95,3	100,9	100,4	98,4	101,1	98,3	99,3	116,0
07050	2017	90,2	102,2	103,5	107,5	102,2							
07060	2015	87,9	94,8	94,4	99,3	96,3	97,1	100,3	97,5	95,9	96,5	96,9	112,7
07060	2016	88,3	97,1	100,0	106,6	95,6	101,0	100,6	97,8	101,0	97,6	98,7	115,4
07060	2017	88,6	99,7	100,8	103,9	99,2							

07080 Располагаива средства домаћинства - укупно
сва домаћинства (квартална серија)
Available budget household - total
all households (quarterly series)

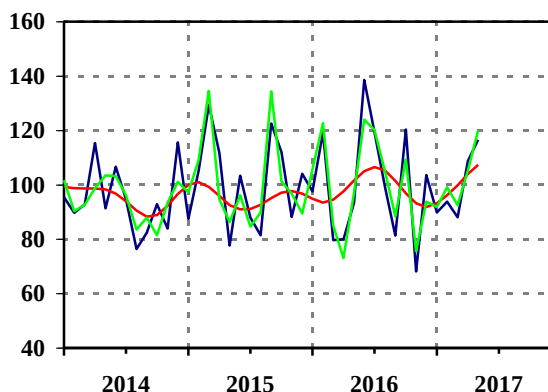
07090 Лична потрошња домаћинства - укупно
сва домаћинства (квартална серија)
Individual consumption household - total
all households (quarterly series)

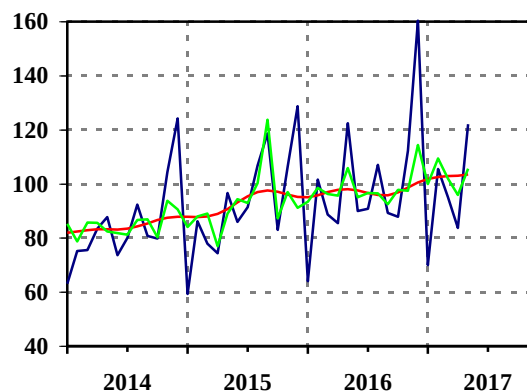
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series тренд-циклус компонента / trend-cycle component						десезонирана серија / seasonally adjusted					
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
07080	2015			98,6			94,5			97,8			97,7
07080	2016			99,3			98,4			100,7			101,7
07080	2017			100,7									
		I			II			III			IV		
07090	2015			99,3			95,2			96,6			98,0
07090	2016			99,9			99,1			99,8			101,2
07090	2017			101,1									

09022 Приходи и примања буџета
- распоређени буџету републике
Revenues and receipts of the budget
- allocated to republics

09023 Приходи и примања буџета
- распоређени буџетима општина и градова
Revenues and receipts of the budget
- allocated to communes and towns

Ø 2016=100

		оригинална серија / original series тренд-циклус компонента / trend-cycle component						десезонирана серија / seasonally adjusted					
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09022	2015	87,4	105,1	129,4	111,7	77,7	103,4	87,9	81,4	122,6	112,1	88,2	104,1
09022	2016	97,6	119,2	79,7	79,9	93,4	138,6	119,4	99,0	81,3	120,3	68,1	103,6
09022	2017	89,8	93,8	88,0	108,8	116,5							
09023	2015	59,3	86,2	77,9	74,3	96,6	86,0	91,4	106,8	118,6	83,0	106,3	128,7
09023	2016	64,0	101,6	88,7	85,5	122,4	90,0	90,8	107,1	89,3	87,9	112,3	160,4
09023	2017	70,0	105,5	95,1	83,7	122,1							

Цене
Prices

Серије базних индекса (просек 2016=100)

Base indices series (average 2016=100)

Шифра Code	Назив Title	
06010	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - укупно Producers' prices of industrial products for domestic market - total	(ланчани индекси) (chain indices)
06014	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - енергија Producers' prices of industrial products for domestic market - energy	(ланчани индекси) (chain indices)
06015	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - интермедијарни производи, осим енергије Producers' prices of industrial products for domestic market - intermediary products, except energy	(ланчани индекси) (chain indices)
06016	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - капитални производи Producers' prices of industrial products for domestic market - capital products	(ланчани индекси) (chain indices)
06017	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - трајни производи за широку потрошњу Producers' prices of industrial products for domestic market - durable products for consumption	(ланчани индекси) (chain indices)
06018	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - нетрајни производи за широку потрошњу Producers' prices of industrial products for domestic market - non-durable goods for consumption	(ланчани индекси) (chain indices)
06020	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - укупно Producers' prices of industrial products for domestic market - total	(базни индекси) (base indices)
06050	Потрошачке цене - укупно Consumer prices - total	(ланчани индекси) (chain indices)
06059	Потрошачке цене - укупно Consumer prices - total	(базни индекси) (base indices)
06080	Цене угоститељских услуга Prices of catering services	(ланчани индекси) (chain indices)
06089	Цене угоститељских услуга Prices of catering services	(базни индекси) (base indices)

ЦЕНЕ

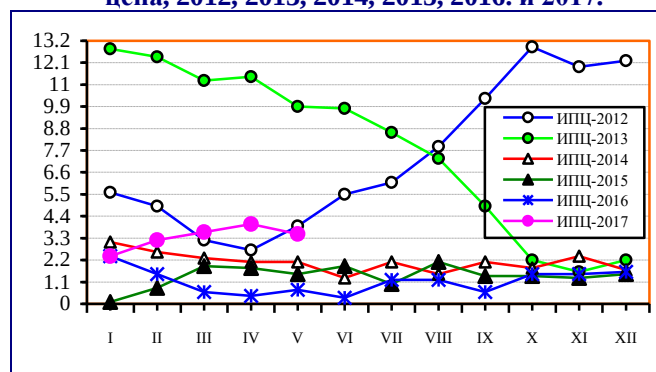
Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште – укупно, у марту 2017. године нису забележиле пораст у односу на претходни месец, а у односу на децембар претходне године месечно су порасле за 1,5%. Цене у индустријском сектору **Рударство** и у сектору **Прерађивачка индустрија** месечно су пале су за 8,5%, односно порасле за 0,2%, док су у сектору **Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром** порасле за 0,4%. У априлу 2016. месечна стопа раста цена – укупно, порасла је за 0,9%, док се од почетка године до краја априла променио раст ових цена на укупном нивоу за 2,4%. У сектору Рударства забележен је раст од 10,3%, у сектору Прерађивачка индустрија раст од 0,8%, док су цене у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром порасле за 0,3% у односу на претходни месец. Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште у мају су забележиле пад за 1% у односу на претходни месец, а раст за 1,4% у односу на децембар претходне године.

Посматрано по намени ЕУ, у марту, априлу и мају, месечне стопе **цена трајних производа за широку потрошњу** су износиле 0,4%, 0,0% и 0,2%, респективно. **Цене капиталних производа** у марту порасле су за 0,6%, априлу за 0,8% и мају за 3%. Месечно су порасле **цене нетрајних производа за широку потрошњу** за 0,6% у марту, 0,5% у априлу и за 0,4% у мају. **Интермедијарни производи, осим енергије**, поскупели су у марту за 0,4%, у априлу за 0,9%, односно појефтинили у мају за 1%. У марту и мају **цена енергије** је појефтинила за 1,1%, односно за 3,1%, док је поскупела у априлу за 1,4%.

Према **индексу потрошачких цена**, укупна месечна стопа инфлације у марту, априлу и мају ове године износила је 0,2%, 0,8% и -0,5%, респективно, док је укупна годишња инфлација у марту, априлу и мају износила 3,6%, 4% и 3,5%, респективно. У марту, априлу и мају прошле године месечна инфлација је износила -0,1%, 0,4% и 0,1%, респективно. У марту, априлу и мају ове године годишња инфлација је већа у поређењу са годишњом инфлацијом у 2016. години, када је износила 0,6%, 0,4% и 0,7%, респективно (видети графикон).

Индекс цена угоститељских услуга, као мера општег месечног нивоа цена услуга у угоститељским објектима, порастао је у марту за 0,5%, у априлу за 0,3%, док је у мају порастао за 1% у односу на април. Годишње месечне стопе (текући у односу на исти месец претходне године) цене угоститељских услуга за март, април и мај износе 1,3%, 1,8% и 3,4%, респективно.

Графикон. Међугодишње стопе раста потрошачких цена, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016. и 2017.

PRICES

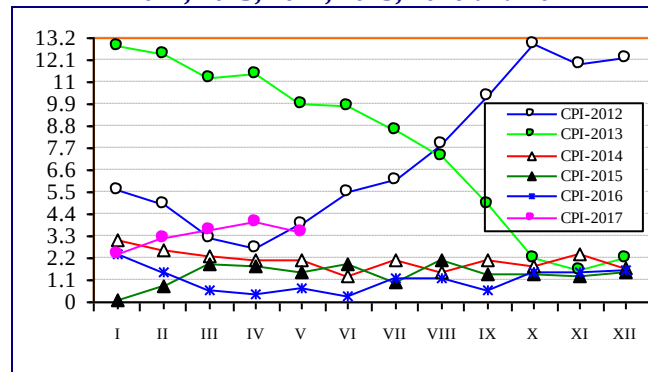
Producers' prices of industrial products for domestic market - total monthly did not record any increase in March 2017 in relation to the previous month, but when compared to December 2016 saw a monthly growth of 1.5%. In the sections of industry **Mining and quarrying** and **Manufacturing**, prices monthly decreased by 8.5%, i.e. increased by 0.2%, and increased by 0.4% in **Electricity, gas, steam and air conditioning supply**. In April 2016, the monthly growth rate for Total went up by 0.9%. From the beginning of the year till the end of April, overall prices increased by 2.4%. The prices in Mining and quarrying saw a growth of 10.3%, in Manufacturing of 0.8%, and in Electricity, gas, steam and air conditioning supply of 0.3%, compared to the previous month. Producers' prices of industrial products for the domestic market recorded a fall of 1% in May in relation to the previous month and of 1.3% to December last year.

Observed by use of the EU, **the prices of durable consumer goods** changed in March, April and May, compared to the previous month, the rates being 0.4%, 0.0%, 0.2%, respectively. **The prices of capital goods** increased by 0.6% in March, by 0.8% in April and by 3% in May. **The prices of non-durable consumer goods** went up by 0.6% in March, by 0.5% in April and by 0.4% in May. **The prices of intermediate goods, except energy** grew by 0.4% in March, by 0.9%, in by April 0.9% and fell in May by 1%. In March and May **the producers' prices of energy** decreased by 1.1%, i.e. 3.1%, and increased by 1.4% in April.

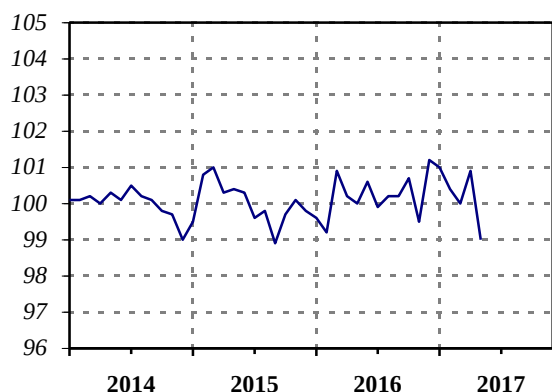
According to **Consumer Prices Index** the total monthly inflation rate in March, April and May 2017 were: 0.2%, 0.8%, and -0.5%, respectively. The total annual inflation in March, April and May 2017 was 3.6%, 4% and 3.5%, respectively. In March, April and May 2016, the monthly inflation was -0.1%, 0.4% and 0.1%, respectively. In March, April and May 2017, the annual inflation was lower than the annual inflation in 2016 (0.6%, 0.4% and 0.7%, respectively), see Chart.

Price index of catering services, as the measure of the general level of prices and services in catering trades establishments, increased by 0.5% in March, by 0.3% in April, and by 1% in May, when compared to April. Annual monthly rates (current month compared to the same month last year) for prices of catering services in March, April and May amounted to 1.3%, 1.8% and 3.4%, respectively.

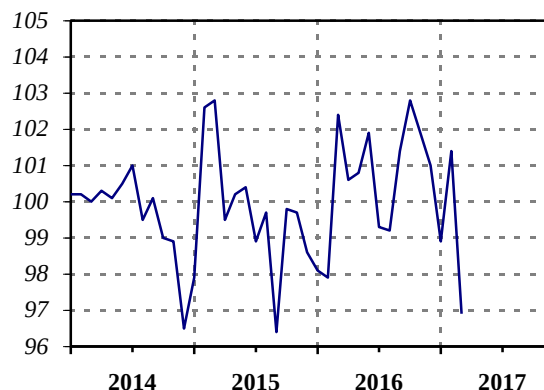
Chart. Annual rates for Consumer Prices in 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 and 2017

06010 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- укупно
Producers' prices of ind. products for domestic market
- total

06014 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- енергија
Producers' prices of ind. products for domestic market
- energy

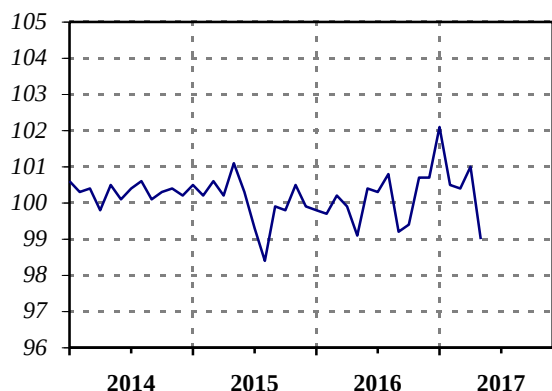

Ланчани индекси / Chain indices

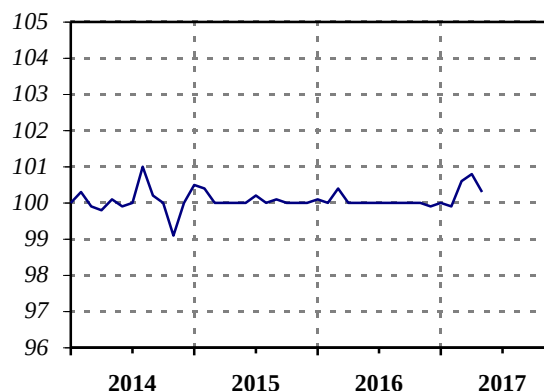
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06010	2015	99,5	100,8	101,0	100,3	100,4	100,3	99,6	99,8	98,9	99,7	100,1	99,8
06010	2016	99,6	99,2	100,9	100,2	100,0	100,6	99,9	100,2	100,2	100,7	99,5	101,2
06010	2017	101,0	100,4	100,0	100,9	99,0							
06014	2015	97,9	102,6	102,8	99,5	100,2	100,4	98,9	99,7	96,4	99,8	99,7	98,6
06014	2016	98,1	97,9	102,4	100,6	100,8	101,9	99,3	99,2	101,4	102,8	97,7	102,8
06014	2017	101,9	101,0	98,9	101,4	96,9							

06015 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- интермедијарни производи, осим енергије
Producers' prices of ind. products for domestic market
- intermediary products, except energy

06016 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- капитални производи
Producers' prices of ind. products for domestic market
- capital products

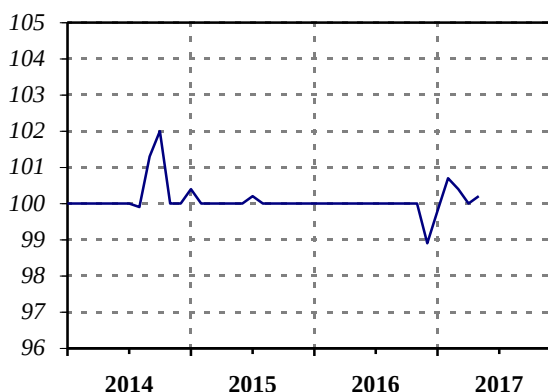

Ланчани индекси / Chain indices

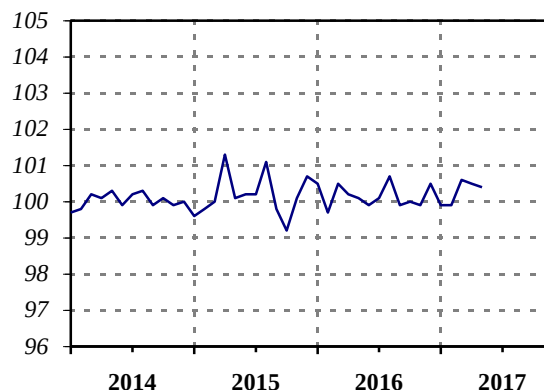
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06015	2015	100,5	100,2	100,6	100,2	101,1	100,3	99,3	98,4	99,9	99,8	100,5	99,9
06015	2016	99,8	99,7	100,2	99,9	99,1	100,4	100,3	100,8	99,2	99,4	100,7	100,7
06015	2017	102,1	100,5	100,4	101,0	99,0							
06016	2015	100,5	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	100,1	100,0	100,0	100,0
06016	2016	100,1	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
06016	2017	100,0	99,9	100,6	100,8	100,3							

06017 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- трајни производи за широку потрошњу
Producers' prices of ind. products for domestic market
- durable products for consumption

06018 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- нетрајни производи за широку потрошњу
Producers' prices of ind. products for domestic market
- non-durable products for consumption

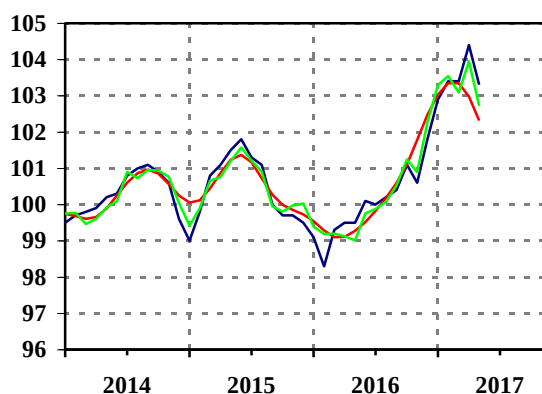

Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06017	2015	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
06017	2016	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,9
06017	2017	99,8	100,7	100,4	100,0	100,2							
06018	2015	99,6	99,8	100,0	101,3	100,1	100,2	100,2	101,1	99,8	99,2	100,1	100,7
06018	2016	100,5	99,7	100,5	100,2	100,1	99,9	100,1	100,7	99,9	100,0	99,9	100,5
06018	2017	99,9	99,9	100,6	100,5	100,4							

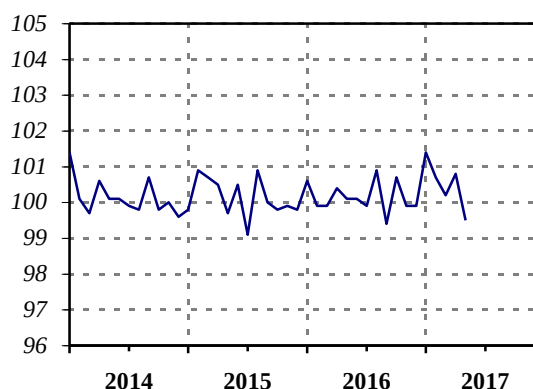
06020 Цене произвођача инд. производа за домаће тржиште
- укупно - базни индекси
Producers' prices of ind. products for domestic market
- total - base indices

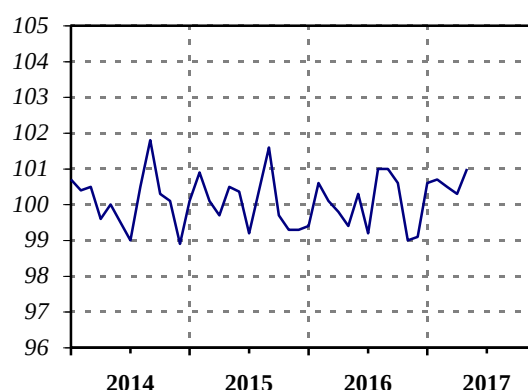
Ø 2016=100

2010 - 100													
	оригинална серија / <i>original series</i> тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>					
Серија Series	Год. Year	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>
06020	2015	99,0	99,8	100,8	101,1	101,5	101,8	101,3	101,1	100,0	99,7	99,7	99,5
06020	2016	99,1	98,3	99,3	99,5	99,5	100,1	100,0	100,2	100,4	101,1	100,6	101,8
06020	2017	102,9	103,4	103,4	104,4	103,3							

06050 Потрошачке цене - укупно
- ланчани индекси
Consumer prices - total
- chain indices

06080 Цене угоститељских услуга
- ланчани индекси
Prices of catering services
- chain indices

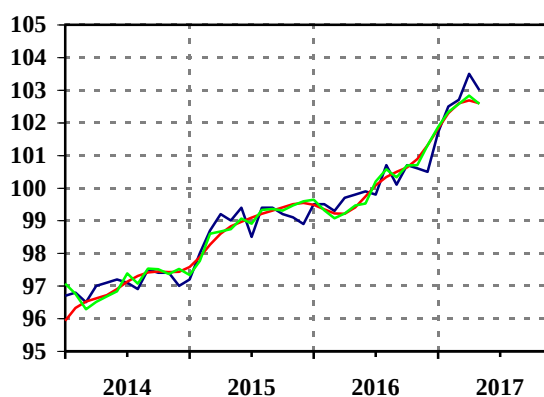

Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06050	2015	99,8	100,9	100,7	100,5	99,7	100,5	99,1	100,9	100,0	99,8	99,9	99,8
06050	2016	100,6	99,9	99,9	100,4	100,1	100,1	99,9	100,9	99,4	100,7	99,9	99,9
06050	2017	101,4	100,7	100,2	100,8	99,5							
06080	2015	100,1	100,9	100,1	99,7	100,5	100,3	99,2	100,4	101,6	99,7	99,3	99,3
06080	2016	99,4	100,6	100,1	99,8	99,4	100,3	99,2	101,0	101,0	100,6	99,0	99,1
06080	2017	100,6	100,7	100,5	100,3	101,0							

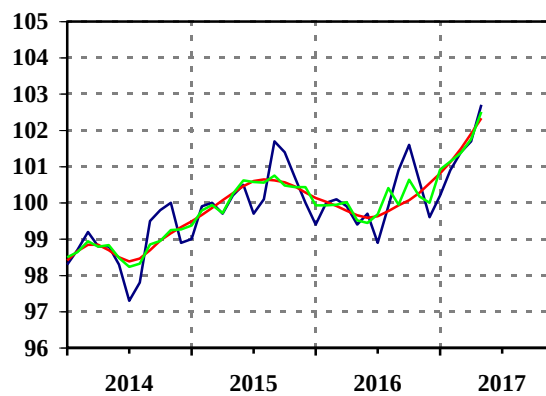
06059 Потрошачке цене - укупно
- базни индекси
Consumer prices - total
- base indices

Ø 2016=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06059	2015	97,2	98,0	98,7	99,2	99,0	99,4	98,5	99,4	99,4	99,2	99,1	98,9
06059	2016	99,5	99,5	99,3	99,7	99,8	99,9	99,8	100,7	100,1	100,7	100,6	100,5
06059	2017	101,7	102,5	102,7	103,5	103,0							

06089 **Цене угоститељских услуга**
- базни индекси
Prices of catering services
- base indices

Ø 2016=100

		оригинална серија / <i>original series</i>					десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>						
		тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>											
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06089	2015	99,0	99,9	100,0	99,7	100,2	100,5	99,7	100,1	101,7	101,4	100,7	100,0
06089	2016	99,4	100,0	100,1	99,9	99,4	99,7	98,9	99,9	100,9	101,6	100,6	99,6
06089	2017	100,2	100,9	101,4	101,7	102,7							

Монетарни сектор*Monetary sector***Серије базних индекса (просек 2016=100)***Base indices series (average 2016=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
13090	Новчана маса М1 - укупно
	<i>M1 Money supply - total</i>
13091	Готов новац у оптицају
	<i>Cash in circulation</i>
13392	Депозити по виђењу
	<i>Sight deposits</i>
13092	Новчана маса М2 - укупно
	<i>M2 Money supply - total</i>
13110	Новчана маса М3 - укупно
	<i>M3 Money supply - total</i>
13200	Девизне резерве Народне банке Србије
	<i>NBS FX reserves, th EUR</i>
13300	Девизне резерве банака
	<i>Commercial bank FX reserves, th EUR</i>

МОНЕТАРНИ СЕКТОР

У марту 2017. године **новчана маса M1** је номинално повећана за 0,7% (реално за 0,5%) у односу на фебруар. У априлу је дошло до месечног раста новчане масе за 0,4% (пада реално за 0,3%), односно у мају до повећања за 1,4% (реално за 1,9%). За првих пет месеци 2017. године, новчана маса је номинално већа за 18,4% (реално за 13,6%) у односу на исти период претходне године, и номинално већа за 9,9% (реално за 8,4%) у односу на просек 2016. године.

Учешће **готовог новца у оптицају** у новчаној маси M1 у марту 2017. године износи 25,3%, док у априлу и мају то учешће износи 26,2%, односно 24,1%. Стање готовог новца у оптицају у марту (146 милијарди динара) номинално је веће за 0,8% од стања у фебруару, а реално за 0,6%. У априлу је готов новац у оптицају (152 милијарде динара) номинално већи за 4%, а реално за 3,3%, у односу на претходни месец. У мају је маса готовог новца (142 милијарде динара) номинално мања за 6,6%, и реално за 6,2% од масе готовог новца из априла.

У исто време, **депозитни новац** у марту, априлу и мају бележи номиналне месечне стопе 0,7%, -0,8% и 4,3%, респективно, а реалне стопе 0,5%, -1,5% и 4,8%, респективно. Међугодишњи кумулативни раст бележи повећање номинално за 22% (реално за 18,3%), док, у односу на просек претходне године, депозитни новац расте номинално за 12%, а реално за 9,1%.

У марту је **новчана маса M2** номинално порасла за 1,9% у односу на фебруар, а реално за 1,7%. У априлу је новчана маса M2 забележила пад номинално за 1,5% и реално за 2,3%. У мају се M2 номинално повећава за 2%, а реално за 2,5%.

Новчана маса M3 у марту је за 1% номинално већа у односу на фебруар ове године (реално већа за 0,8%), док у априлу и мају бележи номиналне месечне стопе раста од -0,5% и 0,6%, а реалне од -1,3% и 1,1%.

У марту 2017. године забележен је пад **девизних резерви Народне банке Србије у еврима** за 0,3%, док су **девизне резерве банака у еврима** пале још више, за 6,6%, у односу на фебруар. У априлу ове године дошло је до даљег смањења девизних резерви НБС, за 3,3%, док су девизне резерве банака смањене за 2,3% у односу на претходни месец. У мају 2017. године дошло је до повећања девизних резерви НБС за 0,9%, а до смањења девизних резерви банака за 1,3%, у односу на април ове године. У првом кварталу ове године, у односу на први квартал прошле године, девизне резерве НБС су смањене за 0,4%, док су девизне резерве банака смањене за 1,8%. На кумулативном нивоу девизне резерве НБС су у првих пет месеци повећане за 0,4%, док су девизне резерве банака смањене за 9,1%. На годишњем нивоу, девизне резерве НБС у марту, априлу и мају расле су за 2,4%, 0,8% и за 2,5%, док су девизне резерве банака падале за 8,2%, 17,3% и 20,1%, респективно.

MONETARY SECTOR

In March 2017, the **money supply M1** increased nominally by 0.7% (in real terms by 0.5%), with respect to February. In April, money supply recorded a nominal increase of 0.4% (in real terms of 0.3%), and in May a nominal increase of 1.4% (in real terms of 1.9%). In the first five months in 2017, money supply went down nominally by 18.4% (in real terms by 13.6%) with respect to the same period last year, and with respect to the average in 2016 went up nominally by 9.9% (in real terms by 8.4%).

The share of **cash in circulation** in March 2017 amounted to 25.3%, in April to 26.2%, and in May to 24.1%. In March, cash in circulation (146 billion RSD) increased by 0.8%, nominally, and by 0.6% in real terms, compared to February. In April, cash in circulation (152 billion RSD) increased nominally by 4%, (in real terms by 3.3%), with respect to the previous month. In May, cash in circulation (142 billion RSD) recorded 6.6% nominal decrease and 6.2% decrease in real terms, compared to April.

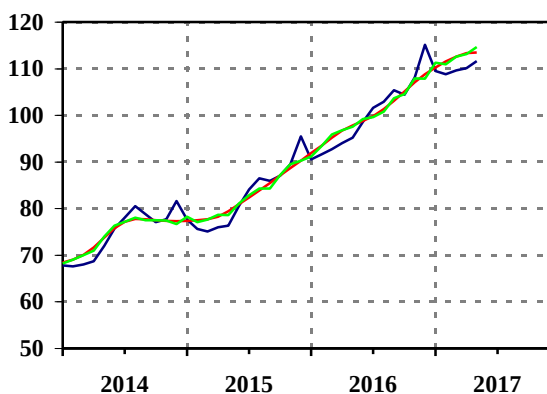
At the same time, in March, April and May **deposit money** nominal changing rates were: 0.7%, -0.8% and 4.3%, respectively, and in real terms 0.5%, -1.5% and 4.8%, respectively. Year-over-year cumulative growth went up by 22% in nominal terms (in real terms by 18.3%), while in relation to the average of the previous year, deposit many rose by 12% in nominal terms and by 9.1% in real terms.

In March, the **money supply M2** increased by 1.9% in nominal terms, and by 1.7% in real terms. In April, it fell by 1.5% in nominal terms and by 2.3% in real terms. In May, it went up nominally by 2% and by 2.5 %, in real terms.

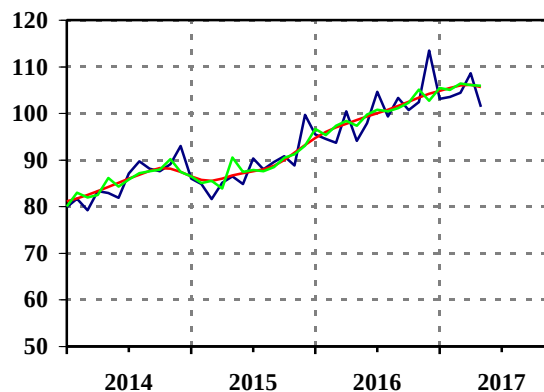
The **money supply M3** in March increased nominally by 1% (in real terms it increased by 0.8%), with respect to February this year, while in April and May it recorded the following changing rates: in nominal terms -0.5% and 0.6% in real terms -1.3% and 1.1%.

In March 2017, **NBS FX reserves in EUR** decreased by 0.3%, while **Commercial bank FX reserves in EUR** decreased by 6.6%, compared to February. In April this year NBS FX reserves fell further by 3.3%, and Commercial bank FX reserves by 2.3%, compared to previous month. In May 2017, NBS FX reserves recorded an increase of 0.9%, and Commercial bank FX reserves a decrease of 1.3%, compared to April 2017. In the first quarter 2017, compared to the first quarter of the previous year, NBS FX reserves went down by 0.4%, and Commercial bank FX reserves by 1.8%. Observed cumulatively, NBS FX reserves in the first five months increased by 0.4%, Commercial bank FX reserves decreased by 9.1%. Annually, NBS FX reserves increased in March, April and May by 2.4%, 0.8% and 2.5%, respectively and Commercial bank FX reserves decreased in May, April and may by 8.2%, 17.3% and 20.1%, respectively.

Новчана маса M1
13090 - укупно
M1 Money supply
- total

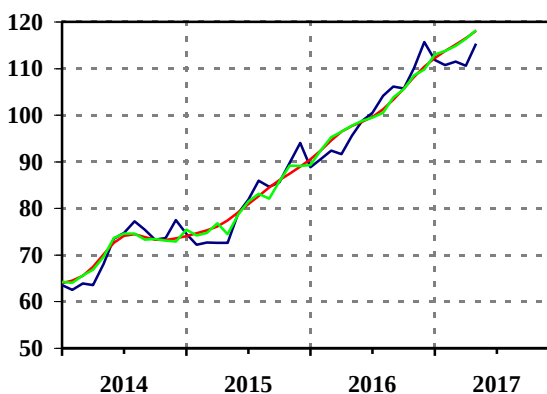
Готов новац у оптицају
13091
Cash in circulation

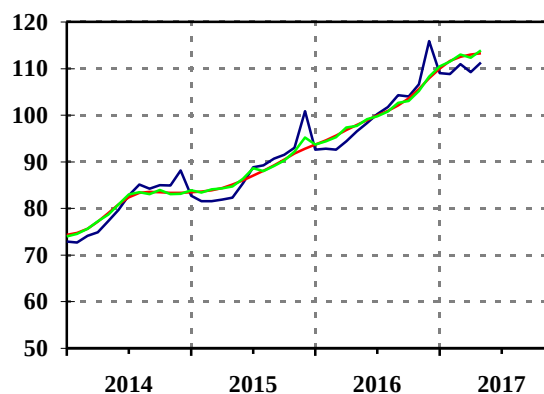
Ø 2016=100

		оригинална серија / <i>original series</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>				
		тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>											
Серија <i>Series</i>	Год. <i>Year</i>	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>
13090	2015	77,6	75,6	75,1	76,0	76,3	80,5	84,1	86,5	85,9	87,0	89,5	95,5
13090	2016	90,5	91,6	92,7	94,0	95,2	98,6	101,6	102,9	105,4	104,4	108,1	115,1
13090	2017	109,5	108,8	109,6	110,1	111,6							
13091	2015	86,0	84,8	81,6	85,1	86,5	84,8	90,3	88,0	89,6	90,8	88,8	99,7
13091	2016	95,5	94,5	93,7	100,4	94,1	97,9	104,6	99,3	103,3	100,7	102,4	113,5
13091	2017	103,1	103,5	104,4	108,6	101,4							

Депозити по виђењу
13392
Sight deposits

Новчана маса M2
13092 - укупно
M2 Money supply
- total

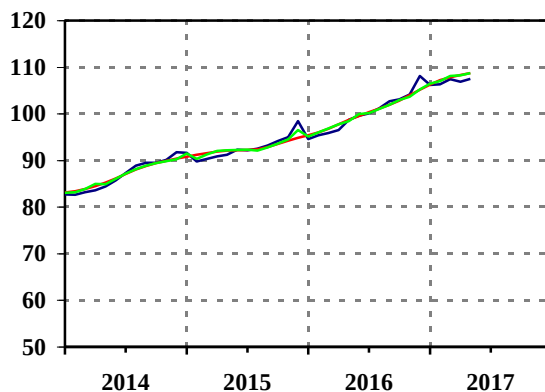
Ø 2016=100

	оригинална серија / <i>original series</i>							десезонирана серија / <i>seasonally adjusted</i>					
	тренд-циклус компонента / <i>trend-cycle component</i>												
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13392	2015	74,5	72,2	72,7	72,6	72,6	78,9	81,9	85,9	84,6	85,6	89,8	94,0
13392	2016	88,8	90,6	92,4	91,6	95,6	98,8	100,5	104,1	106,1	105,7	110,1	115,7
13392	2017	111,8	110,7	111,5	110,6	115,3							
13092	2015	82,7	81,5	81,5	81,9	82,3	85,4	88,8	89,2	90,7	91,5	93,0	100,8
13092	2016	92,6	92,8	92,6	94,4	96,5	98,3	100,2	101,7	104,3	104,0	106,6	115,9
13092	2017	109,0	108,8	110,9	109,2	111,3							

Новчана маса М3
- укупно

13110

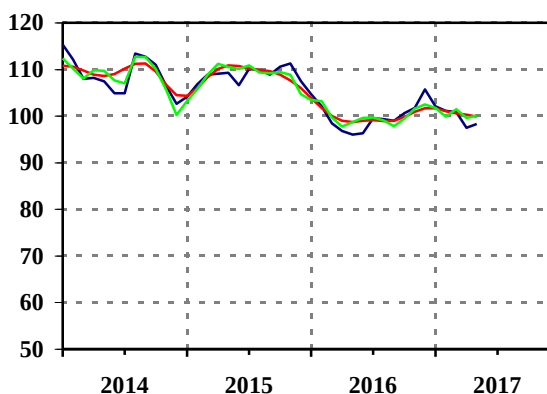
M3 Money supply
- total

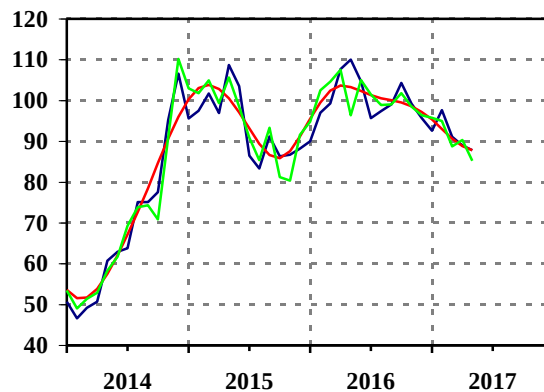
Ø 2016=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
13110	2015	91,6	89,8	90,3	90,9	91,2	92,3	92,2	92,5	93,2	94,2	95,0	98,4
13110	2016	94,6	95,4	95,9	96,5	98,7	99,6	100,1	101,2	102,7	103,1	104,1	108,1
13110	2017	106,2	106,3	107,4	106,9	107,5							

Девизне резерве Народне банке Србије (EUR)
13200 NBS FX reserves, th EUR

Девизне резерве банака (EUR)
13300 Commercial bank FX reserves, th EUR

Ø 2016=100

	оригинална серија / original series							десезонирана серија / seasonally adjusted					
	тренд-циклус компонента / trend-cycle component												
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13200	2015	104,1	106,8	108,9	109,1	109,3	106,6	110,1	109,9	108,9	110,6	111,3	107,5
13200	2016	104,7	102,1	98,4	96,8	96,0	96,3	99,5	99,3	99,0	100,6	101,7	105,7
13200	2017	102,1	101,1	100,8	97,5	98,3							
13300	2015	95,6	97,5	101,7	96,9	108,7	103,5	86,5	83,3	91,2	86,3	86,7	88,2
13300	2016	90,0	97,0	99,3	107,7	110,0	104,7	95,7	97,4	99,0	104,3	99,2	95,7
13300	2017	92,6	97,6	91,1	89,0	87,8							

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Публикација Трендови има за циљ да носиоцима економске политике наше земље пружи ажурну информацију о текућим кретањима у економији, као и о њиховим дугорочним и/или цикличним понашањима. Зато је на графиконима дуго времена (од марта 2004. закључно са децембром 2013. године) приказивана само *тренд-циклус компонента*, заједно са *оригиналним месечним подацима*, док су у табелама презентовани само оригинални подаци, тј. базни или ланчани индекси за текућу годину и претходне две године.

Од марта 2014. године, *графикна презентација* у Трендовима за све серије је проширена *десезонизаном серијом*, и *прогнозом* за све серије *три месеца унапред*. Прогнозе су рађене применом ARIMA модела. У изради прогноза нису узимани у обзир ефекти евентуалних промена економских, политичких или других чинилаца. У табелама и графиконима, прогнозиране вредности су биле истакнуте (другом бојом) у односу на податке о реализованим вредностима. Ова пракса је прекинута од јуна 2015. године. Од марта 2014. године, Трендови се штампају у боји.

База индексних података који се презентују у овој публикацији ажурира се прерачунавањем индекса сваке текуће године у односу на просек претходне године као базне ($\bar{O}=100$).

За сваку презентовану област економске активности даје се и текстуална анализа кретања праћених појава за период обрађен у датом броју публикације. Увек је реч о приказу и анализи показатеља за *навршена последња три месеца* (за *навршени последњи квартал или навршену годину*).

Почев од првог броја ове публикације (Трендови – март 2004) у серијалу до марта 2011. године, серије из (одговарајућих) области биле су приказиване према *Класификацији делатности 1996 (NACE Rev. 1)*, која је била у примени од јануара 2001. године, а знатно се разликовала од *Јединствене класификације делатности (ЈКД 1976)*, која је била у примени више од 20 година. Временске серије, делимично од мартовског и коначно од јунског броја Трендова 2011. године, презентују се по *КД (2010)*, која је усклађена са европском класификацијом *NACE Rev. 2*.

Да би се обезбедила упоредивост за довољно дуги низ серија статистике Републике Србије за аналитичке циљеве, подаци за период пре примене КД (2010) компилирани су адекватном методологијом на вредности које се могу разврстати по КД (2010) из КД (2001).

Трендови, као и базе података на којима је публикација базирана, формирају се из података *Републичког завода за статистику, Народне банке Србије и Националне службе за запошљавање*. Подаци о бруто наплати и расподели јавних прихода преузимају се од *Министарства финансија – Управе за трезор*. Податке о новчаним токовима прикупљају пословне банке и прослеђују их Народној банци Србије.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The aim of the TRENDS publication is to provide economic policy-makers with updated information on current economic trends and their long-term and/or cyclical behavior. Therefore, for a long period of time (from March 2004 to December 2013 included) the graphs were presenting only the trend-cycle component along with original monthly data, while tables contained, i.e. base or chain indices for the current year and the previous ones.

From March 2014, graphic presentation in Trends of all series is extended by *seasonally adjusted and by the forecasts* of all series, for three months ahead. Forecasts are produced by using ARIMA modeling and no effects of economic, political, or other influences are taken into account. In tables and graphs, the forecast values were highlighted (by different color) in relation to the other values. This practice was interrupted in June 2015. Since March 2014, Trends has been printed in full color.

The database of index data, which are presented in the publication, is updated by recalculating the indices of each current year to the average of the previous year, as the referent year ($\bar{O}=100$).

Each division of economic activities covered by the publication is accompanied by a short explanation of current economic trends in the observed period. The presentation and explanation of indicators always refer to the *completed last three months (completed last quarter or completed year)*.

As of the first issue of this publication (Trends – March 2004) in the serial up to March 2011, data series for (respective) divisions were presented according to the *Classification of Activities (CA 1996 – NACE Rev. 1)*, which was significantly different from the *Uniform Classification of Activities (UCA 1976)*, the former used from January 2001 and the latter for more than 20 years. Time series from TRENDS, partly since the March and finally since the June issue, have been presented by the new *CA (2010)*, which is harmonized with the European classification *NACE Rev. 2*.

In view of obtaining compatibility for a sufficiently long data series in the statistics of the Republic of Serbia, for analytical purposes, data for the period prior to the application of CA (2010) have been compiled by adequate methodology to values which can be classified according to the new CA (2010) from CA (2001).

TRENDS, as well as related databases, are created from data of the *Statistical Office of the Republic of Serbia, National Bank of Serbia and National Employment Service*. Data on the collection gross revenues and distribution of public revenues are taken from the *Ministry of Finances – Treasury Administration*. The data on monetary flows are collected by commercial banks and transmitted to the National Bank of Serbia.

Посебно напомињемо да од другог квартала 1999. године серије не садрже податке за АП Косово и Метохија.

Почев од мартовских Трендова 2015. године, серије података о економским кретањима покривају следеће области:

- (1) Активности,
- (2) Финална тражња,
- (3) Спољна трговина,
- (4) Запосленост,
- (5) Расподела,
- (6) Цене и
- (7) Монетарни сектор.

База података

Све серије у Републичком заводу за статистику (Одсек за временске серије и анализе) организоване су у базе података које су подељене у две аналогне логичке целине: **Базу агрегата (ЕКОАГРЕГАТ – ЕАГР)** и **Базу индекса (ЕКОИНДЕКС – ЕИНД)**. Све серије се класификују, групишу у *групе*. Број група је варијабилан у времену, као и број серија у њима. У овом тренутку серије су класификоване у 10 група, а базе временских серија садрже 734 серија.

Концепција пројекта Базе временских серија (БВС), и из њега изведеног пројекта База индекса, објашњена је у следећим публикацијама: (1) **Интерна методологија базе података – Серије агрегата и индекса о привредним кретањима – Екотренд**, РД, год–VII, број 7, СЗС, 1993. г. (аутор Н. Ђерић) и (2) **База индекса Економски тренд – ЕКТ – Припрема и ажурирање серија индекса о привредним кретањима за СР Југославију**, МСРД број 36, СЗС, 1997. године (аутор Н. Ђерић).

У публикацији: **Упутство за коришћење базе индекса Економски тренд – ЕКТ серија индекса о привредним кретањима**, ММ број 384, СЗС, 1999. (аутор Н. Ђерић), објашњена је процедура којом се може приступити базама података. Слична процедура је примењена и на HOST инсталацији РЗС-а.

У публикацији Трендови (јун 2011) дата је скраћена методологија база података временских серија – **БВС Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић), као и комплетан списак временских серија распоређен према подели активности у Трендовима.

У публикацији Трендови (септембар 2011) дата је комплетна структура организације, формирања и презентације база података временских серија без њиховог детаљног списка – **Структура и методолошке основе БВС Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић).

Remark: starting the second quarter 1999, all the series do not include data for AP Kosovo and Metohia.

From the March 2015 data series on economic trends cover the following areas:

- (1) Activities,
- (2) Final demand,
- (3) External trade,
- (4) Employment,
- (5) Distribution,
- (6) Prices and
- (7) Monetary sector.

Data bases

All statistical series in the Statistical Office of the Republic of Serbia (Time Series and Analysis Division) are organized in databases which are arranged into two analogous logical groups: **Aggregates database (EKOAGREGAT–EAGR)** and **Index database (EKOINDEKS–EIND)**. All series are classified into *groups*. The number of groups varies over time and so does the number of series within them. At present, the series are classified into 10 groups and there are 734 series in the related database.

The concept of the Time Series Database Project, and derived Index Database Project is presented in the following publications: (1) **Internal Methodology of Database – Series of Aggregates and Indices on Economic Trends – Ekotrend**, RD, Year – VII, No. 7, FSO, 1993 (by: N. Đerić) and (2) **Economic Trend Database – EKT – Creation and Updating of Index Series on Economic Trends for FR Yugoslavia**, MSRD, No. 36, FSO, 1997, (by: N. Đerić).

The publication entitled **Instructions for Use of Index Database Economic Trend – EKT Indices Series on Economic Trends**, MM, No. 384, FSO, 1999 (author: N. Đerić), edited by the Federal Statistical Office of Yugoslavia, describes the procedure which allows access to the databases. Similar procedure was applied in the Statistical Office of the Republic of Serbia, HOST version.

The June 2011 issue of TRENDS, dedicated to **time series databases (TSDB) in the Statistical Office of the Republic of Serbia** (by: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović) contains the abbreviated methodology of the time series databases and a complete list of time series presented according to TRENDS chapters, each being devoted to certain activities.

The September 2011 issue of TRENDS, dedicated to **the structure and methodological basis for time series Databases (TSDB) in the Statistical Office of the Republic of Serbia** (by: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović), contains a complete structure of time series databases management, but not their detailed list.

У Трендовима, од марта 2013. године, осим комплетног **ревидираног** садржаја **БВС РЗС-а** у виду **списка серија**, дата су **кратка методолошка објашњења** са табеларним **распоредима серија**, према критеријумима појединих класификација серија (**економски критеријум** – према **групама** и **публицистички критеријум** – **према сегментима** економских активности).

Тако **ревидирани садржај БВС Завода**, који се **објављује** у Трендовима **сваког марта текуће године**, подразумева увођење нових активних серија или група серија, као и искључивање прекинутих серија или сегмената серија (**БВС РЗС-а**, аутори: Н. Ђерић и В. Златановић).

Сви подаци су дати на месечном нивоу, на бази просека претходне године (= 100), укључујући и токове монетарних агрегата. Изузетак чини већина серија о ценама које су представљене и ланчаним индексима (претходни месец = 100). Ово је учињено да би се прегледније пратиле месечне промене цена.

Пре кратке анализе сваке области економске активности, дат је **списак презентованих серија**.

Десезонирање временских серија у Трендовима, почев од марта 2014. године, изводи се применом **модела RSA5c** из програма **X13-ARIMA**, верзија 1.3.2, коришћењем **декомпозиције** излазних резултата према **X11-ARIMA** програму. Од марта 2015. године, примењује се верзија 2.0.0 програма **X13-ARIMA-SEATS** у оквиру софтвера **JDemetra+**, а од марта 2017. године у примени је верзија 2.1.0. Овај софтвер је бесплатно доступан на Евростатовом сајту, и њиме је, од јануара 2014. године, комплетно **десезонирање** у РЗС-у пребачено са IBM HOST система на РС платформу.

Од марта 2014. године, обрада свих **пројеката** из **БВС РЗС-а** изводи се у **ИСТ апликацији**, чиме су све **базе временских серија РЗС-а** пребачене са **HOST-а** на **SQL server**. У 2013. и 2014. години паралелно се радило „пуњење“ и тестирање базе на обе платформе, све док се све активности нису сасвим аутоматизовале на ИСТ-у. Током 2015. године, прекинуто је извођење свих активности на **HOST-у**.

Остале методолошке напомене

Бруто домаћи производ (БДП), према производном приступу, представља суму бруто додатих вредности (БДВ) свих области економије, која је умањена за индиректно мерене (FISIM) услуге финансијског посредовања и увећана за нето порезе на производе. Квартални обрачун БДП-а РЗС изводи за ниво области и сектора КД. **Прерачун** БДП-а у референтним ценама 2010. године, а за потребе БВС, изводи се дезагрегацијом расположивих кварталних података на месечне Евростатовим **ECOTRIM** програмом, верзија 1.01, почев од 2011. године.

*Trends from March 2013 presents, in addition to the complete **revised content of databases of time series of SORS (DTS)** in form of a **list of series, short methodological** explanations with tables containing **series distribution** by criteria of selected classification series (economic criteria – by **groups** and publishing criterion **by segments** of economic activities.*

*The Trends content **of databases of time series of SORS**, published in Trends every March of the current year has been revised by introducing new active series or series groups, and by excluding interrupted series of series segments (**databases of time series (DTS) of the Statistical Office of the Republic of Serbia** (authors: N. Đerić and V. Zlatanović).*

All data series are presented on monthly level, based on the preceding year average (= 100), including the trends of monetary aggregates. The exception are most of the series of prices, presented by base indices and by monthly chain indices (preceding month = 100). This has been done in order to obtain a better insight on monthly changes of prices.

*Prior to short analytic comments of each economic activity division, provided is the **list of the presented series**.*

***Time series have been seasonally adjusted in Trends** since March 2014 by applying **RSA5c** model of **X13-ARIMA, version 1.3.2**, using the **decomposition** of output results as organized in **X11-ARIMA** program. A new version has been in use since March 2015, being the version 2.0.0. of **X13-ARIMA-SEATS** within **JDemetra+**, **version 1.3.2**, and the version 2.1.0 since March 2017. This software is free and available on Eurostat website. It has been used since January 2014 to transfer the complete **seasonal adjustment** in the SORS from IBM HOST system to PC platform.*

*Since March 2014, the processing of **all projects** from the **databases of times series of SORS** has been done in **ICT application**, whereby all the **databases of time series of SORS** has been transferred from **HOS** to **SQL server**. In 2013 and 2014 uploading an testing of the database on both platforms were done in parallel, while certain activities were completely automated in IST. During 2015, all activities ceased to be performed on **HOST**.*

Other methodological remarks

***Gross domestic product (GDP)**, by the production approach, is the total of gross value added (GVA) of all economic activities minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes on products. GVA has been calculated for the level of divisions and sections of the Classification of Activities. GDP is calculated quarterly on the level of CA divisions and sections. GDP calculation is done at 2010 reference prices, but for the purposes of TSDB it is done by disaggregating available quarterly data to monthly data using Eurostat ECOTRIM programme, version 1.01. starting from 2011.*

Квартални БДП за Републику Србију је, **због усклађивања са новим Европским системом националних и регионалних рачуна** (ESA 2010) и **због ревизије система националних рачуна** у РЗС-у, прерачунат на потпуно нове временске серије које су знатно дуже од претходних, те тако датирају с почетком од 1996. године.

Серије индекса индустријске производње (укупно, по секторима и по областима), као и одговарајуће **серије залиха готових производа у индустријској производњи** (укупно, по секторима и по областима) – изведене су из података о физичком обиму производње према статистичкој методологији пондерисања и агрегирања података из ове области. Пондери су добијени из података у извештајима РЗС-а: из статистике националних рачуна и Годишњег извештаја индустрије.

Индекс физичког обима индустријске производње добија се на основу месечног извештаја индустрије који обухвата предузећа у области индустрије и јединице из неиндустријских предузећа које се баве индустријском производњом. По КД (2010), која се примењује од 1. јануара 2011. године, делатност индустрије чине сектори: **В – Рударство, С – Прерађивачка индустрија, и D – Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**. Производња се исказује према **Номенклатури индустријских производа**, коју чине индустријски производи и услуге разврстане по делатностима у којима су произведени. **Залихе готових производа у индустрији** представљају стање на крају месеца.

Подаци о **продаји и откупу производа пољопривреде, шумарства и рибарства** добијени су на основу редовних месечних статистичких истраживања и обухватају: продају производа из сопствене производње предузећа и задруга, као и откуп производа од породичних газдинстава, коју обављају овлашћене организације у циљу даље прераде или продаје. **Индекси у сталним ценама добијени** су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима цена пољопривредних производа.

Часови рада на градилиштима обухватају стварно одрађене часове радника ангажованих на градилиштима у редовном радном времену, као и у прековременим сатима, за све раднике правних и физичких лица из области грађевинарства (**сектор F, КД 2010**), као и правних лица која обављају грађевинску делатност а налазе се у саставу неграђевинских пословних субјеката.

Due to the harmonization with the new European system of national accounts (ESA 2010) and revision of the system of national accounts in the SORS, the quarterly gross domestic product for the Republic of Serbia is converted to totally new time series which are significantly longer than the previous ones, thus starting from 1996.

Index series of industrial production (total and by sections and divisions), as well as relevant index series of stocks of manufactured goods in industrial production (total and by sections and divisions), are obtained from data on the volume of production according to the statistical methodology of weighting and aggregating data from this field. Weights are obtained from statistical documentation (National Accounts and annual report of industrial production).

The index measures of the physical volume of industrial production is obtained on the basis of monthly reports on industrial production that includes both industrial enterprises and non-industrial enterprises engaged in industrial production. In the Classification of Activities (2010), being used since 1 January 2001, industry activities include the sections: **C–Mining and quarrying, D–Manufacturing and E–Electricity, gas, steam supply and air conditioning**. Production is shown according to the **Nomenclature of Industrial Products**, which includes industrial products and services classified by activities where they are produced. **Stocks of finished goods in industry are taken** as end-month balance.

The data on **the sale and purchase of the products of agriculture, forestry and fishing** are collected by the regular monthly surveys and include: the sales of the own production of enterprises and cooperatives, as well as the purchase from family holdings that authorized organizations make for further sales and processing. **The indices at constant prices** are obtained by dividing the indices at current prices by the respective price indices of agricultural products.

Hours of work done on construction sites include hours actually worked of workers engaged on construction sites within regular working hours and overtime work, for all the workers in legal and physical persons engaged in construction (section F, CA 2010), as well as in the legal entities that undertake construction activity and are part of non-construction business entities.

Подаци о **оствареном промету у трговини на мало у области 47 КД (2010)** – по месецима, представљају оцену промета на основу редовног месечног истраживања које се спроводи на узорку. Обухваћена су сва велика и средња правна лица регистрована у области 47 КД („Службени гласник РС“, број 54/10), док су мала изабрана методом случајног узорка. Истраживањем је обухваћен и одређени број правних лица која су регистрована у осталим делатностима а обављају делатност трговине на мало, област 47.

Остварени **промет робе у трговини на мало** представља вредност продате робе свих пословних субјеката (правних лица и предузетника) која је продата (испоручена) крајњим потрошачима, односно становништву за личну потрошњу и употребу у домаћинству, као и правним и физичким лицима за обављање делатности. **Промет правних лица** се добија на основу редовног месечног статистичког истраживања, а **промет предузетника** на основу пријава ПДВ-а добијених од Пореске управе. По дефиницији, промет робе у трговини на мало припада области 47 КД (2010), изузев промета на мало моторним возилима, мотоциклима и деловима. **Индекси у сталним ценама** добијени су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима потрошачких цена из којих су искључени: вода (из комуналних система), струја и моторна возила, мотоцикали и делови). Месечни подаци се коригују на основу резултата тромесечног статистичког истраживања (за скуп правних лица) и обрађених пријава ПДВ-а (за скуп предузетника).

Промет у угоститељству представља вредност извршених угоститељских услуга које обухватају услуге смештаја, исхране, точења пића, као и друге услуге које се уобичајено обављају у угоститељству. **Индекси промета угоститељства у сталним ценама** добијени су дељењем индекса промета у текућим ценама индексом цена угоститељских услуга.

Подаци о доласцима и **ноћењима туриста** добијају се на основу редовног месечног истраживања свих угоститељских и других организација које пружају услуге смештаја или које посредују у пружању тих услуга. **Туриста** је свако лице које у месту изван свог сталног пребивалишта преноћи најмање једну ноћ у угоститељском или другом објекту за смештај гостију.

Индекси физичког обима саобраћајних услуга израчунавају се на основу пондерисаних путничких и тонских километара сваке гране саобраћаја посебно и њиховим свођењем на тзв. сведене синтетичке **путничке/тонске** километре.

The data on **realized turnover in retail trade** in section 47 of CA (2010) by months, present the turnover estimate on the basis of regular monthly sample-based survey. All large and middle-sized legal entities, registered in the section 47 of CA are covered (“Official Journal of RS”, no. 54/2010), while small enterprises are selected by the random sample method. The sample also includes a certain number of legal entities that are registered in other sections of activities, but are engaged in retail trade activity (section 47) as well.

The realized **turnover of retail trade** presents the value of sold goods of all enterprises (legal entities and unincorporated enterprises) that have been sold (delivered) to end users, i.e. to the population for personal and household consumption and use, as well as to legal and physical persons for supporting their activities. The **turnover of legal entities** is obtained by regular monthly statistical survey and the **turnover of unincorporated enterprises** by VAT returns from the Tax Administration. By definition, the turnover of goods in retail trade falls into division 47 of CA (2010), except retail trade of motor vehicles, motorcycles and parts. The **indices at constant prices** are obtained by dividing the indices at current prices by the respective indices of consumer prices from which are excluded: water (from public utilities systems), electricity and motor vehicles, motorcycles and parts). Monthly data are corrected based on the results of the quarterly statistical survey (for the set of legal entities) and processed VAT returns (for the set unincorporated enterprises).

The **turnover in catering trade** stands for the value of performed catering services that comprise the services of accommodation, food, drinks, as well as the other services usually performed in catering trade. The **catering trade turnover indices at constant prices** are obtained by dividing the turnover index at current prices by the price index of catering services.

The data on **tourist arrivals and overnight** stays are obtained on the basis of regular monthly survey of all catering and other organizations that render the services of accommodation or mediate in rendering these services. **Tourist** is each person that stays one night at least in a catering or some other facility for accommodation, outside the place of usual residence.

The **physical volume indices of transport services** are calculated on the basis of **weighted passenger and ton kilometers** of each transport branch individually and by the reduction of these to so-called reduced synthetic **passenger/ton kilometers**.

Подаци о **робној размени** Републике Србије са иностранством добијају се на основу података из Јединствене царинске исправе (Царински закон, „Службени гласник РС“, број 18/10), које обрађује и објављује РЗС применом Методологије УН (**International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010, UN, 2011**).

Вредност извоза је по паритету *f.o.b.* (*free on board*), а увоза по паритету *c.i.f.* (*cost, insurance, freight*). Од 1. јануара 2010. користи се нова, ревидирана **Стандардна међународна трговинска класификација – СМТК Рев. 4**. РЗС је објавио упоредиве податке по новим класификацијама за 2005. и 2006. годину. Од јануара 2007. године подаци се објављују према новој методологији и класификацији.

Регистрована запосленост. Под појмом **запослени** подразумевају се лица која имају заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време и лица која раде ван радног односа на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи, као и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се на евиденцији **Централног регистра обавезног социјалног осигурања**.

Под појмом **запослени у радном односу** подразумевају се лица која имају заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, без обзира на то да ли раде пуно радно време или краће од пуног радног времена, **професионална војна лица**, лица која послове директора обављају по уговору о правима и обавезама директора, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи.

Под појмом **запослени ван радног односа** подразумевају се лица која обављају привремене и повремене послове, послове на основу уговора о делу, ауторског уговора или неког другог уговора без обзира на рок трајања, као и лица која су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи а нису засновали радни однос.

Под појмом **регистровани индивидуални пољопривредници** подразумевају се лица која се налазе на евиденцији **Централног регистра обавезног социјалног осигурања** као лица која су осигурана по основу обављања пољопривредне делатности, односно лица за која се, према закону, сматра да се баве пољопривредом (пољопривредници, чланови домаћинства пољопривредника, чланови мешовитог домаћинства, носиоци пољопривредног газдинства и чланови пољопривредног газдинства), ако нису осигураници запослени, осигураници по основу обављања самосталне делатности, корисници пензија и на школовању. **Ревизија података о броју регистрованих индивидуалних пољопривредника није рађена јер нема адекватних елемената за извођење те процене.**

Data on **international trade in goods** of the Republic of Serbia are derived from the Single Customs Documents – SCD (The Customs Law: “Official Journal of the RS”, No 18/2010), which are processed and published by the Statistical Office of the Republic of Serbia (SORS) according to the UN methodology (**International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010; UN, 2011**).

Export value is expressed in **f.o.b. terms (free on board)**, whereas import is expressed in **c.i.f. terms (cost, insurance, freight)**. As of 1 January 2010, a new revised **Standard International Trade Classification – SITC Rev. 4** is used. The Statistical Office of the Republic of Serbia published comparable data under the new classifications for 2005 and 2006. Data are published according to the new methodology and classification as of January 2007.

Registered employment. **Employees** are persons under employment contract with an employer for definite or indefinite period of time and persons working on service contract on temporary employment contract, as well as self-employed persons or proprietors of enterprises or unincorporated enterprises; as well as persons engaged in agricultural activities and who are registered in the **Central Register of Compulsory Social Insurance**.

Employees in "long-term employment" are under employment contract with an employer for a definite or indefinite period of time whether working full-time or part-time, **professional military men, managers** who execute the tasks under contract on rights and obligations of a manager, as well as self-employed persons or proprietors of enterprises or unincorporated enterprises.

Employees in "temporary and occasional employment" are persons performing temporary or occasional work, work under service contract, author contract or other contract whatever the duration, as well as proprietors of enterprises or unincorporated enterprises, but have not established employment relationship.

Registered individual farmers are persons being registered in the Central Register of Compulsory Social Insurance on the basis of undertaking an agricultural activity, i.e. persons considered, by the law, to be engaged in agriculture (**farmers, farmers' household members, mixed household members and agricultural holding members**) if they are not insurants being employed, insurants on the basis of undertaking a sole activity, retirement pension's beneficiaries and studying. **Revision of the number of registered individual agricultural workers was not performed because there are no adequate elements for carrying out such estimates.**

Просечну нето зараду запослених, без пореза и доприноса, према методологији РЗС-а, чини просечна бруто зарада умањена за порезе и доприносе. **Бруто зараду запослених** чине: зараде које су запослени остварили за обављен рад и време проведено на раду, увећана зарада, накнада зараде и друга примања. У складу са Законом о изменама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник РС“, број 28/01), 1. јуна 2001. године *зараде запослених прате се по бруто обрачуна*.

Цене произвођача индустријских производа јесу цене по којима *индустријска предузећа*, на домаћем тржишту, продају производе трговинским и другим предузећима. У те цене не улазе: порез на промет, рабат, попуст касе сконто и друго. Цене обухватају близу 1500 производа из 29 области индустријске производње. Избор индустријских предузећа врши се на основу података о њиховом учешћу у укупној вредности индустријске производње. Производи за праћење цена бирају се из сваке индустријске области, са највећом реализацијом на домаћем и иностраном тржишту.

Инфлација је дата на бази промена потрошачких цена у Републици Србији, и то према одговарајућем методу за израчунавање укупног индекса цена. Обухвата производе и услуге који се купују и користе у *личној потрошњи становништва*, с тим да се листа производа и услуга ревидира на почетку сваке године. **Потрошачке цене** су дефинисане као мера просечне промене цена фиксне корпе добара и услуга које домаћинства купују ради задовољења својих потреба. *Коришћени пондери* представљају структуру потрошње домаћинства. Подаци о ценама се прикупљају у изабраним већим градовима/тржишним центрима у Републици Србији (*у трговинским радњама, на пијацама, у занатским радњама, предузећима која пружају јавне услуге* и сл.).

Подаци се приказују према изведеним групама производа и услуга које је дефинисао Евростат и које су у складу с међународно прихваћеном Класификацијом личне потрошње и по намени прилагођеној потребама Хармонизованог индекса потрошачких цена Европске уније и зоне евра (*COICOP/HICP classification*).

Цене угоститељских услуга јесу цене по којима потрошачи плаћају одређене количине јела и пића за време ручка, а цена преноћишта је цена коју гост плаћа за једно ноћење. Цене угоститељских услуга статистичари прикупљају једном месечно у градовима који представљају веће тржишне и туристичке центре у Републици Србији. Цене се прикупљају у око 85 изабраних угоститељских објеката са највећим прометом.

Average net wages and salaries of the employees, (according to the methodology applied by the Statistical Office of the Republic of Serbia) are average gross wages and salaries, taxes and contributions deducted. **Employees' gross wages and salaries** are wages realized by employees for work done and time spent at work, augmented wages, remunerations and other incomes. According to the Law on Changes and Amendments to the Labour Relations ("Official Journal of RS" No. 28/2001.), of 1/6/2001 **the salaries of the employees are recorded on the gross calculation basis**.

Industrial producer prices are prices at which **industrial producers** sell their products to trade and other enterprises on the domestic market. These prices include turnover tax, rebates, cash discounts and similar reductions. The list includes for around 1500 products from 29 areas of industrial production. The selection of industrial manufacturers is made on the basis of data on their share in the total value of industrial production. Products for monitoring prices are selected from each industrial area, with the highest sale on the domestic and foreign market.

Inflation is calculated based on changes in **consumer prices** in the Republic of Serbia according to the appropriate method for calculating the overall price index. Included are products and services purchased and used in **personal consumption of the population**, and the list of products and services covered is updated annually. **Consumer prices** are a measure of average change in the price of a standard basket of goods and services purchased by households to meet their needs. **The weights used** reflect the composition of household consumption. Prices are screened at selected major towns/market centers in the Republic of Serbia (**retail outlets, markets, handicraft shops, public service providers etc.**).

Data in the table are presented according to derived classes of products and services defined by EUROSTAT in accordance with the internationally accepted Classification of individual consumption by purpose, adapted to the harmonized index of consumer prices of the European Union and the euro area (**COICOP/HICP classification**).

Prices of catering services are the consumer prices applied for certain meals and beverages at lunch time. The price of overnight stay is the price paid by a guest for one overnight stay. Statisticians collect the prices of catering services once a month in towns that are counted as large market and tourist centers of the Republic of Serbia. The survey on prices is collected in about 85 selected catering facilities with the biggest turnover.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса M1, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир **готовог новца** у оптицају и **депозитног новца**. **Депозитни новац** обухвата средства на жиро, текућим и другим рачунима власника новчаних средстава, као и новчана средства на рачунима локалне самоуправе с плаћањима без ограничења.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса M2, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе M1 и динарских орочених депозита (краткорочних и дугорочних).

Номинални монетарни агрегат – новчана маса M3, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе M2, краткорочних и дугорочних девизних депозита (без старе девизне штедње).

Девизне резерве обухватају *монетарно злато, специјална права вучења, девизе и ефективни страни новац*, као и *иностране хартије од вредности*. Укључују и кредите код ММФ-а.

ДОДАТНА ОБЈАШЊЕЊА

Суштина публикације **Трендови** је да прикаже које појаве економских процеса државе службена статистика прати у облику **временских серија**. Није пресудно да се *презентују* само неке серије из скупа БРС РС-а, а које су тренутно најактуелније, *већ већи скуп серија, од којих су неке потребне само корисницима у специфичним подручјима (и то стално)*. Због тога, основни скуп презентованих серија у **Трендовима** не мењамо и не смањујемо (осим у случају прекинутих серија), већ га повремено проширујемо. У доброј мери се тај скуп серија поклапа са важнијим економским показатељима које званична статистика израђује за потребе Владе Републике Србије, Народне банке Србије, Министарства финансија РС, Националне службе за запошљавање, Привредне коморе РС и за потребе аналитичара и истраживача **Трендова** у реалном и монетарном сектору. То показују и повремена обраћања корисника са додатним питањима и захтевом за додатним информацијама.

Ова публикација има дугу традицију публикација: од 1990. до 1991. године, у месечној периодици – експериментално (за **СФРЈ**), под називом **Економски тренд**, и редовној кварталној периодици од 1993. године (за **СРЈ**) такође под називом **Економски тренд**, као издања некадашњег Савезног завода за статистику. Као редовна квартална публикација РС-а, под називом **Трендови** публикује се као комплексна публикација у едицији **Трендови**, почев од марта 2004. године. На сајту службене статистике РС-а представљана је у категорији *посебне публикације*, двојезична је од самог почетка публикација, и доступна је и у **електронском облику**. Евентуални додатни садржаји би се могли осмислити као посебно подручје, и/или као **посебна публикација**.

Nominal monetary aggregate – money supply M1 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of **cash money** in circulation and **deposit money**. **Deposit money** covers resources on giro and current accounts and resources of local self-management units with unlimited payments.

Nominal monetary aggregate – money supply M2 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M1 and other time deposits in RSD (short-term and long-term).

Nominal monetary aggregate – money supply M3 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M2 and long-term foreign currency deposits (excluding old foreign currency savings).

Foreign currency reserves include monetary gold, special draft rights, foreign currency and effective foreign money, as well as foreign securities. Here included are also the credits with the IMF.

ADDITIONAL EXPLANATIONS

The publication **Trends** aims essentially at presenting the characteristics of government economic processes that are monitored by the statistics in form of time series. The core objective is not to present only selected series from the SORS TSDB, which are currently the most topical, but to provide a larger set of series, of which some of them are of interest only to users in specific domains (on permanent basis). Therefore, the main set of the series presented in **Trends** is not changed nor shortened (except in interrupted series), but is occasionally enlarged. This set of series matches considerably the more important economic indicators produced by the official statistics for the needs of the government of the Republic of Serbia, National Bank of Serbia, Ministry of Finance, National Employment Service, Chamber of Commerce and the analysts and researchers of trends in the real and monetary sector. This is evident from occasional users' queries for additional information.

This publication has a long tradition: from 1990 to 1991 it was published on monthly basis – experimental (for **SFRY**) entitled **Economic Trend** and on regular quarterly basis since 1993 as the edition of the former Federal Statistical Office (for **FRY**), bearing the same title. Since March 2004, it has been **SORS** regularly produced every quarter as **a complex publication** in the edition Trends. On the website of the official statistics of the **SORS** it is uploaded in the category **special publications**, is bilingual from its very beginnings and available **electronically**. Possible additional topics could be conceived as special domains, and/or **special publication**.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311

ТРЕНДОВИ = **Trends** / Република Србија.
Републички завод за статистику ; за издавача
Миладин Ковачевић . - 2004 (март) - . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику , 2004- (Београд :
Републички завод за статистику) . - 29 **cm**

ISSN 1820-1148 = Трендови - Република
Србија. Републички завод за статистику
COBISS. SR-ID 114642700

Штампа:

Република Србија,
Републички завод за статистику,
Београд, Милана Ракића 5

Тираж: 27

Printed by:

*Republic of Serbia,
Statistical Office of the Republic of Serbia,
Belgrade, Milana Rakića 5*

Circulation: 27

